

Suomenkielinen laitos

Tiedonantoja ja ilmoituksia

58. vuosikerta

28. huhtikuuta 2015

Sisältö

I Päätöslauselmat, suositukset ja lausunnot

PÄÄTÖSLAUSELMAT

Alueiden komitea

110. täysistunto, 11.–13. helmikuuta 2015

2015/C 140/01	Päätöslauselma — Euroopan komission työohjelma 2015	1
---------------	---	---

LAUSUNNOT

Alueiden komitea

110. täysistunto, 11.–13. helmikuuta 2015

2015/C 140/02	Euroopan alueiden komitean lausunto — Transatlanttinen kauppa- ja investointikumppanuus (TTIP) .	7
2015/C 140/03	Euroopan alueiden komitean lausunto — Maantieteellisten merkintöjen suojan ulottaminen muihin kuin maataloustuotteisiin	13
2015/C 140/04	Euroopan alueiden komitean lausunto — Työterveyttä ja -turvallisuutta koskeva EU:n strategiakehys kaudelle 2014–2020.	16
2015/C 140/05	Euroopan alueiden komitean lausunto — Vihreä toimintasuunnitelma pk-yrityksille ja vihreän työllisyyden aloite.	22
2015/C 140/06	Euroopan alueiden komitean lausunto — Ohjeet toimenpiteistä, joilla Euroopan rakenne- ja investointirahastot kytketään talouden tehokkaaseen ohjaukseen ja hallintaan	28
2015/C 140/07	Euroopan alueiden komitean lausunto — Paikallis- ja alueviranomaiset ja oikeusvaltion ja perusoikeuksien monitasoinen suojelu EU:ssa	32

III Valmistelevat säädökset

ALUEIDEN KOMITEA

2015/C 140/08	Euroopan alueiden komitean lausunto — Kohti kiertotaloutta: EU:n jätehuoltolainsäädännön uudelleentarkastelu	37
2015/C 140/09	Euroopan alueiden komitean lausunto — Yhteentoimivuus julkisen sektorin nykyaikaistamisen välineenä	47

I

(Päätöslauselmat, suositukset ja lausunnot)

PÄÄTÖSLAUSELMAT

ALUEIDEN KOMITEA

110. TÄYSISTUNTO, 11.–13. HELMIKUUTA 2015

Päätöslauselma — Euroopan komission työohjelma 2015

(2015/C 140/01)

EUROOPAN ALUEIDEN KOMITEA

ottaa huomioon Euroopan komission tiedonannon vuoden 2015 työohjelmastaan sekä AK:n ja Euroopan komission yhteistyösopimuksen.

1. pitää tervetulleena, että komissio pyrkii määrätietoisesti tavoittamaan unionin kansalaiset vahvistaakseen heidän luottamustaan EU:ta kohtaan, ja korostaa roolia, joka Euroopan alueilla ja kunnilla voi olla tämän saavuttamisessa.
2. on ilahtunut siitä, että Euroopan komission työohjelmassa painotetaan toissijaisuus- ja suhteellisuusperiaatteita, ja muistuttaa AK:n seuraavan toissijaisuusperiaatteen toteutumista sen varmistamiseksi, että EU:n lainsäädäntötoimien tuottama lisäarvo edistää entistä yhdenmetympää lähestymistapaa politiikkoihin eli työskentelemistä toimialojen rajat ylittävästi. Komitea kehottaa arvioimaan systemaattisesti kaikkien uusien EU-aloitteiden – myös REFIT-aloitteiden – paikalliset ja alueelliset vaikutukset.
3. muistuttaa vakaasta pyrkimyksestään osallistua lainsäädäntöprosessin kaikkiin vaiheisiin aloilla, joilla se voi toimivaltuuksiensa nojalla antaa panoksensa, ja pyytää komissiota kuulemaan komiteaa ehdotuksista, joita on muutettu merkittävästi lainsäädäntöprosessin aikana.
4. kehottaa toimielimiä pyrkimään yhdessä edistämään Euroopan unionin perusrakenteiden parantamista ja täydentämistä ja korostaa, että on erittäin tärkeää poistaa pullonkaulat sekä kehittää puuttuvia yhteyksiä solmukohtien, verkkojen ja rajat ylittävien osuuksien välillä, sillä kaikkien alueiden yhteenliitettävyys ja saavutettavuus liikenne-, energia-, televiestintä- ja digitaali-infrastruktuurin ja palvelujen osalta on keskeistä Euroopan alueellisen kehityksen ja yhteisvastuullisuuden kannalta.
5. kehottaa komissiota puuttumaan EU:n sisämarkkinoilla edelleen esiintyviin puutteisiin ja kiinnittämään erityis-huomiota rajaseutualueisiin. Komitea kehottaa tähän liittyen komissiota laatimaan yhteisiä aloitteita toteutettavaksi komiteassa toimivan EAYY-foorumin (eurooppalaiset alueellisen yhteistyön yhtymät) tuella. Kuten Euroopan unionin toiminnasta tehdystä sopimuksessa määrätään, on myös kiinnitettävä erityistä huomiota alueisiin, jotka kärsivät vakavista ja pysyvistä väestökehitykseen liittyvistä haitoista.
6. kehottaa tässä yhteydessä Euroopan komissiota ottamaan syrjäisimpien alueiden erityistilanteen huomioon aloitteissaan. Syrjäisimpien alueiden erityispiirteet ja mukautetun sääntelyn tarve määritellään selkeästi Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 349 artiklassa, jotta varmistetaan niiden täysimääräinen osallistuminen EU:n sisämarkkinoilla.

7. on tyytyväinen siihen, että komissio lupaa kuulla lainsäädäntövallan käyttäjien näkemyksiä ennen työohjelman liitteessä II esitettyjen lainsäädäntöehdotusten perumista. Komitea haluaa myös itselleen samanlaisen mahdollisuuden tulla kuulluksi. Komitea pyytää, että komissio ei peru kiertotaloutta koskevaa ehdotusta, ja katsoo, että nykyistä jätelainsäädäntöä olisi tarkistettava mahdollisimman nopeasti.

8. kannattaa komission pyrkimyksiä keventää sääntelytaakkaa investointien, kasvun ja työllisyyden edistämiseksi, kunhan kyseisillä toimilla ei vaaranneta Euroopan korkeaa sosiaalisen suojelun sekä terveyden ja ympäristön suojelun tasoa ja kuluttajien valinnanmahdollisuuksia. Komitea pyytää, että se kutsuttaisiin mukaan EU:n lainsäädännön yksinkertaistamista pohtiviin työryhmiin, sillä paikallis- ja alueviranomaiset ovat usein EU:n lainsäädännön täytäntöönpanijoita.

9. pitää valitettavana, ettei työohjelmassa mainita erityisiä koheesiopolitiikka-, maaseudun kehittämis-, matkailuala- ja ympäristöaloitteita. Komitean mielestä on erityisen harmillista, ettei kaupungeja koskevaan toimintaohjelmaan, makroaluestrategioihin, alueelliseen yhteenkuuluvuuteen ja väestökehityksen haasteisiin liittyen esitetä uusia hankkeita. Se kehottaa komissiota laatimaan aloitteita kyseisillä aloilla yhteistyössä AK:n kanssa.

Työpaikkoja, kasvua ja investointeja

10. panee merkille Euroopan strategisten investointien rahaston (ESIR), jonka avulla pyritään käynnistämään 315 miljardin euron lisäinvestoinnit strategisilla aloilla kolmen seuraavan vuoden aikana.

11. korostaa, että Euroopan investointiohjelma ja ESIR täydentävät koheesiopolitiikkaa ja että on ratkaisevan tärkeää luoda vahvoja synergiavaikutuksia uuden ESIR:n ja Euroopan rakenne- ja investointirahastoihin (ERI-rahastoihin) liittyvien toimenpideohjelmien välillä, jotta varmistetaan investointihankkeiden sekä paikallisten ja alueellisten kehittämisstrategioiden johdonmukaisuus. Komitea suosittelee varmistamaan, että paikallis- ja alueviranomaiset pääsevät osallistumaan asianmukaisesti hankkeiden valintaan ja hajautettujen investointifoorumien järjestämiseen.

12. pitää ilahduttavana, että komission tiedonannossa vakaus- ja kasvusopimukseen sisältyvien joustomahdollisuuksien soveltamistavoista otetaan huomioon AK:n kehoitus olla soveltamatta vakaus- ja kasvusopimuksen sääntöjä ESIR- ja ERI-hankkeiden kansallisiin rahoitusosuuksiin. AK on vakuuttunut siitä, että investointilausekkeen laajempi soveltaminen helpottaa suunnattomasti kasvua tukevien investointien elvyttämiseen liittyvien esteiden poistamista.

13. on huolissaan EU:n talousarvion jatkuvasta maksukriisistä ja maksamattomien laskujen jatkuvasti kasvavasta määrästä. Komitea odottaakin Euroopan komission esittävän viipymättä maksamattomien laskujen suman selvittämiseen tähtäävän suunnitelman, jolla se on luvannut esittää osana toimielinten sopimusta vuoden 2014 talousarviomenetelystä. Toisessa vaiheessa olisi tarkistettava monivuotista rahoituskehystä niin, että päästään rakenteelliseen ratkaisuun, joka takaa, että maksamattomista laskuista ei enää synny EU:lle rakenteellista velkaa. Tarkistuksen yhteydessä olisi myös uudistettava EU:n omien varojen järjestelmää siten, että vähennetään EU:n rahoituksen alttiutta kansallisille kiistoille ja linjataan järjestelmä Eurooppa 2020 -strategian väliarvioinnin mukaiseksi.

14. ehdottaa investointiastetta kuvaavan indikaattorin lisäämistä makrotalouden tulostauluun Eurooppa 2020 -strategian väliarvioinnin yhteydessä.

15. kehottaa komissiota myös arvioimaan, miten uudet EKT 2010 -säännöt vaikuttavat paikallis- ja alueyhteisöjen investointikykyyn.

16. on tyytyväinen siihen, että komissio pitää työttömyyden vähentämistä keskeisenä kysymyksenä, ja korostaa tarvetta toteuttaa tällä alalla voimakkaita toimia tiiviissä yhteistyössä paikallis- ja alueviranomaisten sekä niiden järjestöjen kanssa. Komitea on ilahtunut Euroopan komission 4. helmikuuta 2015 tekemästä ehdotuksesta antaa vuonna 2015 käytettäviin miljardi euroa, joilla lisätään radikaalisti jäsenvaltioiden nuorisotyöllisyysaloitteeseen liittyen saamaa ennakkorahoitusta. Komitea kehottaa Euroopan komissiota käynnistämään AK:n ja paikallis- ja alueviranomaisten järjestöjen kanssa järjestelmällisen vuoropuhelun ja arvioimaan yhdessä, miten Euroopan nuorisotakuujärjestelmän käytännön toteutusta voitaisiin parantaa.

17. kehottaa komissiota ja jäsenvaltioita lisäämään tarkistettuun Eurooppa 2020 -strategiaan alueellisen ulottuvuuden ja ottamaan EU-ohjausjaksossa huomioon Eurooppa 2020 -strategian pitkän aikavälin tavoitteet. Komitea kehottaa komissiota varmistamaan, että valtiota alemmat hallintotasot kutsutaan mukaan talouden ohjaus- ja hallintaprosessien, mm. EU-ohjausjakson uudelleentarkasteluun. Komitea pitää resurssitehokkuutta kestävä kasvun saavuttamisen kannalta keskeisenä elementtinä Eurooppa 2020 -strategiassa ja kehottaa komissiota ja jäsenvaltioita sisällyttämään strategiaan resurssituottavuutta koskevan yleistavoitteen.

18. pitää valitettavana, että Eurooppa 2020 -strategian väliarviointiasiakirja, joka Euroopan komission odotettiin julkaisevan helmikuussa 2015, on lykätty myöhempään ajankohtaan. Komitea kehottaa komissiota esittämään strategian tarkistusehdotuksensa mahdollisimman pian.

Digitaaliset sisämarkkinat

19. korostaa digitaalisten sisämarkkinoiden toteuttamisen merkitystä alueellisten yritysten kilpailukykyyn parantamisen kannalta myös investointikannustimien avulla tieto- ja viestintäteknologian alalla sekä tarvetta kuroa viipymättä umpeen taajama- ja maaseutualueiden välinen digitaalinen kuilu. Lisäksi tulee luoda uusia, luotettavia ja kaikkien saavutettavissa olevia sähköisiä julkisia palveluja ja viranomaispalveluja ja toteuttaa toimenpiteitä kansalaisten digitaalisen lukutaidon kohentamiseksi – aloitteita, jotka tarjoavat tarvittavat välineet, jotta voidaan auttaa ratkaisemaan EU:n eräiden alueiden kohtaamista väestökehityksen haasteista johtuvat ongelmat. Komitea kehottaa parantamaan digitaalistrategian täytäntöönpanoa vahvistamalla vuotuisen digitaalifoorumin alueellista ulottuvuutta.

Energiaunioni sekä ilmastonmuutos- ja ympäristöpolitiikka

20. pitää tervetulleena ehdotusta energiaunionin strategiakehyksestä ja kehottaa ottamaan uuden strategian perustaksi realistiset paikalliset ja alueelliset energiaa, ilmastonmuutoksen hillitsemistä ja siihen sopeutumista sekä kestävää kehitystä koskevat ratkaisut. Komitea pyytää komissiota nivomaan AK:n nykyistä tiiviimmin paikallis- ja alusnäkökulmasta keskeisten näkökohtien pohdintaan seuraavissa asioissa: energiaturvallisuus, uusiutuva energia, energian sisämarkkinat ja kasvihuonekaasupäästöjen vähentäminen, etenkin energian vähittäismarkkinat ja kohtuuhintainen energia sekä hajautettu energiantuotanto, uusi energiapolitiikan hallintojärjestelmä ja kansalaisten vaikutusmahdollisuuksien lisääminen energian kuluttajina ja tuottajina. Lisäksi komitea pyytää komissiota kutsumaan AK:n mukaan kansalaisten energiafoorumiin ja älykkäitä kaupunkeja koskevan ohjelman toimiin.

21. korostaa alueiden ja kuntien suurta merkitystä energiahuoltoon ja -turvallisuuteen liittyvien kysymysten, tulevaisuuden energiapolitiikan ja energiaunionin roolin kannalta ja ehdottaa komission, EIP:n ja AK:n välistä strategista kumppanuutta konkreettisten toimintasuunnitelmien laatimiseksi.

22. pyytää komissiota kutsumaan AK:n mukaan valmistelevaan lainsäädäntöehdotuksia vuoteen 2030 ulottuvan ilmasto- ja energiapaketin toteuttamiseksi.

23. painottaa alueellisen järjestelmän osallistumisen merkitystä energia- ja ilmastopolitiikan hallintojärjestelmän tehostamisen kannalta.

24. kehottaa komissiota vahvistamaan kaupunginjohtajien ilmastopimusta ja *Mayors Adapt* -aloitetta sekä integroimaan hankkeet ja ulottamaan ne vuotta 2020 pidemmälle, jotta energia- ja ilmastopolitiikan kysymyksiä voidaan koordinoita tarvittavalla tavalla. Komitea korostaa omaa avainrooliaan paikallis- ja alueviranomaisten aktivoimisessa ja haluaa päästä tiiviisti mukaan näiden välineiden tulevaan kehittämiseen.

25. pyrkii antamaan panoksensa Pariisissa pidettävää YK:n ilmastopimuksen osapuolten 21. konferenssia varten muodostettavan EU:n kannan valmisteluun ja kehottaa komissiota huolehtimaan siitä, että AK voi osallistua täysipainoisesti kaikkiin asiaa koskeviin neuvotteluihin ja toimiin.

26. katsoo, että komission olisi esitettävä vuonna 2015 tiedonanto maan käytöstä resurssina, perusteellinen väliarvio EU:n biodiversiteettistrategiasta, uusi ehdotus direktiiviksi muutoksenhaku- ja vireillepano-oikeudesta ympäristöasioissa sekä lainsäädäntöehdotus ympäristötarkastuksista ja täytäntöönpanosta. Tässä yhteydessä on tutkittava huolellisesti, että uusissa säädösehdoituksissa tai niiden säännöksissä otetaan huomioon toissijaisuuden ja suhteellisuuden periaatteet.

27. on tyytyväinen siihen, että Euroopan komissio korostaa vuoden 2015 työohjelmassaan kumppanuuden tiivistämistä alueiden ja kuntien kanssa ympäristölainsäädännön täytäntöönpanon parantamiseksi. Komitea toivoisikin, että AK:n ja Euroopan komission ympäristöyhteistyön teknisen foorumin toimintaa tehostetaan, kuten Euroopan unionin seitsemännessä ympäristöalan toimintaohjelmassa 2014–2020 mainitaan.

28. toistaa kehotuksensa siitä, että komission olisi ehdotettava toimenpiteitä, joiden avulla taataan tasapainoiset maitomarkkinat, kun maitokiintiöt poistuvat 31. maaliskuuta 2015, jotta estetään kielteiset sosiaaliset ja taloudelliset seuraukset ja alaan kohdistuviin pitkän aikavälin investointeihin liittyvät riskit.

Sisämarkkinat

29. huomauttaa, että on elintärkeää edistää innovointi-investointeja ja vahvistaa Euroopan teollisuutta, jotta EU pystyy säilyttämään kilpailutunsa globaalissa taloudessa.

30. kehottaa ryhtymään jatkotoimiin Euroopan unionin maantieteellisten merkintöjen suojan mahdollista ulottamista muihin kuin maataloustuotteisiin koskevan vihreän kirjan ⁽¹⁾ johdosta.

31. pitää ilahduttavana, että pk-yrityksiin kiinnitetään paljon huomiota, ja tähdentää niiden panosta kasvun ja työpaikkojen luomiseen alue- ja paikallistasolla EU:ssa. Komitea korostaa valmiuttaan tehdä yhteistyötä pk-yritysten alueellisten edustajien verkoston luomiseksi ja odottaa uusia pääomamarkkinaunionia koskevia ehdotuksia, joilla parannetaan pk-yritysten mahdollisuuksia saada rahoitusta.

32. on tyytyväinen komission sitoumukseen esittää työvoiman liikkuvuutta koskeva paketti, jonka on määrä sisältää ehdotus lähetettyjä työntekijöitä koskevan direktiivin tarkistamiseksi. Komitea kehottaa komissiota selvittämään edelleen kansalaisten oikeuksia sosiaaliturvaan ja muihin etuuksiin vapaata liikkuvuutta koskevan oikeuden harjoittamisen yhteydessä ja ottamaan huomioon myös työvoiman liikkuvuuden kielteiset vaikutukset, kuten aivovuodon sekä taitojen kysynnän ja tarjonnan kohtaamattomuuden.

33. kehottaa komissiota esittämään yhteisötalouden ja yhteiskunnallisen yrittäjyyden vahvistamiseksi EU:ssa ehdotuksia keskinäisten yhtiöiden ja yhdistysten eurooppalaisten perussääntöjen laatimiseksi ja tarkistetun ehdotuksen eurooppaosuuskunnan säännöistä sekä pitämään voimassa ehdotuksensa eurooppalaisen säätiön perussäännöstä.

34. kehottaa komissiota jatkamaan toimiaan sen varmistamiseksi, että **finanssialasta** tulee turvallisempi ja että se pystyy aiempaa paremmin hoitamaan tehtävänsä reaali talouden rahoittajana. Komitea odottaa erityisesti ehdotusta muiden rahoituslaitosten kuin pankkien kriisinratkaisukehystä.

Talous- ja rahaliitto

35. on tyytyväinen komission aikeisiin tarkastella uudelleen talous- ja rahaliittoa sen sosiaalinen ulottuvuus mukaan lukien ja kehottaa komissiota tekemään tiivistä yhteistyötä AK:n kanssa konkreettisten ehdotusten aikaansaamiseksi.

36. on ilahtunut komission tavoitteesta voimistaa ponnisteluja veronkierron ja veropetosten torjumiseksi ja sellaiseen järjestelmään siirtymiseksi, että verot maksetaan siihen maahan, josta voitot ovat peräisin. Komitea kannattaa komission aikomusta tehdä ehdotus veroviranomaisten välisestä veropäätöksiä koskevasta automaattisesta tietojenvaihdosta rajatylittävissä tilanteissa.

Vapaakauppasopimukset

37. kehottaa komissiota julkaisemaan EU:n laajempia kauppapoliittisia tavoitteita hahmottelevan strategia-asiakirjan, jonka avulla vahvistettaisiin vaatimuksia avoimuudesta ja kuulemisesta neuvottelujen aikana ja taattaisiin mielekäs markkinoille pääsy, vaativien ympäristö- ja sosiaalinenormien edistäminen sekä kaikkien hallintotasojen viranomaisten autonomian kaikinpuolinen kunnioittaminen toteutettaessa julkisia palveluja.

38. tukee komission viimeaikaisia ponnisteluja avoimuuden lisäämiseksi kauppasopimuksia ja etenkin transatlanttista kauppaa- ja investointikumppanuutta (TTIP) koskeissa neuvotteluissa. Komitea painottaa, että neuvottelujen lopputulos ei saisi vaikuttaa kielteisesti pieniin paikallis- ja alustalouksiin, että aluemerkinnoin varustettujen elintarvikkeiden tulee olla jatkossakin suojattuja ja että eurooppalaiset terveys- ja ympäristönormit sekä EU:n ja jäsenvaltioiden oikeudelliset rakenteet ja menettelyt tulee turvata. Komitea odottaa, että jäsenvaltioiden riippumattomuus kulttuurin ja median aloilla säilytetään siten, että neuvottelumandaattiin sisällytetään selkeä kulttuuri- ja media-alaa koskeva poikkeus. Komitea pyytää, että sitä informoidaan avoimesti ja säännöllisesti, jotta se voi hoitaa tehtävänsä välittäjänä unionin sekä paikallis- ja alueyhteisöjen välillä.

⁽¹⁾ COM(2014) 469 final.

39. kehottaa komissiota kutsumaan AK:n mukaan palvelukaupan yleissopimuksen (GATS) tilalle kaavailusta palvelukauppasopimuksesta (TiSA) käytävien neuvottelujen jatkotoimiin, sillä keskeiset neuvoteltavat määräykset – esimerkiksi soveltamisala, määritelmät, markkinoille pääsy, kansallinen kohtelu ja palvelujen tarjontaa koskevat poikkeukset – liittyvät paikallis- ja alueviranomaisten toimivaltuuksiin.

40. kehottaa komissiota laatimaan viestintästrategian tiedon jakamiseksi ihmisille tällaisten kauppasopimusten mahdollisista hyödyistä EU:n kansalaisten arjen kannalta.

Perusoikeuksien kunnioittamiseen perustuva oikeusalue

41. panee merkille, että komissio sitoutuu turvaamaan vammaisten yhtäläiset mahdollisuudet ja sukupuolten tasa-arvon. Komitea pitää kuitenkin valitettavana, ettei komissio esitä nimenomaisia uusia aloitteita.

42. kannattaa komission toimia sellaisen kokonaisvaltaisen eurooppalaisen muuttoliikepolitiikan toteuttamiseksi, jonka avulla suojellaan EU:n rajoja sekä torjutaan ihmiskauppaa ja luvaton maahanmuuttoa mutta myös varmistetaan siirtolaisten perusoikeuksien toteutuminen, luodaan siirtolaisille turvallisia ja laillisia tapoja päästä EU:n alueelle, tehostetaan yhteistyötä lähtö- ja kauttakulkumaiden kanssa, vahvistetaan aitoa yhteisvastuullisuutta EU:n jäsenvaltioiden välillä ja edistetään Euroopan kilpailukykyä parantamalla siirtolaisten mahdollisuuksia antaa panoksensa EU:n jäsenvaltioiden talouteen.

43. kehottaa harjoittamaan koordinoitua maahanmuuttopolitiikkaa ja korostaa, että ehdotettuun uuteen muuttoliikkeitä koskevaan lähestymistapaan tulee sisältyä toimenpiteitä ja välineitä, jotka kuvastavat paikallis- ja alueviranomaisten tärkeää roolia ja kykyä toimia siirtolaisten vastaanotossa ja kotouttamisessa yhteisvastuun periaatteiden mukaisesti.

44. pyytää komissiota käynnistämään yhdessä AK:n kanssa alue- ja paikallisviranomaisten kuulemisen nykyisten ruohonjuuritason haasteiden arvioimiseksi tarkemmin ennen uusien aloitteiden ja lainsäädäntöehdotusten tekemistä EU:n tasolla.

EU maailmanlaajuisena toimijana

45. on tyytyväinen siihen, että komissio aikoo tarkistaa Euroopan naapuruuspolitiikkaa. AK osallistuu tähän ARLEMin ja CORLEAPin välityksellä. Komitea kehottaa vahvistamaan EU:n ja kumppanimaiden alue- ja paikallisviranomaisten välisiä yhteistyömekanismeja ja -ohjelmia sekä tehostamaan aloitteita hallinnon hajauttamisprosessien tukemiseksi kumppanimaisissa. Se ehdottaa, että paikallishallinnon välinettä (LAF) käsittelevä ohjelma kattaisi vastaisuudessa kaikki kumppanimaat.

46. pitää ilahduttavana, että komissio aikoo julkaista tiedonannon vuoden 2015 jälkeisistä kestävästä kehityksen tavoitteista. Komitea on valmis antamaan tähän panoksensa hajautetussa kehitysyhteistyössä avainasemassa olevien alue- ja paikallisviranomaisten kokemuksen ja aloitteiden pohjalta. Komitea haluaa osallistua tiiviisti maailmanlaajuisissa neuvotteluissa ilmaistavan EU:n kannan laadintaan ja kehitysyhteistyön eurooppalaisen teemavuoden 2015 aloitteisiin.

Hallintotapa ja kansalaisuus

47. on tyytyväinen Euroopan komission sitoumukseen esittää ehdotus uudeksi parempaa lainsäädäntöä koskevaksi toimielinten sopimukseksi, ja se pyytää päästä mukaan kyseisiin toimiin.

48. on erittäin tyytyväinen siihen, että byrokratian vähentäminen on asetettu etusijalle. Vaikutuksen vahvistamiseksi on ratkaisevan tärkeää kartoittaa tehokkaasti, missä byrokratiaa esiintyy. Tämä tulee tehdä alue- ja paikallistason viranomaisten ja yritysten myötävaikutuksella.

49. pitää luottamuksen palauttamista Euroopan unioniin erittäin tärkeänä prioriteettina ja kehottaa Euroopan komissiota kehittämään edelleen toimielinten välistä kumppanuutta hajautettuun viestintään liittyvissä asioissa. Komitea aikoo jatkaa aktiivisen EU-kansalaisuuden edistämistä ja seurata eurooppalaista kansalaisaloitetta koskevan asetuksen tarkistamistoimia.

50. panee merkille, että Euroopan komissio aikoo esittää ehdotuksen uudeksi pakollista avoimuusrekisteriä koskevaksi toimielinten sopimukseksi, joka koskee myös neuvostoa. Komitea pyytää komissiota tekemään lainsäädäntöehdotuksen tällaisen rekisterin perustamiseksi EU:n toiminnasta tehdyn sopimuksen 352 artiklan nojalla. Tällaiseen rekisteriin ei ole tarkoitus rekisteröidä alue- ja paikallisyhteisöjä eikä niitä edustavia järjestöjä, sillä alueet ja kunnat ovat kiinteä osa Euroopan monitasoista institutionaalista järjestelmää, jonka edustajat ovat kansalaisten demokraattisesti vaaleilla valitsemia, eivätkä he edusta yksipuolisia intressejä.

51. antaa puheenjohtajan tehtäväksi toimittaa tämä päätöslauselma Euroopan komissiolle, Euroopan parlamentille, neuvostolle ja Eurooppa-neuvoston puheenjohtajalle.

Bryssel 12. helmikuuta 2015

*Euroopan alueiden komitean
puheenjohtaja*

Markku MARKKULA

LAUSUNNOT

ALUEIDEN KOMITEA

110. TÄYSISTUNTO, 11.–13. HELMIKUUTA 2015

Euroopan alueiden komitean lausunto — Transatlanttinen kauppa- ja investointikumppanuus (TTIP)

(2015/C 140/02)

Esittelijä: Markus Töns (DE, PES), Nordrhein-Westfalenin maapäivien jäsen**Viiteasiakirja:**

I. YLEISTÄ

EUROOPAN ALUEIDEN KOMITEA

1. muistuttaa siitä, että Euroopan unioni (EU) on enemmän kuin pelkkä talousyhteisö. Se on pikemminkin arvoyhteisö, joka asettaa – EU:n perusoikeuskirjan johdannon mukaisesti – ihmisen toimintansa keskipisteeksi sekä edistää osaltaan näiden yhteisten arvojen kehittämistä kunnioittaen Euroopan kansojen kulttuurien ja perinteiden monimuotoisuutta sekä jäsenvaltioiden kansallista identiteettiä ja niiden tapaa järjestää hallintonsa valtiollisella, alueellisella ja paikallisella tasolla.
2. korostaa, että sopimus TTIP:stä voisi antaa Euroopan taloudelle kipeästi kaivatun piristysruiskeen sekä johtaa EU:n bruttokansantuotteen huomattavaan kasvuun ja uusien laadukkaiden työpaikkojen syntymiseen.
3. muistuttaa, että TTIP-sopimus saattaa johtaa sääntöihin, jotka sitovat kaikkia julkishallinnon tasoja paikallisviranomaisia myöten Atlantin molemmin puolin, jolloin sopimus koskisi noin 820 miljoonaa ihmistä. Lisäksi se osoittaisi suunnan kaikille tuleville kahden- tai monenvälisille kauppa- ja investointisopimuksille, kuten palvelukauppasopimukselle (*Trade in Services Agreement*, TiSA). Tämän vuoksi TTIP-neuvotteluilla on erittäin tärkeä merkitys kaikkien EU:n ja Yhdysvaltojen kansalaisten elämän kannalta, ja ne olisikin käytävä oikeudenmukaisella ja avoimella tavalla ja kansalaisten edut huomioon ottaen.
4. on tyytyväinen siihen, että ohjeissa TTIP:n neuvottelemiseksi vahvistetaan neuvotteluosapuolten oikeus ”hyväksyä, säilyttää ja toteuttaa toimia, joita tarvitaan pyrittäessä oikeutettuihin poliittisiin tavoitteisiin, kuten yhteiskunnan, ympäristön ja kansanterveyden suojele, rahoitusjärjestelmän eheyden ja vakauden varmistaminen, yleisen järjestyksen ja turvallisuuden edistäminen sekä kulttuurisen monimuotoisuuden edistäminen ja suojele”.
5. viittaa siihen, että TTIP-neuvottelut koskevat aloja, jotka kuuluvat kaikkien hallitus- ja hallintotasojen – mukaan lukien paikallis- ja alueyhteisöjen – lainsäädäntävaltaan, ja kehottaa sopimuksen huomattavan alueellisen ja paikallisen ulottuvuuden vuoksi Euroopan komissiota ottamaan alueiden komitean EU:n alue- ja paikallisedustajien kokouksena Euroopan komission TTIP-neuvonantajaryhmään (*TTIP Advisory Group*), jotta voidaan taata heti varhaisesta vaiheesta alue-, kunnallis- ja paikallistason osallisuus ja osallistuminen neuvotteluihin.
6. pahoittelee kuitenkin, ettei Euroopan komissio ole tähän mennessä ottanut Euroopan alueiden komiteaa jäseneksi neuvoa-antavaan ryhmään, kuten se on tehnyt järjestäytyneen kansalaisyhteiskunnan edustajien kanssa.

7. korostaa tarvetta säilyttää nykyisin olemassa olevat ja myös tulevat valtiollisen sääntelyn joustovarot erityisesti turvanormien määrittämisessä ja julkisissa palveluissa. Joustovaran takaaminen on välttämätöntä erityisesti julkisten palvelujen tuottajien kannalta, koska ne tarjoavat yleishyödyllisiä taloudellisia palveluita. Komitea korostaa tässä yhteydessä myös sopimuksissa määriteltyä alueellisen ja paikallisen itsehallinnon periaatetta.

8. vastustaa ehdotusta pidemmälle menevästä sääntely-yhteistyöstä, jolla annettaisiin kauppa- ja investointikumppanille etuoikeutettua sananvaltaa EU:n, jäsenvaltioiden sekä paikallis- ja alueyhteisöjen lainsäädännön valmisteluvaiheessa tai lainsäädäntövaiheessa tai mahdollisuus viivästyttää lainsäädäntämenettelyä vaatimalla vaikutusanalyysia lainsäädännön vaikutuksesta vapaakauppaan.

9. korostaa, että sopimus hyödyttää kaikenkokoisia yrityksiä ja etenkin pk-yrityksiä, joilla ei ole tarvittavia taloudellisia, oikeudellisia tai muita resursseja selviytyä toisistaan poikkeavista sääntelyistä ja muista kaupan esteistä.

10. katsoo, että TTIP voisi tarjota mahdollisuuden edistää kasvua ja työllisyyttä EU:ssa, sillä se saattaa avata vastavuoroisen markkinoillepääsyn kaupalle tavaroiden, palveluiden, investointien ja julkisten hankintojen aloilla sekä poistaa sääntelyvaatimuksia ja tullien ulkopuolisia kauppaesteitä (NTB).

11. muistuttaa, että kahden prosentin keskimääräinen tullirasite huomioon ottaen erityisesti Euroopan komission toivomat kasvusysäykset voitaisiin saavuttaa etenkin yhdenmukaistamalla sääntelyvaatimuksia ja poistamalla tullien ulkopuolisia esteitä.

12. viittaa kuitenkin siihen, että näinkin maailmanlaajuisen ulottuvuuden omaavaan sopimukseen liittyy mahdollisuuksien ohella myös riskejä, ja korostaa tätä taustaa vasten, että demokraattisen osallistumisen mahdollisuus ja paikallis-, kunnallis- ja alueyhteisöjen toimivalta on turvattava.

13. pitää tervetulleena neuvoston päätöstä julkaista TTIP:tä koskevat neuvotteluvaltuudet. AK pahoittelee, että päätös tehtiin vasta kuukausia sen jälkeen, kun asia oli jo vuotanut julkisuuteen internetissä, ja että neuvotteluvaltuuksia koskevat rajoitukset ovat edelleen erittäin tiukkoja. Niitä olisikin höllennettävä, jotta suurella yleisöllä olisi paremmat mahdollisuudet saada tietoa neuvottelujen tilanteesta.

14. muistuttaa lisäksi siitä, että EU:n ja Yhdysvaltojen välisen sopimuksen soveltamisala huomioon ottaen on taattava neuvotteluiden jatkuva demokraattinen valvonta, ja kehottaa siksi Euroopan komissiota ja jäsenvaltioita varmistamaan neuvotteluiden mahdollisimman suuren avoimuuden. Konkreettisesti tämä tarkoittaa, että kaikki oleelliset asiakirjat on julkaistava ja että ohjeet TTIP:n neuvottelemiseksi on mahdollisuuksien mukaan esitettävä alue- ja paikallisyhteisöille, kaikille yhteiskunnallisesti merkittävillä ryhmillä sekä kaikille Euroopan unionin kansalaisille esteettä, hyvissä ajoin ja ymmärrettävässä muodossa. Komitea on tässä yhteydessä tyytyväinen siihen, että jäsenvaltiot, jotka noudattavat yksimielistä päätöstä kauppasopimuksia käsittelevien neuvotteluasiakirjojen julkaisemisesta, antoivat Euroopan komissiolle tammikuun 2015 alussa tehtäväksi julkaista useita neuvottelualoja koskevat EU:n alustavat tekstiehdotukset.

15. korostaa, että TTIP:ssä kyse on sekasopimuksesta, joka vaatii Euroopan parlamentin hyväksynnän ja joka on lisäksi ratifioitava EU:n kaikissa 28 jäsenvaltiossa, mikä kulloisenkin jäsenvaltion lainsäädännöstä riippuen saattaa kansallisen parlamentin hyväksynnän lisäksi edellyttää myös aluetasoa edustavien hallitusten, parlamenttien tai kamarien hyväksyntää.

16. kehottaa tutkimaan mahdollisuutta sisällyttää EU:n ja Yhdysvaltojen väliseen sopimukseen tarkistuslauseke, jotta voitaisiin tarvittaessa tarkistaa tehtyjen sopimusten vaikutus ja muuttaa niitä.

17. pyytää komissiota ajamaan positiiviseen luetteloon perustuvan lähestymistavan valintaa TTIP-sopimuksessa ja vastustaa negatiivisen luettelon lähestymistapaa ja ns. salpalausekkeita (*ratchet clause*).

18. pitää EU:n kansalaisia suojaavien eurooppalaisten normien korkeaa tasoa äärimmäisen tarmokkaan suojelun arvoisena saavutuksena ja vaatii, että EU:n jäsenvaltioissa voimassa olevia lakisäätteisiä vaatimuksia (esimerkiksi elämän suojelun, tuoteturvallisuuden, terveyden-, sosiaali-, ympäristön-, ilmaston- ja eläinsuojelun, elintarviketurvallisuuden sekä kuluttajan- ja tietosuojan, teollis- ja tekijänoikeuksien ja työntekijöiden oikeuksien alalla ja julkisen palvelutuotannon toimintaedellytysten varmistamisen suhteen) ei saa missään tapauksessa lieventää, vaan että päinvastoin on pyrittävä niiden parantamiseen. Komitea kannattaa näkemystä, että oikeus näiden keskeisten alojen sääntelyyn on ainoastaan toimivaltaisilla unioni- tai valtiotason instituutioilla.

19. vaatii, että neuvotteluosapuolet pyrkivät näiden normien parantamiseen sekä mahdollisesti tapauskohtaisesti aina kumppanuusmaan korkeamman suojelunormin omaksumiseen tai tunnustamiseen. Komitea vaatii lisäksi, että näitä suojelunormeja voidaan tulevaisuudessa optimoida rajoituksetta; olisi luotava mekanismi niiden sopeuttamiseksi uusimpien tieteellisten tulosten mukaisesti.

20. painottaa, että ennalta varautumisen periaate on yksi Euroopan ympäristö-, terveydenhuolto- ja kuluttajansuojapolitiikan peruseriaatteista ja että sen mukaisesti toimitaan ajoissa ja ennakoiden, jotta vältetään ihmisten, eläinten ja kasvien terveyttä uhkaavia vaaroja tai ympäristökuormitusta. Komitea muistuttaa tässä valossa siitä, ettei transatlanttinen vapaakauppasopimus saa johtaa EU:ssa voimassa olevan ennalta varautumisen periaatteen heikkenemiseen etenkin ympäristön ja terveyden suojelun, elintarviketurvallisuuden ja kuluttajansuojan aloilla.

21. vahvistaa lisäksi, että kaikista sopimuksen tärkeistä yksityiskohdista on sovittava neuvotteluissa ja ettei sääntelykysymyksiä pidä jälkikäteen siirtää – demokraattisen lainsäädäntäprosessin kiertäen – tätä varten perustetuille asiantuntijajelimille.

22. pitää valitettavana, että tiedustelupalveluiden (mm. amerikkalaisen NSA:n ja sen kanssa yhteistyössä toimivien EU-valtioiden tiedustelupalveluiden) suorittama sähköisen viestinnän maailmanlaajuinen valvonta, salauksen murtaminen ja analysointi on vahingoittanut pysyvästi EU:n kansalaisten luottamusta sitoviin kansainvälisiin tietosuojastandardeihin. Tähän viitaten komitea vaatii, että neuvotteluosapuolet takaavat kansalaisten oikeuden yksityisyyden suojaan sekä heidän vapautensa ja oikeutensa turvaamisen – myös internetissä.

23. katsoo, että TTIP-neuvottelut olisi kytkettävä kattavan tietosuojasopimuksen solmimiseen EU:n ja Yhdysvaltojen kesken.

24. muistuttaa siitä, että EU:n säännöstö sisältää sitovia määräyksiä Kansainvälisen työjärjestön (ILO) normien sekä työsuojelun ja tuoteturvallisuuden alalla ja korostaa tätä taustaa vasten, että ILO:n työelämän perusnormien ja monikansallisille yrityksille annettujen OECD:n toimintaohjeiden noudattamisesta on nimenomaan päätetty myös tulevien TTIP-neuvotteluiden osalta.

25. vastustaa sitä, että voimassa olevia ja myös tulevia työntekijöiden suojeluun tähtääviä oikeuksia, mm. oikeus osallistua yritysten sosiaalista organisaatiota koskevien säännösten laatimiseen, määritellään TTIP:ssä tullien ulkopuolisiksi kauppaehteiksi. Myös EU:n jäsenvaltioiden työmarkkinasääntelyn, sosiaaliturvajärjestelmien, vapauden solmia yrityskohtaisia työehtosopimuksia, ammatillisen järjestäytymisvapauden, lakko-oikeuden, vähimmäispalkkojen ja työehtosopimusten tulee säilyä yksittäisille jäsenvaltioille kuuluvina asioina.

26. pitää tervetulleena, että neuvotteluita koskevien EU:n ohjeiden mukaan ”EU:n julkisten palvelujen laadukkuus olisi säilytettävä SEUT-sopimuksen ja erityisesti yleistä etua koskevista palveluista tehdyn pöytäkirjan N:o 26 mukaisesti ja ottaen huomioon EU:n sitoutuminen tällä alalla, mukaan lukien GATS-sopimus”. Komitea viittaa kuitenkin tässä yhteydessä Euroopan unionista tehdyn sopimuksen (SEU) yhteisiin määräyksiin, joiden mukaan unioni kunnioittaa jäsenvaltioiden tasa-arvoa perussopimuksia sovellettaessa sekä niiden kansallista identiteettiä, joka on olennainen osa niiden poliittisia ja valtiosäännön rakenteita, myös alueellisen ja paikallisen itsehallinnon osalta (SEUn 4 artiklan 2 kohta).

27. korostaa lisäksi, että paikallis- ja alueyhteisöjen organisatorinen itsemääräämisoikeus on taattava yhtenä kunnallisen itsehallinto-oikeuden keskeisenä osana ja että julkisten palvelujen uudelleenorganisoinnin, eli julkisten palvelujen tuottaminen omien julkisten elinten avulla jatkuvasti myös kyseisten palvelujen onnistuneen yksityistämisen jälkeen, on säilytettävä rajoituksetta mahdollisuutena paikallisten olosuhteiden ja paikallisten äänestäjien tahdon mukaisesti.

28. muistuttaa painokkaasti siitä, että komission neuvottelu-oikeus ei ulotu perustuslain tarjoamaa liikkumavaraa pidemmälle. Tämä tarkoittaa, että on kunnioitettava jäsenvaltioiden suojaa sille, mikä on yleishyödyllistä.

29. vahvistaa, että neuvotteluita koskevien EU-ohjeiden kohdan 20 mukaan julkista valtaa käytettäessä tarjottavat palvelut eivät kuulu neuvottelujen piiriin. Komitea kehottaa tarkentamaan, että näin suljetaan neuvotteluiden ulkopuolelle palvelut, jotka on määritelty asianomaisen sopimuspuolen tai jäsenvaltion lainkäytössä julkisen vallan käyttämiseksi.

30. pyytää selventämään, ovatko neuvotteluita koskevien EU-ohjeiden kohdassa 19 mainitut julkiset palvelut palveluita, jotka asianomaisen sopimuspuolen tai jäsenen oikeuskäytännön mukaan ovat erityisten säännösten alaisia tai joita koskevat erityiset velvoitteet, jotka asetetaan kansallisella, alueellisella tai paikallisella tasolla palveluiden tarjoajille yleisen edun vuoksi. Niihin kuuluvat esimerkiksi vesi- ja energiahuolto, jäte- ja jätevesihuolto, pelastustoimi, julkinen terveydenhuolto ja julkiset sosiaalipalvelut, julkinen liikenne sekä asuntorakentaminen ja kaupunkikehityksen toimet.

31. kehottaa komissiota neuvottelemaan EU-ohjeiden kohdassa 19 mainituille julkisille palveluille horisontaalisen vapautuksen kaikista markkinoillepääsyn periaatteen ja kansalaisuuteen perustuvan syrjinnän kieltämisen periaatteen velvoitteista. Lisäksi komitea vaatii julkisia palveluja ajatellen neuvottelemaan kaikkien alojen ja kaikkien nykyisten ja tulevien toimenpiteiden osalta sopimuspuolille mahdollisuuden rajoittaa palveluiden ja palveluntarjoajien määrää, asettaa palveluntarjoajille erityisiä velvoitteita ja säännellä yleisen edun mukaisesti kyseisten palveluiden suorittamista.

32. ei pidä tarpeellisenä vapauttaa lisää erityisesti sekarahoitteisia koulutuspalveluja mm. varhaiskasvatuksen, perus- ja korkeakoulutuksen sekä aikuis- ja jatkokoulutuksen alalla, koska monenvälinen GATS-sopimus sisältää jo palveluiden osalta monenlaisia vapauttamisvelvoitteita.

33. pitää tervetulleena Euroopan komission raporttia, jossa käsitellään komission käynnistämää julkista kuulemismenettelyä sijoittajan ja valtion välisestä riitojenratkaisumekanismista. Komitea pitää menettelyä tärkeänä lisänä Yhdysvaltojen ja komission pyrkimykseen parantaa TTIP-neuvottelujen avoimuutta ja antaa monille erilaisille sidosryhmille mahdollisuus saada äänensä kuuluviin. Komitea suosittaa painokkaasti, että komissio ottaa kuulemismenettelyn tulokset ehdottomasti huomioon sopimuksen loppuarvioinnissa, sillä saaduista 150 000 vastauksesta ilmenee muun muassa, että riitojenratkaisumekanismeja vastustetaan laajalti. Lisäksi komitea pitää tervetulleena, että uusi komissio ei tule hyväksymään EU:n jäsenvaltioiden tuomioistuinten oikeuskäytännön rajoittamista sijoittajien kanteita koskevilla erityissäännöillä, ja että oikeusvaltioperiaatetta ja yhdenvertaisuutta oikeuden edessä koskevaa periaatetta on noudatettava myös tässä yhteydessä.

34. tukee voimakkaasti komissiota tämän tehdessä uusia ehdotuksia sijoittajan ja valtion välisen riitojenratkaisun avoimuuden ja oikeudenmukaisuuden parantamiseksi.

35. painottaa erityisesti, että yleiset tuomioistuimet ohittaviin sijoitussuojaa koskeviin normeihin sekä EU:n ja Yhdysvaltojen välillä sovittaviin sijoittajan ja valtion välisiä suhteita koskeviin riidanratkaisumenettelyihin (ISDS) liittyy suuria riskejä ja että komitea pitää niitä siksi tarpeettomina. Eurooppalaisen lainsäädännön nykytilaan ei saa puuttua transatlanttisella vapaakauppasopimuksella. Komitea odottaa, että varmistetaan Euroopan unionin sekä sen jäsenvaltioiden parlamenttien ja hallitusten toimintavara ja että näin myös säilytetään kansalaisten demokraattiset vaikutusmahdollisuudet tässä yhteydessä ja käsitellään investointeihin liittyvät riidat kansallisissa tuomioistuimissa.

36. korostaa, että demokraattisesti legitiimejä ja oikeusvaltioperiaatteeseen pohjautuvia poliittisia ja hallinnollisia toimia ei saa asettaa kyseenalaisiksi välimiesoikeudessa, etenkin jos on kyse jälkikäteen tehdyistä vahingonkorvausvaatimuksista. TTIP:hen sisältyvät sijoitussuojaa koskevat määräykset eivät saa missään tapauksessa johtaa siihen, että valtiollista sääntely-oikeutta rajoitetaan edes välillisesti.

37. katsoo, ettei lainsäädäntöä säästöpankkien ja alueellisten pankkien (Saksan *Landesbanken*) julkisesta ylläpitämisestä saa kyseenalaistaa TTIP-sopimuksella tai muilla EU:n kauppasopimuksilla. Tällainen lainsäädäntö ei estä markkinoillepääsyä eikä ole muutoinkaan syrjivä.

38. toteaa, että nykyisin 85 prosenttia julkisista hankinnoista Euroopan unionissa on jo avoimia yhdysvaltalaisille tarjoajille, kun vain 32 prosenttia Yhdysvaltojen julkisista hankinnoista on avoimia EU:sta oleville tarjoajille. Lisäksi tätä epätasapainoa lisää entisestään Yhdysvaltojen osavaltioiden mahdollisuus jättäytyä halutessaan järjestelmän ulkopuolelle (*opt-in*-järjestelmä). Siksi tällä sopimuksella on edistettävä yhdenvertaisia mahdollisuuksia osapuolten välillä. Tämä hyödyttää erityisesti eurooppalaisia pk-yrityksiä ja auttaa niitä osallistumaan Yhdysvaltojen julkisiin hankintoihin.

39. korostaa, että julkisia hankintoja koskevan eurooppalaisen lainsäädännön normatiivisia näkökohtia – jotka ilmenevät erityisesti alue- ja paikallistason toteutuksessa – ei saa asettaa kyseenalaisiksi, esimerkiksi mitä tulee työoikeudellisten, sosiaalisten ja työehtosopimuksiin liittyvien normien noudattamiseen, ympäristövaikutuksia korostaviin hankintamenettelyihin tai pienten ja keskisuurten yritysten (pk-yritysten) huomioon ottamiseen. Näillä kriteereillä näet varmistetaan, että hankintasopimuksen myöntämisessä voidaan hinnan ohella ottaa huomioon myös sosiaalisia ja kestävän kehityksen näkökohtia.

40. muistuttaa komissiota siitä, että sen tulisi seurata tiiviisti työterveys- ja työturvallisuusnormien käsittelyä transatlanttisesta kauppaa- ja investointikumppanuudesta käytävissä neuvotteluissa.

41. katsoo, että on taattava nykyisin eri julkisia hankintoja ja käyttöoikeussopimuksia koskeviin direktiiveihin sisältyvien julkisia hankintoja koskevan eurooppalaisen lainsäädännön poikkeuksien säilyminen (kynnysarvot, *in house* -hankinta, kuntien välinen yhteistyö, alakohtaiset poikkeukset esimerkiksi vesialalla tai pelastustoimessa).

42. pitää tervetulleena sitä, että EU:n tekemään vapaakauppasopimukseen sisällytetään nyt ensi kertaa erityinen pk-yrityksiä käsittelevä luku, ja on tyytyväinen siihen, että TTIP:n tavoitteena on erityisesti helpottaa pk-yritysten markkinoillepääsyä sekä kauppaa ja investointeja Atlantin molemmiin puolin eritoten vähentämällä tullien ulkopuolisia esteitä, joista aiheutuu pk-yrityksille erittäin paljon rasitteita, parantamalla erityisesti palvelualan pk-yritysten oikeusvarmuutta sekä vahvistamalla ja suojaamalla teollis- ja tekijänoikeuksia, mikä niin ikään hyödyttää näitä yrityksiä.

43. pelkää, että ympäristönsuojelua, työntekijöiden sosiaalista suojelua, valtiontukia, patenttimenettelyä, energiaa yms. koskevien normien erilaisuus johtaa siihen, että yritysten tuotanto- ja muuta toimintaa siirretään EU:n alueelta Yhdysvaltoihin, koska esimerkiksi energiakustannukset ja uusiutuvien luonnonvarojen käytön rahoittamiseen, hiilidioksidipäästöihin, työntekijöitä koskevien sosiaalinenormien soveltamiseen sekä – mm. nopeampien patenttimenettelyjen ansiosta – tutkimukseen ja kehittämiseen liittyvät kustannukset ovat siellä pienemmät.

44. korostaa, että nimenomaan pk-yrityksille tullit, byrokratian vaatimukset sekä raskaat tarkastusmenettelyt ja menetelmät vaatimusten täyttämiseksi aiheuttavat suhteettoman paljon työtä ja suuria kustannuksia, mistä usein seuraa kaupanteon välttäminen yhdysvaltalaisen kumppanitahojen kanssa. Euroopan unionissa on yli 20 miljoonaa pk-yritystä, jotka tarjoavat työpaikan kahdelle kolmasosalle yksityissektorin työntekijöistä. Suunniteltu tulliasteiden sekä tullien ulkopuolisten markkinoille pääsyä ja kauppaa haittaavien esteiden vähentäminen avaisi pk-yrityksille entistä parempia vientimahdollisuuksia ja lisäisi näin ollen työpaikkoja.

45. toteaa, että enemmistö EU:n jäsenvaltioista vastustaa muuntogeenisten organismien viljelyä, tuontia ja jalostusta.

46. vaatii sen varmistamista, että maatalousalalla sovitaan erityisjärjestelyistä, joiden mukaan tiettyjen tuotteiden tuonti EU:hun ei ole sallittua. Tämä koskee ennen kaikkea tuotteita, jotka eivät vastaa tuotemerkintöjä koskevaa EU-direktiiviä, tuotteita, jotka koostuvat muuntogeenisistä organismeista tai on valmistettu niistä, eläimiä, joille on annettu kasvuhormoneja sekä kloonatuista eläimistä valmistettuja elintarvikkeita. Sama koskee elintarvikkeita, joita on käsitelty EU:ssa kielletyillä aineilla tai joiden ainesosien merkintä on puutteellinen.

47. korostaa, että maaseudun luonnon monimuotoisuus on perusta elintarvikkeiden tuotannolle, ja muistuttaa siitä, että suunniteltu TTIP-sopimus ei saa johtaa vanhoja siemeniä koskeviin rajoituksiin, perinteisten peltokasvien köyhtymiseen eikä myöskään laadukkaan ja luonnonmukaisesti suuntautuneen maatalouden vaikeuttamiseen.

48. kehottaa laatimaan maantieteellisistä merkinnöistä erityisen luvun. Tavoitteena olisi luoda säännöt maantieteellisten merkintöjen suojelemiseksi molemmilla lainkäyttöalueilla sekä järjestelmä EU:n ja Yhdysvaltojen käyttämien nimitysten vastavuoroiseksi tunnustamiseksi muun muassa siten, että ilmoitetaan erityismerkinnällä tuotteen nimen ja/tai sen tuotantopaikan yleinen käyttötarkoitus. Lisäksi olisi tarkoitus pitää kiinni EU:n standardeista.

49. toteaa painokkaasti, että jäsenvaltioiden, alueiden ja kuntien on edelleenkin pystyttävä käyttämään kaikkia sääntely- ja rahoituksellisia toimenpiteitä kulttuurisen monimuotoisuuden, tiedotusvälineiden vapauden ja moniarvoisuuden suojelemiseksi tai edistämiseksi sekä audiovisuaalisten ja muiden vastaavien palveluiden kehittämiseksi palvellakseen jokaisen yhteiskunnan demokraattisia, sosiaalisia ja kulttuurisia tarpeita käytetystä teknologiasta tai jakelualustasta riippumatta. Jäsenvaltioiden riippumattomuus kulttuurin ja median aloilla on säilytettävä siten, että neuvottelumandaattiin sisällytetään selkeä kulttuuri- ja media-alaa koskeva poikkeus.

50. toivoo, että neuvotteluosapuolet tulevat vapaakauppasopimuksen maailmanlaajuiset vaikutukset huomioon ottaen kannattamaan reiluja ja kestävyysajattelun mukaisia kauppasääntöjä, jotka eivät toimi kummankaan tahon – EU:n tai Yhdysvaltojen – kehityspoliittisten pyrkimysten vastaisesti ja joilla tavoitellaan kehitysmaiden tilanteen parantamista, ja että neuvotteluita käydään maailmanlaajuisen vastuun ja kehitysmaihin kohdistuvan solidaarisuuden hengessä.

51. korostaa tarvetta kerätä, analysoida, arvioida ja hallinnoida laajoja ja vertailukelpoisia tietoja, jotka ennakoivat tai osoittavat TTIP:n vaikutuksia alueellisella, kunnallisella ja paikallisella tasolla **erityisesti syrjäisimmillä alueilla**, jotta tulevaisuudessa voidaan laatia paremmin tilastollisia ekstrapoloitteja sekä talousennusteita, ja toivoo asianmukaisen tieteellisen tutkimuksen julkaisemista aiheesta.

Bryssel 12. helmikuuta 2015

*Euroopan alueiden komitean
puheenjohtaja*

Markku MARKKULA

Euroopan alueiden komitean lausunto — Maantieteellisten merkintöjen suojan ulottaminen muihin kuin maataloustuotteisiin

(2015/C 140/03)

Esittelijä:	Maria Luisa Coppola (IT, PPE), Veneton alueen aluevaltuuston ja aluehallituksen jäsen
Viiteasiakirja:	Vihreä kirja – Euroopan perinteisen taitotiedon hyödyntäminen parhaalla mahdollisella tavalla: Euroopan unionin maantieteellisten merkintöjen suojan mahdollinen ulottaminen muihin kuin maataloustuotteisiin
	COM(2014) 469 final

I POLIITTISET SUOSITUKSET

EUROOPAN ALUEIDEN KOMITEA

1. suhtautuu myönteisesti Euroopan komission vihreän kirjan "Euroopan perinteisen taitotiedon hyödyntäminen parhaalla mahdollisella tavalla: Euroopan unionin maantieteellisten merkintöjen suojan mahdollinen ulottaminen muihin kuin maataloustuotteisiin" myötä käynnistettyyn kuulemismenettelyyn ja muistuttaa, että Euroopan unionista tehdyn sopimuksen (SEU) 3 artiklassa tunnustetaan Euroopan kulttuuriperinnön vaaliminen ja kehittäminen sisämarkkinoiden kehittämisen yhteydessä huomioitavina tavoitteina, että Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen (SEUT) 118 artiklalla pyritään takaamaan teollis- ja tekijänoikeuksien yhdenmukainen suoja unionin sisämarkkinoilla ja että EU:n toiminnasta tehdyn sopimuksen 169 artiklalla varmistetaan kuluttajien oikeuksien suojeleminen (mukaan luettuna kuluttajien oikeus tiedonsaantiin).

2. toteaa, että Euroopan yhteiskunnallista ja kulttuurista perintöä voidaan suojata myös hyödyntämällä EU:n eri alueiden historiallista käsityöalan ja teollisuuden taitotietoa ja että käsityö- ja teollisuustuotteita koskevan asianmukaisen tiedon avulla voidaan varmistaa kuluttajien oikeuksien suojaaminen.

3. katsoo, että Euroopan alueilla on maataloustuotteiden ohella yllin kyllin muita, perinteiseen taitotietoon (jota ylläpitävät useissa tapauksissa mikro- ja pienyritykset) perustuvia tuotteita ja että tällaisten tuotteiden asianmukainen hyödyntäminen ja suojeleminen voisi edistää EU:n paikallista ja alueellista kehitystä etenkin taloudellisesta ja yhteiskunnallisesta näkökulmasta ehkäisemällä myös haitallisia väärentämis- ja jäljittelyilmiöitä.

4. on yhtä mieltä siitä, että on ensiarvoisen tärkeää noudattaa teollis- ja tekijänoikeuksien kauppaan liittyvistä näkökohdista tehdyn TRIPS-sopimuksen sääntöjä maantieteellisten merkintöjen suojasta. Sopimusta sovelletaan kaikkiin Maailman kauppajärjestön jäsenvaltioihin.

5. pyytää Euroopan komissiolta mahdollisuutta osallistua aktiivisesti kuulemismenettelyn yhteydessä saatujen vastausten analysoinnin jälkeiseen prosessiin ja toivoo, että sitä kuullaan kyseisessä prosessissa, kun otetaan huomioon alueiden komitean keskeinen rooli paikallisten ja alueellisten viranomaistahojen institutionaalisena edustajana sekä maantieteellisten merkintöjen alueellinen ja paikallinen luonne.

Maantieteellisten merkintöjen hyödyntäminen parhaalla mahdollisella tavalla: Euroopan unionin maantieteellisten merkintöjen suojan mahdollinen ulottaminen muihin kuin maataloustuotteisiin

6. korostaa EU:n tuomioistuimen vahvistaneen, että maantieteelliset merkinnät kuuluvat teollis- ja tekijänoikeuksiin ⁽¹⁾ ja että maantieteellisten merkintöjen suojajärjestelmä kuuluu EU:n yksinomaiseen toimivaltaan. Komitea katsoo näin ollen, että on tarpeen luoda yhteinen eurooppalainen järjestelmä, joka yhdenmukaistaisi eräissä jäsenvaltioissa tällä hetkellä olemassa olevat epäyhtenäiset järjestelmät ⁽²⁾.

⁽¹⁾ Ks. asiassa C-3/91, Turrón de Jijona, annetun tuomion 37 kohta sekä asiassa C-108/01, Prosciutto di Parma, annetun tuomion 64 kohta.

⁽²⁾ Belgia (ainoastaan Vallonian alue), Bulgaria, Kroatia, Viro, Ranska, Saksa, Latvia, Puola, Portugali, Tšekki, Romania, Slovakia, Slovenia, Espanja (ainoastaan Murcian alue) ja Unkari.

7. muistuttaa, että maataloustuotteiden nykyisistä maantieteellisistä merkinnöistä saatu kokemus on otettava asianmukaisesti huomioon keskusteltaessa kyseisten merkintöjen mahdollisesta ulottamisesta muihin kuin maataloustuotteisiin.
8. katsoo, että muiden kuin maataloustuotteiden maantieteellisten merkintöjen tehokkaampi ja yhdenmukaisempi suoja vahvistaisi sisämarkkinoita jo Euroopan komission vihreässä kirjassa mainittujen myönteisten suorien (lisää mahdollisuuksia hyödyntää myyninedistämisrahastoja ja säilyttää työpaikkoja taloudellisesti haavoittuvilla alueilla) ja epäsuorien (kuten mahdolliset vaikutukset matkailuun) vaikutusten ansiosta.
9. katsoo, että maantieteellisten merkintöjen suojan ulottamisesta muihin kuin maataloustuotteisiin voisi olla etua kuluttajille, joiden olisi entistä helpompi tehdä tietoisia kulutusvalintoja (markkinoiden laajasta tuotevalikoimasta huolimatta), koska he voisivat havaita paremmin tuotteiden aitouden, alkuperäisyyden ja laadun.
10. korostaa, että muiden kuin maataloustuotteiden maantieteellisten merkintöjen yhdenmukaistetusta suojajärjestelmästä olisi hyötyä myös EU:n suhteille kolmansiin maihin. Yhtenäinen kanta vahvistaisi EU:n painoarvoa neuvoteltaessa kauppasopimuksista tai toteutettaessa omia tuotteita koskevia suojatoimia ulkomaisilla markkinoilla.
11. on samaa mieltä siitä, että muiden kuin maataloustuotteiden maantieteellisten merkintöjen suoja auttaisi säilyttämään Euroopan paikallista ja alueellista kulttuuri- ja taideperintöä, ja ehdottaa, että mahdollisiin tuote-eritelmiin sisällytettäisiin yrityksen yhteiskuntavastuun näkökohdat siten, että vahvistetaan kyseisten tuotteiden kykyä kerryttää sosiaalista pääomaa tuotantoalueilla.

Vaihtoehdot maantieteellisten merkintöjen suojaamiseksi EU:n tasolla

12. toivoo, että saadaan aikaan muiden kuin maataloustuotteiden maantieteellisten merkintöjen suoja koskeva järjestelmä, joka olisi yksinkertaisempi kuin maataloustuotteiden suoja koskeva nykyinen järjestelmä, joka suojien toistuvien laajennusten seurauksena sisältää nykyään huomattavan määrän kuluttajaa hämmentäviä maantieteellisten merkintöjen tyyppejä.
13. toivoo, että muiden kuin maataloustuotteiden maantieteellisten merkintöjen merkit olisivat yksinkertaisia ja helposti tunnistettavia ja että ne voitaisiin liittää tuotteisiin tuotteiden alkuperäisellä kielellä ja/tai englanniksi.
14. katsoo, että maataloustuotteiden maantieteellisten merkintöjen tapaan muiden kuin maataloustuotteiden maantieteellisten merkintöjen uuden suojajärjestelmän tulisi mahdollistaa niiden muiden kuin maantieteellisiä nimiä käsittävien maantieteellisten merkintöjen suoja, jotka yhdistyvät yksiselitteisesti johonkin paikkaan, TRIPS-sopimuksessa säädettyjen suoja koskevien poikkeusten mukaisesti.
15. korostaa, että muiden kuin maataloustuotteiden maantieteellisten merkintöjen suojan monialainen tarkastelu olisi paljon suositeltavampaa kuin alakohtainen tarkastelu, sillä yritysten sekä valtiollisten, alueellisten ja paikallisten viranomaistahojen olisi yksinkertaisempi hallita kaikkiin tuoteryhmiin sovellettavia yhteisiä sääntöjä.
16. korostaa, että muiden kuin maataloustuotteiden maantieteellisiä merkintöjä varten olisi aiheellista määrittää (korkeintaan) kaksi erillistä tuotteen ja alueen välisen yhteyden tasoa, jotka vastaavat maataloustuotteiden maantieteellisissä merkinnöissä nykyistä suojattuun alkuperänimitykseen kuuluvien tuotteiden (tiivimpi yhteys) ja suojattuun maantieteelliseen merkintään kuuluvien tuotteiden (löyhempi yhteys) välistä erottelua.
17. toivoo, että mahdolliset maantieteellisten merkintöjen rekisteröinnin kannalta ratkaisevat tuote-eritelmat sisältäisivät tietoa käytetyistä raaka-aineista, tuotantoprosessin kuvauksen, osoituksen tuotteen yhteydestä alueeseen sekä mahdollisia tietoja yrityksen yhteiskuntavastuusta, joka takaa yrityksen sitoumuksen aluetta kohtaan.
18. huomauttaa, että niiden perusteiden, joita tuottajia kehoitetaan noudattamaan saadakseen tuotteilleen maantieteellisen merkinnän, ei pitä kuitenkaan olla este mahdollisille tuoteinnovaatioille tai tuotantoprosessin tehostamiselle.

19. muistuttaa, että yksi maantieteellisten merkintöjen tavoitteista on toimia laatutakuuna kuluttajille, ja näin ollen vaikka yhtenäisen laatuohjeiston määrittämisen ei katsota olevan mahdollista, tuote-eritelmien tarkistuksia olisi suotavaa suorittaa koko suojan keston ajan. Tällaisesta toiminnasta voisivat vastata alueviranomaiset (tai julkisen ja yksityisen sektorin kumppanuustahot, esimerkiksi eräät kauppakamarit).

Miten vahvistaa suojaa

20. katsoo, että muiden kuin maataloustuotteiden maantieteellisten merkintöjen EU:n laajuisen yhtenäisen suojan luominen on parempi vaihtoehto kuin yksittäisten kansallisten lainsäädäntöjen yhdenmukaistaminen, koska ensimmäinen vaihtoehto olisi oikeudenmukaisempi ja sillä voitaisiin taata yhtenäiset määräajat koko EU:n alueella.

21. ehdottaa, että niissä jäsenvaltioissa, joissa on jo käytössä muiden kuin maataloustuotteiden maantieteellisten merkintöjen suojajärjestelmä, otettaisiin käyttöön lyhyen aikavälin siirtymäjärjestely niin, että näitä kahta järjestelmää voitaisiin soveltaa rinnakkain (esimerkiksi vuoteen 2020 asti), minkä jälkeen siirryttäisiin lopullisesti koko EU:ta koskevaan yhdenmukaiseen järjestelmään.

22. katsoo, että muiden kuin maataloustuotteiden maantieteellisten merkintöjen rekisteröintimenettelyn tulee olla pakollinen ja että tällaisen menettelyn olisi perustuttava kaksivaiheiseen järjestelmään (kuten maataloustuotteiden maantieteelliset merkinnät nyt perustuvat), jonka pohjalta alueviranomaiset tarkastavat paikalliset erityispiirteet ja unionin tasolla tarkastetaan koko EU:ta koskevien yhteisten perusteiden täyttyminen.

23. korostaa, että maantieteellisten merkintöjen rekisteröintivaiheiden enimmäisaikojen olisi oltava pitävät ja lain nojalla taatut, jotta voidaan välttää se, etteivät asiaa hoitamaan kykenemättömät viranomaiset hidastaisi prosessia ja vahingoittaisi tuottajia.

24. katsoo, että tuottajien, tuottajajärjestöjen ja kauppakamarien olisi oltava pääasiallisia tahoja, jotka saavat hakea muiden kuin maataloustuotteiden maantieteellisten merkintöjen suojaa, mutta pitää samalla aiheellisena varmistaa, että asianmukaisesti perustelluissa erityistapauksissa myös pelkkä tuottaja, paikallinen tai alueellinen elin taikka kuluttajajärjestö voi hakea kyseistä suojaa. Näillä samoilla elimillä, joilla on oikeus hakea suojan rekisteröintiä, olisi oltava oikeus vaatia maantieteellisten merkintöjen rekisteröinnin vastustamismenettelyn käynnistämistä.

25. korostaa, että kun otetaan huomioon tarkkuutta edellyttävä julkisen talouden tila, tuottajilta voitaisiin pyytää maksua, jotta he saisivat tuotteensa maantieteellisten merkintöjen piiriin, kunhan tällainen maksu on kertaluonteinen, kustannuksiin nähden kohtuullinen ja kunhan sitä sovelletaan yhdenmukaisesti koko EU:n alueella.

Suojan laajuus

26. pitää suotavana, että muiden kuin maataloustuotteiden maantieteellisille merkinnöille myönnetyn suojan taso olisi sama kuin TRIPS-sopimuksen 23 artiklan nojalla viineille ja väkeville alkoholijuomille annettu suojaa, sillä näin suojeltaisiin oikeudenmukaisesti myös kuluttajien oikeuksia.

27. ehdottaa, että muiden kuin maataloustuotteiden maantieteellisiin merkintöihin liittyvien oikeuksien noudattamista valvova järjestelmä voisi olla julkinen tai julkisen ja yksityisen järjestelmän yhdistelmä, mutta ehdottaa samalla, että kummassakin tapauksessa painotetaan paikallisten ja alueellisten elinten asiantuntevuutta, koska niillä on suora yhteys alueeseen.

28. on tietoinen, että mikäli muiden kuin maataloustuotteiden maantieteellisten merkintöjen järjestelmä hyväksytään, tämä saattaa jossakin määrin lisätä väärennösten ja jäljennösten riskiä kilpailevien tuottajien keskuudessa. Tästä syystä on otettava käyttöön nopeat suojamenettelyt, joilla voidaan pikaisesti eritellä ja poistaa väärennetyt tai jäljitellyt tuotteet.

29. katsoo, että muiden kuin maataloustuotteiden maantieteellisten merkintöjen suojan ei pitäisi olla määräaikainen, mutta samalla olisi kuitenkin säilytettävä mahdollisuus peruuttaa suojaa samoin ehdoin, joita sovelletaan maataloustuotteiden maantieteellisten merkintöjen suojaan.

30. katsoo, että mahdollisia muiden kuin maataloustuotteiden maantieteellisten merkintöjen ja tavaramerkkien välisiä ristiriitoja olisi säänneltävä samalla tavalla kuin ristiriitoja säännellään maataloustuotteiden maantieteellisten merkintöjen kohdalla.

31. korostaa lisäksi, että kun otetaan huomioon alueiden komitean korkeatasoinen asiantuntemus alue- ja paikallispoliittisten asioiden käsittelyssä, sen antamalla lausunnolla pitäisi vahvistaa ja kehittää entisestään suositusta luoda EU:hun muiden kuin maataloustuotteiden maantieteellisten merkintöjen suojajärjestelmä. Komitea pyytää näin ollen Euroopan komissiota antamaan asiaa koskevan lainsäädäntöehdotuksen.

Bryssel 12. helmikuuta 2015

*Euroopan alueiden komitean
puheenjohtaja*

Markku MARKKULA

Euroopan alueiden komitean lausunto — Työterveyttä ja -turvallisuutta koskeva EU:n strategiakehys kaudelle 2014–2020

(2015/C 140/04)

Esittelijä: Mauro D’Attis (IT, PPE), Brindisin kunnanvaltuutettu

Viiteasiakirja: Komission tiedonanto Euroopan parlamentille, neuvostolle, Euroopan talous- ja sosiaalikomitealle sekä alueiden komitealle – Työterveyttä ja -turvallisuutta koskeva EU:n strategiakehys kaudelle 2014–2020

COM(2014) 332 final

I POLIITTISET SUOSITUKSET

EUROOPAN ALUEIDEN KOMITEA

Yleistä

1. suhtautuu myönteisesti Euroopan komission tiedonannossaan työterveyttä ja -turvallisuutta koskevasta EU:n strategiakehyksestä kaudelle 2014–2020 esittämään aikomukseen noudattaa Eurooppa 2020 -strategian työllisyystavoitteita edistämällä työoloja koskevia tiukkoja standardeja niin EU:ssa kuin kansainvälisellä tasolla. Komitea ihmettelee kuitenkin, miksi komissio ei ole sisällyttänyt tähän strategiakehykseen erityisiä säädöstoimia erityisesti tuki- ja liikuntaelinsairauksien ja karsinogeenien alalla.

2. tukee tässä yhteydessä Euroopan parlamentin komissiolle esittämää kehotusta

— kehittää ja ottaa käyttöön malli asbestin kartoitusta ja rekisteröintiä varten ja tukea sitä direktiivin 2009/148/EY 11 artiklan mukaisesti

— toteuttaa vaikutuksenarviointi ja kustannustehokkuusarviointi mahdollisuudesta laatia toimintasuunnitelmia, joiden mukaisesti asbesti voitaisiin poistaa turvallisesti julkisista rakennuksista

— antaa tietoa ja ohjausta yksityisten talonmistajien kannustamiseksi tarkastamaan tehokkaasti, onko kiinteistössä asbestipitoisia materiaaleja, ja arvioimaan riskejä.

3. nostaa esiin ristiriidan Euroopan komission toimissa, kun se yhtäältä pyrkii luomaan työterveyttä ja työturvallisuutta koskevan EU:n strategiakehyksen kaudelle 2014–2020 ja toisaalta ilmoittaa vuoden 2015 työohjelmassaan peruvansa mahdollisesti ehdotuksen direktiiviksi, jolla muutetaan toimenpiteistä raskaana olevien ja äskettäin synnyttäneiden tai imettävien työntekijöiden turvallisuuden ja terveyden parantamisen kannustamiseksi työssä annettua neuvoston direktiiviä 92/85/ETY.

4. toteaa, että on tärkeää koordinoida EU-tasolla toimia, joilla puututaan työterveyteen ja työturvallisuuteen liittyviin riskeihin sekä parannetaan asteittain jatkuvasti työoloja.

5. panee merkille, että suuri osa EU:n strategiassa kaudelle 2007–2012 suunnitelluista aloitteista on toteutettu, ja on tietoinen siitä, että sitovia ja mitattavissa olevia tavoitetta ja aikataulua ei ole asetettu.

6. korostaa, että työnantajien ja työntekijöiden edustajilla on oltava keskeinen ja tärkeä rooli työterveyttä ja työturvallisuutta koskevien politiikkojen kehittämisessä eurooppalaisella, kansallisella sekä alueellisella ja paikallisella tasolla, ja kehottaa komissiota vahvistamaan työmarkkinaosapuolten vuoropuhelua päätöksentekoprosesseissaan.

7. on tyytyväinen Euroopan komission päätökseen määritellä uuden strategiakehyksen kolme tärkeintä haastetta, jotka ovat i) nykyisen lainsäädännön noudattaminen, ii) työperäisten sairauksien ennaltaehkäisemisen kehittäminen puuttamalla uusiin ja kehittyviin riskeihin ja iii) reagointi väestörakenteen muutokseen.

8. on samaa mieltä Euroopan parlamentin kanssa siitä, ettei ehkäiseviä toimia saa heikentää talouskriisin varjolla, ja korostaa työterveyden ja työturvallisuuden merkitystä työntekijöiden perusoikeutena ⁽¹⁾.

9. pahoittelee paikallis- ja alueviranomaisten heikkoa osallistumista Euroopan komission strategiaan ja kehottaa komissiota varmistamaan, että ne osallistuvat virallisesti asianomaisten velvoitteiden toteuttamiseen, sillä merkittävänä työnantajina ne ovat myös keskeisiä institutionaalisia toimijoita.

10. korostaa, että koska paikallis- ja alueviranomaisilla on kumppanuussuhteita ja yhteyksiä paikallisiin yrityksiin, niillä voi olla tärkeä rooli otettaessa käyttöön säännöksiä, edistettäessä "ennaltaehkäisevää ajattelutapaa" ja sovellettaessa ennaltaehkäiseviä standardeja sekä tuettaessa edustusta ja kollektiivista suojelua turvallisuuskysymyksissä.

Euroopan komission seitsemän tärkeintä strategista tavoitetta

A. Kansallisten strategioiden vahvistaminen

11. ehdottaa, että määritellään (toivon mukaan EU-OSHA:n koordinoima) eurooppalainen keskusohjauskomitea, jonka tehtävänä on määrittely, koordinointi ja kehittäminen työterveyden ja työturvallisuuden alalla, jotta voidaan toimia tehokkaammin ennakoivasti ja tarjota jäsenvaltioille viitepohja sekä ohjausta ja seuranta EU:n lainsäädännön soveltamisessa. Tällaisen ohjauskomitean olisi

- toimittava verkostomaisessa organisaatiorakenteessa, jossa koordinoidaan synergiaa luoden erilaiset vastuualat, jotka on nykyisin hajautettu useille eurooppalaisille (etenkin EU-OSHA ja Eurofound) ja kansallisille, alueellisille ja paikallisille elimille. Niiden operatiivisten tehtävien ja toimintojen uudelleenmäärittely on samalla tärkeää, kun otetaan huomioon viimeisten 15 vuoden aikana tapahtuneet syvälliset muutokset.
- toimittava pysyvänä neuvonanto- ja kehitysfoorumina, joka tekee yhteistyötä työmarkkinaosapuolten kanssa EU:n tasolla ja johon työmarkkinaosapuolet osallistuvat, jotta voidaan tarjota kattava ja monenvälinen kuva työterveys- ja työturvallisuuskysymyksistä.
- lisäkustannusten välttämiseksi nykyistä eurooppalaista menojen uudelleenarviointia ajatellen käytettävä ainoastaan sellaisia henkilöresursseja, tiloja, infrastruktuuria jne., joita jo käytetään työterveys- ja työturvallisuusasioiden parissa toimivien eurooppalaisten ja kansallisten instituutioiden verkostossa.

12. katsoo, että on puututtava nopeasti työntekijöiden oikeuksien kaventamiseen ja toimittava tehokkaasti, jotta voidaan vähentää mallien sekä lainsäädännön ja sen täytäntöönpanon eroja työterveyden ja työturvallisuuden alalla. Tällaiset erot ovat yksi tekijä, joka voi johtaa sosiaaliseen polkumyyntiin ja alueiden epäreiluun kilpailuun EU:n sisämarkkinoilla.

13. kannattaa Euroopan komission suunnittelemaa toimia kansallisten strategioiden tarkistamiseksi uuden kehyksen valossa sekä sellaisen yhteistyössä Euroopan työterveys- ja työturvallisuusviraston (EU-OSHA) kanssa perustettavan tietokannan luomista, joka kattaa kaikki kansalliset työterveyden ja työturvallisuuden strategiakehykset. Nämä toimet on toteutettava kiinteässä vuoropuhelussa eurooppalaisten työmarkkinaosapuolten kanssa.

14. on vakuuttunut siitä, että on edistettävä "ennaltaehkäisevää ajattelutapaa" (toteuttamalla aloitteita kouluopetuksessa, oppisopimuskoulutuksessa, ammatillisessa koulutuksessa ja täydennyskoulutuksessa) sekä vakaata ja ajanmukaista "yrityskulttuuria", jonka perustana on vakaumus siitä, että ihmisten laadukkuus määrittää teollisten prosessien ja tuotteiden laadun.

⁽¹⁾ EP:n mietintö EU:n työterveys- ja työturvallisuusstrategiasta (2013/2685(RSP)).

15. pitää työhön liittyvien riskien ennaltaehkäisemiseen tähtäävää koulutusta keskeisen tärkeänä, sillä se hyödyttää sekä työntekijöitä että yrityksiä.

16. on samaa mieltä Euroopan komission kanssa siitä, että valveutumisen työterveyteen ja työturvallisuuteen liittyvissä kysymyksissä alkaa koulussa, ja kannattaa suositusta ottaa aihe nykyistä enemmän huomioon opetusohjelmissa.

17. on tyytyväinen siihen, että Euroopan komissio kiinnittää huomiota suuren yleisön valveuttamiseen, ja korostaa roolia, joka paikallis- ja alueviranomaisilla tulee siinä olla.

18. kannattaa erityisen painokkaasti toimien rahoittamista vuodesta 2014 lähtien ja kehottaa suunnittelemaan erillisiä tukimuotoja paikallis- ja alueviranomaisten esittämiä hankkeita varten erityisesti, kun kyse on sellaisia alueita koskevista hankkeista, joita julkinen terveydenhuoltojärjestelmä ei kata tehokkaasti tai joilla on väestönkehitykseen liittyviä haasteita.

B. Työterveys- ja työturvallisuuslainsäädännön noudattamisen helpottaminen erityisesti mikro- ja pienyrityksissä

19. kannattaa horisontaalisen toissijaisuusperiaatteen mukaisesti tukitoimia etsittäessä teknisiä ja organisatorisia ratkaisuja työterveyden ja työturvallisuuden suojelemiseksi.

20. on Euroopan komission kanssa samaa mieltä siitä, että tarvitaan teknistä ja taloudellista tukea vuorovaikutteista riskinarvioinnin verkkotyökalua (OiRA) ⁽²⁾ ja muita jäsenvaltioiden teknis-tieteellisiä ja tietoteknisiä välineitä varten etenkin ensisijaisilla aloilla sekä aloilla, joilla mikro- ja pienyritykset toimivat.

21. kannattaa Euroopan komission toimia, joilla edistetään hyvien käytänteiden vaihtoa niiden pk-yritysten kanssa, jotka saavat tukea suuryrityksiltä urakoitsija-tavarantoimittaja-ostaja-ketjussa työterveyden ja työturvallisuuden parantamiseksi.

22. peräänkuuluttaa integroituja politiikkoja pk-yrityksiä varten (taloudellisia kannustimia, ESR:n ja EAKR:n varojen saatavuuden parantamista, käytännöllisiä, vaikkakin teknis-tieteellisestä näkökulmasta tarkkoja välineitä riskinarviointia varten, kumppanuuksia).

23. toivoo sellaisten politiikkojen edistämistä, joilla varmistetaan pääomainvestointien ja vuosittaisten ylläpitokustannusten verovapaus niille yrityksille, jotka ottavat käyttöön työterveyden ja työturvallisuuden hallintajärjestelmiä ja -välineitä toimivaltaisten sääntelyviranomaisten laatimien suuntaviivojen ja mallien mukaisesti.

24. toivoo tämän vuoksi, että laaditaan eurooppalainen suunnitelma yritysten kannustamiseksi hankkeissa, joilla tähdätään työterveyden ja työturvallisuuden hallintajärjestelmien käyttöönottoon ja säilyttämiseen. Tässä yhteydessä on tarkoitus käyttää takuurahastoja, jotta helpotetaan luotonsaantia ja vahvistetaan etenkin pk-yrityksille tarjottavaa teknistä tukea myös EU-OSHA:n kautta.

C. Työterveys- ja työturvallisuuslainsäädännön täytäntöönpanon kehittäminen jäsenvaltioissa

25. kannattaa Euroopan parlamentin 14. tammikuuta 2014 antamassa päätöslauselmassa esitettyjä toimia ja ohjelmasuosituksia tehokkaista työterveys- ja työturvallisuustarkastuksista strategiana, jolla voidaan parantaa työoloja EU:ssa.

26. pitää tervetulleena johtavien työsuojelutarkastajien komitean (*Senior Labour Inspectors Committee, SLIC*) yksittäisten jäsenvaltioiden työsuojelutarkastajille ja työterveydestä ja työturvallisuudesta vastaavien elinten virkamiehille tarjoamaa ohjausta ja koordinoitua ja katsoo, että sille olisi annettava asianmukaiset välineet ja resurssit.

27. pitää tärkeänä, että työturvallisuudesta ja työterveydestä vastaavat viranomaiset helpottavat säännösten noudattamista, ja korostaa paikallis- ja alueviranomaisten roolia niiden koulutuksen tukemisessa. Komitea toivoo, että määritellään erityiset tarkastusmallit mikro- ja pienyrityksiä varten, jottei niille säilytetä liiallista byrokraattista ja taloudellista taakkaa.

⁽²⁾ <https://osha.europa.eu/fi/topics/oira>

28. katsoo, että täytäntöönpanon valvontatoimien tulisi perustua todistettuun tehokkuuteen, ja niissä olisi erityisesti keskityttävä tuotantoaloihin, joilla on todellisia työterveys- ja työturvallisuussääntöjen rikkomisen riskejä. Tässä yhteydessä on varmistettava, että valvontatoimissa keskitytään sellaisten olemassa olevien sääntöjen noudattamiseen, jotka koskevat altistumista karsinogeeneille, kuten asbestille, sekä työelämässä yleisimmin esiintyviä sairauksia, kuten tuki- ja liikuntaelinsairauksia, stressiperäisiä sairauksia ja hengityselinten sairauksia, kuten kroonista keuhkoasthmaa.

29. toivoo paikallis- ja alueviranomaisille nykyistä vahvempaa valvontaroolia alueella erityisesti niin, että niiden toimivaltuuksia lisätään asteittain, etenkin hankinta- ja alihankintajärjestelmän osalta, sillä kyseisellä alalla suojeleminen on erityisen kehittämätöntä.

30. ehdottaa, että edistetään alalla toimivien alueellisten ja paikallisten viranomaisten hyvien käytänteiden vaihtoa.

31. on samaa mieltä siitä, että yhteistyössä jäsenvaltioiden, johtavien työsuojelutarkastajien komitean (SLIC) ja työturvallisuuden ja työterveyden neuvoston (ACSH) kanssa on arvioitava langetettujen sanktioiden ja hallinnollisten sakkojen sekä muiden epämuodollisten valvontatoimenpiteiden vaikuttavuutta sillä edellytyksellä, että julkiselle sektorille annetaan mahdollisuus olla mukana näissä elimissä.

32. katsoo, että siirtotyöläisten terveyden suojeluun tarkoitetun eurooppalaisen foorumin perustaminen on ajankohtainen ja strateginen päätös, sillä valtioilla on yhä vähemmän valmiuksia puuttua globalisaation vaikutuksiin sekä ennen kaikkea muuttoliikkeestä johtuviin sosiodemografisiin muutoksiin.

D. Voimassa olevan lainsäädännön yksinkertaistaminen

33. pitää tervetulleena puitedirektiivin 89/391/ETY sisällyttämistä REFIT-ohjelmaan⁽³⁾, sillä Euroopan komission vuonna 2011 toteuttaman kuulemisen mukaan direktiivi on niiden kymmenen säädöksen joukossa, jotka aiheuttavat eniten raskautta pk-yrityksille⁽⁴⁾.

34. katsoo, että seuraamuksiin on liitettävä tavoitekohtaista sääntelyä, jossa säännöt ovat selkeitä ja menettelyt tehokkaita ja sujuvia. Tässä tulisi hyödyntää myös työmarkkinaosapuolia edustavia kahdenvälisiä elimiä, jotka – jos ne otetaan asianmukaisesti mukaan toimiin kulloistenkin rooliensa mukaisesti – voivat tarjota hyödyllistä tukea kansallisessa lainsäädännössä määritellyille toimivaltaisille tahoille ennaltaehkäisevien toimien toteuttamisessa.

35. kannattaa toimia, joilla voidaan yksinkertaistaa riskien arviointia ja/tai vähentää hallinto- ja dokumentointiaakkaa työterveys- ja työturvallisuuslainsäädännön arvioinnin yhteydessä. Samalla on kuitenkin varmistettava, ettei työntekijöiden suojelun tasoa lasketa.

36. katsoo, että tiettyjä sektoreita ja etenkin mikroyrityksiä varten on mahdollista kartoittaa ja edistää välineitä, kuten sähköinen interaktiivinen riskinarviointiväline (OiRA), jotka helpottavat riskinarviointia. Puolueettomien kriteerien ja parametrien on perustuttava tarkkaan riskinarviointiin ja riskinhallintaan, ja ne on yksinkertaistettava mahdollisimman pitkälle. Tällaiset kriteerit ja parametrit on määriteltävä yhdessä toimivaltaisten institutionaalisten tahojen kanssa, jotta voidaan kehittää yksinkertaistettuja riskinarviointi- ja riskinhallintavälineitä myös vapaaehtoisten lausuntojen muodossa.

37. katsoo, että työterveyden ja työturvallisuuden hallintajärjestelmien monitahoisuus ja raskaus johtuu myös byrokratiasta, jonka syynä ei aina ole julkinen lainsäädäntö vaan kansainvälisten standardien noudattaminen. Komitea tunnustaa turvallisuuskysymyksistä vastaavien tahojen ammattitaidon mutta katsoo, ettei tilannetta pidä monimutkaistaa entisestään etenkin pienissä yrityksissä. Tämän vuoksi komitea toivoo työterveyden ja työturvallisuuden laatusertifoinnista käytävää eurooppalaista keskustelua, jotta voitaisiin määritellä vapaaehtoinen EU:n standardi, jossa asetetaan kestäväpohjaiset vähimmäisvaatimukset.

E. Työvoiman ikääntymiseen ja uusiin riskeihin vastaaminen

38. on vakuuttunut siitä, että työterveyden ja työturvallisuuden suojeluun tähtääviin toimiin on ryhdyttävä ennalta varautuvalla ja kokonaisvaltaisella tavalla ja otettava samalla huomioon tuotannon, työn ja ympäristön välinen vahva yhteys tukeutuen parhaaseen lääketieteelliseen ja muuhun tieteelliseen tietämukseen.

⁽³⁾ COM(2012) 746.

⁽⁴⁾ http://ec.europa.eu/enterprise/policies/sme/files/smes/top10report-final_fi.pdf

39. kiinnittää huomiota asbestista aiheutuviin sairauksiin, keuhko- ja ihosairauksiin, syöpiin, astmaan, ahtaumatauteihin, tuki- ja liikuntaelinsairauksiin, stressiperäisiin sairauksiin ja muihin kroonisiin sairauksiin. On laadittava tarkat analyysit olemassa olevista ja uusista riskeistä, joita uudelleenjärjestelyt sekä uudet teknologiat, materiaalit ja tuotteet aiheuttavat.

40. katsoo, että uusien teknologioiden, materiaalien ja tuotteiden teolliseen soveltamiseen liittyvää tieteellistä epävarmuutta silmällä pitäen on niitä käytettäessä sovellettava terveysriskien hallintaan "ennalta varautuvaa lähestymistapaa".

41. katsoo, että

— rakenneuudistusten sekä uuden teknologian ja uusien työmenetelmien käyttöönoton vaikutukset työntekijöiden terveyteen ja henkiseen hyvinvointiin on otettava entistä paremmin huomioon

— on aina tehtävä täysi riskinarviointi työntekijöihin ja yhteiskuntaan kohdistuvista vaikutuksista ja otettava huomioon myös taloudelliset hyödyt ja kustannukset

— ennalta varautumisen periaatteen on oltava "riskisuuntautunut" ja siihen on sisällyttävä asianmukainen riskinarviointi, kunnes käytettävissä on nykyistä laajemmin tieteellisen perustan tukemia ja edellä mainitun eurooppalaisen keskusohjauskomitean teknisesti validoimia tietoja.

42. toteaa, että työssä käyvien naisten määrä kasvaa ja että naisten ja miesten työelämän erot (työtyyppi, erilainen riskille altistuminen) vaikuttavat vastaavasti terveyteen ja turvallisuuteen.

43. suosittelee suojelutoimien monipuolistamista työympäristössä, jotta voidaan varmistaa näiden toimien tehokkuus niin naisten kuin miesten kannalta. Tässä yhteydessä on otettava huomioon työn tosiasiallinen luonne sekä kulloistenkin riskille altistavien olosuhteiden subjektiiviset ja objektiiviset erot.

44. on samaa mieltä siitä, että työterveys- ja työturvallisuuspolitiikalla voidaan osaltaan torjua syrjintää ja edistää yhdenvertaisia mahdollisuuksia EU:n politiikoissa edistämällä vammaisten työntekijöiden terveyden ja turvallisuuden suojelemisesta annetun direktiivin 2000/78/EY ja raskaudesta tai äitiydestä johtuvan naisten epäsuotuisan kohtelun kieltämisestä annetun direktiivin 2006/54/EY⁽⁵⁾ ⁽⁶⁾ asianmukaista täytäntöönpanoa.

45. painottaa, että "elinikäisellä oppimisella ja vapaaehtoistoiminnalla on keskeinen rooli aktiivisena ja terveenä ikääntymisessä. Aikuiskoulutusta ja iäkkäiden vapaaehtoistoimintaa olisi tuettava EU-, valtio- ja paikallistasoilla, jotta voitaisiin pidentää työuria, edistää aktiivisena eläköitymistä ja tukea itsenäistä elämää."⁽⁷⁾ EU:n onkin ryhdyttävä toimenpiteisiin opaskirjan laatimiseksi aktiivisena ikääntymistä koskevista eurooppalaisista hyvistä käytänteistä.

46. katsoo näin ollen, että työvoiman ikääntymisen ongelman ratkaisemista ajatellen on oleellista huolehtia tietojen ja hyvien käytänteiden vaihtamisesta jäsenvaltioiden ja yritysten välillä sekä asianmukaisista integrointitoimista.

47. on vakuuttunut siitä, että "EU:n toimet aktiivisena ja terveenä ikääntymisen sekä sukupolvien välisen solidaarisuuden tukemiseksi vauhdittavat innovaatiota ja kasvupotentiaalia kaikkialla EU:ssa ja tuovat taloudellista hyötyä sekä julkisen että yksityisen sektorin toimijoille paikallis-, jäsenvaltio- ja EU-tasolla"⁽⁸⁾.

⁽⁵⁾ Neuvoston direktiivi 2000/78/EY, EUVL, L 303, 2.12.2000.

⁽⁶⁾ Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2006/54/EY, EUVL, L 204, 26.7.2006, s. 23.

⁽⁷⁾ CdR 56/2012 fin – Aktiivisena ikääntyminen: innovointi – älykkäät terveyspalvelut – elämänlaadun parantaminen, esittelijä: Arnoldas Abramavičius (LT, EPP).

⁽⁸⁾ CdR 56/2012 fin – Aktiivisena ikääntyminen: innovointi – älykkäät terveyspalvelut – elämänlaadun parantaminen, esittelijä: Arnoldas Abramavičius (LT, EPP).

F. Tilastotietojen keräämisen tehostaminen ja tietokannan kehittäminen

48. korostaa, että tiedonkeruun tehostaminen on erittäin tärkeää, jotta varmistetaan työterveys- ja työturvallisuuspalvelujen vertailu EU:ssa. Komitea muistuttaa, että on käynnistettävä tietojen vertailuanalyysi, jotta menettelyjä koskevia parhaita käytänteitä osoittamalla parannetaan jatkuvasti toimia eikä vain luokitella niitä. Näin pyritään edistämään sitä, että jäsenvaltiot jakavat tietoja todellisista riskeistä.

49. suhtautuu myönteisesti Euroopan komission kehoitukseen kerätä ja tuottaa myös paikallis- ja aluetasolla tilastotietoja työtapaturmista ja työperäisistä sairauksista, ammatillisesta altistumisesta ja työhön liittyvistä sairauksista.

50. toteaa, että työmarkkinaosapuolten rooli työterveyttä ja työturvallisuutta koskevan tietojärjestelmän hallinnoinnissa vaikuttaa liian rajalliselta ja että ne olisivat tehokkaita kumppaneita luotaessa järjestelmäarkkitehtuuria, lisättäessä alakohtaisten tietojen määrää sekä hallinnoitaessa ja hyödynnettäessä tietovirtoja.

51. korostaa, että luotettavimmat tilastotiedot antavat kuvan työntekijöiden terveyttä uhkaavista riskeistä sekä parantavat ymmärrystä syistä ja mahdollistavat näin toimintaa koskevien päätelmien tekemisen.

52. toivoo, että työpaikalla tapahtuvaa ennaltaehkäisyä varten luodaan eurooppalainen tietojärjestelmä (tieto edistää ennaltaehkäisyä) dynaamiseksi toimintavälineeksi, jonka avulla käytettävissä olevat tiedot voidaan integroida nykyisiin kansallisiin järjestelmiin. Lisäksi olisi luotava yhdenmukainen tietokantaan perustuva tulkintamalli.

G. EU:n ja kansainvälisten työterveys- ja työturvallisuustoimien yhteensovittamisen kehittäminen

53. kannattaa Euroopan komission näkökantaa, että EU:n säädösten selvät työterveys- ja työturvallisuusstandardit saattavat edistää yhtäläisten työn normien luomista myös maailmanlaajuisesti unionin ulkopuolisten maiden kanssa tehtävin kahden- ja monenvälisin sopimuksin.

54. katsoo, että uudessa globalisoituneessa kansainvälisessä toimintaympäristössä on varmistettava, että kaikki asianomaiset osapuolet hyväksyvät työterveys- ja työturvallisuusstandardeja koskevat kansainväliset yleissopimukset ja sopimukset sekä soveltavat niitä käytännössä, jotta säilytetään EU:n kilpailukyky ja vältetään yritysten siirtyminen unionin ulkopuolisiin maihin, joissa lainsäädäntökehys on sallivampi.

55. muistuttaa Euroopan komissiota siitä, että sen tulisi kannustaa jäsenvaltioita ratifioimaan kaikki ILO:n ja muut kansainväliset työterveyttä ja työturvallisuutta koskevat yleissopimukset ja sopimukset sekä seurata tiiviisti työterveys- ja työturvallisuusstandardeja ja muita asiaan liittyviä kysymyksiä kaikista maailmanlaajuisista kumppanuuksista käytävissä neuvotteluissa ja varsinkin tällä hetkellä Yhdysvaltojen kanssa transatlanttisesta kauppaa- ja investointikumppanuudesta käytävissä neuvotteluissa.

Bryssel 12. helmikuuta 2015

*Alueiden komitean
puheenjohtaja*

Markku MARKKULA

Euroopan alueiden komitean lausunto — Vihreä toimintasuunnitelma pk-yrityksille ja vihreän työllisyyden aloite

(2015/C 140/05)

Esittelijä:	Satu Tietari (FI, ALDE), Säkyän kunnanvaltuuston jäsen
Viiteasiakirjat:	Komission tiedonanto – Vihreä toimintasuunnitelma pk-yrityksille, COM(2014) 440 final Komission tiedonanto – Vihreän työllisyyden aloite, COM(2014) 446 final

I POLIITTISET SUOSITUKSET**EUROOPAN ALUEIDEN KOMITEA**

1. Viime vuosina käsite "vihreä" on saanut yhä näkyvämmän aseman poliittisessa päätöksenteossa, kun ympäristöön liittyvistä huolista on tullut laaja-alaisia ja kaikenkattavia. Älykkään, kestävä ja osallistavan kasvun Eurooppa 2020 -strategiassa on määritetty ratkaisevan tärkeäksi siirtyminen vihreään, vähähiiliseen ja resurssitehokkaaseen talousmalliin.
2. Yksi näiden kahden tiedonannon keskeisistä teemoista on "**vihreän talouden**" käsite, joka määritetään malliksi, jossa "turvataan kasvu ja kehitys, turvataan ihmisten terveys ja hyvinvointi, tarjotaan ihmisarvoisia työpaikkoja, vähennetään epätasa-arvoa ja investoidaan luonnon monimuotoisuuteen, myös sen tarjoamaan luonnonpääomaan ja suojellaan sitä sen itseisarvon vuoksi sekä siksi, että se vaikuttaa merkittävästi ihmisten hyvinvointiin ja taloudelliseen vaurauteen" ⁽¹⁾.
3. Siirtyminen vihreään talouteen vaikuttaa suoraan sekä yksittäisten yritysten että koko Euroopan talouden kilpailukykyyn. Resurssit niukkkenevat. Yhä useammilla aloilla kulutus lisääntyy, jolloin ympäristön kestävyys rajat tulevat vastaan. Oikea-aikainen siirtyminen vihreään talouteen EU:ssa ei ole vain toivottavaa vaan myös välttämätöntä kilpailukykyyn ja hyvinvoinnin säilyttämiselle ja vahvistamiselle mahdollisimman nopeassa aikataulussa.
4. ilmaisee tukensa komission tiedonannoille vihreästä toimintasuunnitelmasta pk-yrityksille ja vihreän työllisyyden aloitteesta.
5. jakaa molemmissa tiedonannoissa ilmaistun komission näkemyksen siitä, että onnistunut siirtyminen vihreään talouteen on ratkaisevan tärkeää Euroopan unionin nykyiselle ja tulevalle kilpailukyvyille.
6. korostaa julkisen sektorin sekä paikallis- ja alueviranomaisten ratkaisevan tärkeää asemaa vihreään talouteen siirtymisen helpottamisessa. Sen lisäksi, että julkishallinto vauhdittaa siirtymistä vihreään talouteen, sen tulee toimia uuden vihreän talouden ajattelutavan yhteydessä mallina ja esikuvana toteuttaessaan hankkeita, ohjelma, lainsäädäntöä ja hankintoja sekä luodessaan työpaikkoja.
7. katsoo, että on olennaisen tärkeää jatkaa pk-yritysten vihreän kilpailukykyyn edistämistä parantamalla rahoituksen saatavuutta, lisäämällä tiedottamista, yksinkertaistamalla lainsäädäntöä, vähentämällä hallinnollista taakkaa ja vahvistamalla vihreää yrityskulttuuria.
8. tukee vihreän työllisyyden aloitteen tavoitetta saada työllisyyspolitiikka ja ympäristöpolitiikka toimimaan yhteistyössä kilpailukykyiseen, vihreään ja resurssitehokkaaseen talouteen siirtymisen puolesta.
9. korostaa, että kysymys osaamisesta on erityisen merkityksellinen nuorille ihmisille, jotka kärsivät edelleen yli 22 prosentin lamaannuttavan korkeasta työttömyydestä ja joiden pitäisi olla paremmin valmistautuneita yleisesti tulevaisuuden työpaikkoihin ja erityisesti vihreisiin työpaikkoihin.
10. jakaa komission näkemyksen siitä, että yleissivistävän ja ammatillisen koulutuksen opetussuunnitelmat sekä ammattipätevyysvaatimukset on tarkistettava ja saatettava ajan tasalle, jotta siirtymistä vihreään talouteen voidaan helpottaa.

⁽¹⁾ Määritelmä on peräisin Euroopan parlamentin ja neuvoston päätöksestä N:o 1386/2013/EU, annettu 20 päivänä marraskuuta 2013, vuoteen 2020 ulottuvasta yleisestä unionin ympäristöalan toimintaohjelmasta "Hyvä elämä maapallon resurssien rajoissa". EUVL L 354, 28.12.2013, s. 171–200.

11. muistuttaa, että yritykset eroavat toisistaan merkittävästi: toiset yritykset tarjoavat jo vihreitä tuotteita ja palveluja, kun taas perinteisempiä palveluja ja tuotteita tarjoavat yritykset voivat nekin hyötyä esimerkiksi käyttämällä ympäristöystävällisempiä energiamuotoja ja raaka-aineita.

Lähtötason määritelmät

12. näkee, että ympäristöhaasteet on huomioitava toisaalta sekä mahdollisuutena että uhkana yksittäisille yrityksille, niissä työskenteleville työntekijöille, työmarkkinoille ja EU:lle.

13. katsoo, että lähtötason käsitteet, luvut ja vihreän talouden alkutilanne tulisi selkeyttää ja määritellä siten, että käsitteet ja luvut olisivat yhdessä sovittuja, yhdenmukaisia ja selkeästi määriteltyjä.

14. uskoo, että onnistuminen vihreään talouteen siirtymisessä on ratkaisevan tärkeää Euroopan unionin nykyiselle ja tulevalle kilpailukyvyllä ja siksi määritelmien samankaltainen käsitteleminen on ratkaisevan tärkeää.

15. korostaa vihreään talouteen siirtymisen alueellista ulottuvuutta ja paikallis- sekä alueviranomaisten keskeistä asemaa koulutuksessa, infrastruktuurissa, paikallisten yritysten tukemisessa ja työllisyyspalvelujen luomisessa. Komitea viittaa tässä yhteydessä jo olemassa oleviin vihreisiin paikallisaloitteisiin, jotka käyvät malliksi muille EU:n alueille.

16. korostaa lisäksi paikallistason olosuhteiden ja haasteiden moninaisuutta ja pyytää ottamaan huomioon alueiden poikkeavat olosuhteet talouden viherryttämisen osalta.

17. korostaa, että vihreän talouden onnistumisessa on viisi tärkeää elementtiä: 1) *vähentäminen*, eli raaka-aineiden ja energian käyttöä tulee vähentää kokonaisvaltaisesti, 2) *puhtaiden energioiden käyttö*, jonka avulla vältetään ulkoista riippuvuutta, vähennetään päästöjä ja luodaan työpaikkoja, 3) *tehokkuus*, eli raaka-aineita ja energiaa tulee käyttää entistä tehokkaammin koko tuotteen tai palvelun arvoketjussa, 4) *verkostoituminen* ja parhaiden käytänteiden jakaminen; jäsenmaiden ja toimialojen kokemusten vaihto antaa mahdollisuuden lisätä vihreitten tuotteiden ja palvelujen tarjontaa myös EU:n ulkopuolisille markkinoille, ja 5) *rahoituksen saatavuus*, eli on olennaisen tärkeää huolehtia rahoituksen saatavuudesta ja hallinnollisen byrokratian vähentämisestä; rahoitushakemusten tulisi olla yksinkertaisia, ymmärrettäviä ja myös muussa liiketoiminnassa hyödyllisiä.

Missio

18. painottaa, että tarkasteluhetkellä EU:n sisämarkkinoilla on resurssitehokkuudessa merkittäviä eroja eri alojen ja jäsenvaltioiden välillä, ja kannustaa ponnistelemaan resurssitehokkuuden lisäämiseksi hyvien käytäntöjen sekä epäonnistuneiden kokemusten jakamisen kautta.

19. korostaa paikallis- ja alueviranomaisten, erityisesti kuntien, merkitystä edellisessä kohdassa mainittujen toimenpiteiden toteuttamisessa ja tutkii mahdollisuutta niiden rahoittamiseen unionin nykyisen kehyksen puitteissa.

20. arvioi, että resurssitehokkuuden parantaminen on huomioitava kaikissa arvoketjun vaiheissa ja sitä kautta voidaan vähentää ratkaisevasti raaka-aineiden tarvetta ja arvoketjuajattelu tulee ottaa huomioon niin yksityisessä kuin julkisessa toiminnassa.

21. katsoo, että vihreässä toimintasuunnitelmassa tulee keskittyä Euroopan tason toimiin, joiden tarkoituksena on sovittaa yhteen ja lujittaa nykyisiä "vihreitä" aloitteita, joilla tuetaan pk-yrityksiä kansallisella ja alueellisella tasolla.

22. ottaa huomioon uusiutuvan energian ja biopolttoaineiden korostamisen, johon EU:ssa on riittävästi tietoa, taitoa ja teknologiaa, ja vaatii kehittämisen esteiden poistamista, jotta voidaan synnyttää runsaasti laadukkaita vihreitä työpaikkoja sekä vauhdittaa tutkimusta, kehittämistä ja innovointia kyseisellä alalla.

23. korostaa ekologisuutta ja jo olemassa olevan EU:n alkuperämerkinnän lisäämistä kaikkien jäsenvaltioiden alueella.

24. suhtautuu myönteisesti Euroopan komission tavoitteeseen perustaa vuonna 2015 Euroopan resurssitehokkuuden osaamiskeskus ja sen liittämiseen kumppaniverkostoon kaikilla Euroopan alueilla, mutta kehottaa komissiota selkeyttämään resurssitehokkuuden osaamiskeskuksen osalta, keitä siinä mukana ovat kumppanit ovat ja miten nämä valitaan.

25. korostaa lisäksi, että paikallis- ja alueviranomaiset on otettava mukaan tähän prosessiin, koska näillä on parhaat mahdollisuudet ymmärtää paikallis- ja aluetason erityisiä olosuhteita ja haasteita ja arvioida, mitkä ovat merkittävimpiä paikallisia sidosryhmiä. Tässä yhteydessä tulisi edistää kartoittamisen toteuttamista kunkin alueen erityisen potentiaalin määrittämiseksi, kun kyse on paikallisten toimijoiden avustamisesta investointiklusterien määrittämisessä, itsenäistä ammatinharjoittamista tukevista toimenpiteistä sekä vihreän talouden eri näkökohtia painottavien koulutus- ja erikoistumiskurssien toteuttamisesta.

26. pitää tarpeellisenä asettaa tavoitteita ympäristön huomioon ottavan tuotesuunnittelun edistämiseksi, ja toivoo siksi talouden toimijoiden kantavan entistä suurempaa vastuuta ympäristön huomioon ottavien tuotteiden suunnittelun parantamisessa.

Visio

27. korostaa, että talouden viherryttämisessä tarvittavaa erityistietämystä ja -osaamista tulisi eri jäsenvaltioissa olla keskeisten kysymysten osalta kaikkien saatavilla ja on myös huolehdittava siitä, että osaamisen taso on riittävä paikallisella tasolla.

28. kannustaa panostamaan elinikäisen oppimisen periaatteen laajemmaksi levittämiseksi; keskeisenä tekijänä on uudenlaisen tiedon hallitseminen, sillä vihreä talous edellyttää muutoksia ja läpinäkyvää toimintaa kaikkiin arvoketjun prosessin osiin.

29. korostaa, että tällä hetkellä työ ja taidot eivät kohtaa riittävästi ja systeemin muutos on hidas, komission ESCO-projekti on esimerkki hyvästä pyrkimyksestä saada työnantajalle työn vaatimustasoa edellyttävä työntekijä. Työn ja taitojen kohtaamista käsittelevien lisäehdotusten osalta AK viittaa lausuntoonsa "Muutosten ennakointia ja rakenneuudistusta koskeva EU:n laatukehys" ⁽²⁾.

30. painottaa, että vihreä talous tuo mukanaan siirtymisen vähähiiliseen ja kiertotalouteen, mikä synnyttää uusia ja uudenlaisia työpaikkoja; tällöin vanhoja työpaikkoja tullaan korvaamaan uusilla ja toimenkuvia on määriteltävä uudelleen.

31. peräänkuuluttaa edistämään laajemmin yhteistyötä viranomaisten, pk-yritysten, yhdistysten ja oppilaitosten välillä, sillä uudenlaisen tiedon osaaminen vaatii toimenpiteiden ja rahoitusvälineiden entistä parempaa kohdentamista ja koordinoitua.

32. painottaa tutkimuksen ja teknologian kehittämisen (t&k) merkitystä, sillä ne ovat keino edistää vihreän talouden toteutumista niin, että tuetaan unionin nykyisistä määrärahoista korkeakoulujen, pk-yritysten sekä muiden paikallis- ja aluetason toimijoiden osallistumista. Nämä ovat osaamisen (koulutus, tutkimus ja innovointi) keskeisiä osatekijöitä, ja niitä tulee koordinoita synergiaa tuottavalla tavalla esimerkiksi klusterien tai avoimen innovoinnin foorumien muodossa osaamisen levittämiseksi ja sitä koskevan vuorovaikutuksen edistämiseksi.

33. kehottaa alan paikallis- ja alueviranomaisten merkittävän asiantuntemuksen ja valtuuksien vuoksi ottamaan nämä viranomaiset täysimääräisesti mukaan koordinoituihin toimenpiteisiin. Jo nyt on hyviä esimerkkejä siitä, miten alueellisten viranomaisten yhteistyöhankkeiden kautta yrityksille ja yhteisöille on järjestetty energianeuvontaa, joka on käsittänyt tukien ja rahoitusmahdollisuuksien selvittämistä, yksittäisiä toimenpidesuosituksia, laite- ja palveluntarjoajien kartoittamista ja tarjouspyyntöjen laadinnassa avustamista.

Strategia

34. jakaa komission näkemyksen siitä, että yleissivistävän ja ammatillisen koulutuksen opetussuunnitelmat sekä ammattipätevyysvaatimukset on tarkistettava ja saatettava ajan tasalle läheisessä yhteistyössä jäsenvaltioiden sekä paikallis- ja alueviranomaisten kanssa, jotta siirtyminen vihreään talouteen voidaan ottaa huomioon ja sitä voidaan helpottaa. Komitea myös ehdottaa, että kaikkiin yleissivistäviin ja ammatillisiin koulutusväyliin sisällytetään ainakin yksi tätä aihetta käsittelevä osio. Tämän lisäksi on tarkasteltava sitä, miten koulutuksen vaikutuksia seurataan, sillä tarvitaan pitkän aikavälin seuranta, joka tapahtuu sekä korkeammalla että alemmalla tasolla.

35. esittää huolensa vihreään talouteen ja osaamiseen liittyvän koulutuksen riittävydestä, ennakoitavuudesta ja koulutuksen tasosta eri jäsenvaltioissa. On hyvin tärkeää, että jäsenvaltioissa synnytetään koulutuskokonaisuuksia, jotka kattaisivat sekä ympäristö-, juridisen että liiketoimintaosaamisen. Osaamisessa on myös huomioitava, etteivät virkamiesten tiedot ja taidot ole puutteellisia.

⁽²⁾ CDR 1319/2014.

36. korostaa, että kysymys uusista taidoista on erityisen merkityksellinen nuorille ihmisille, joiden pitäisi olla paremmin valmistautuneita tulevaisuuden työpaikkoihin ja erityisesti vihreisiin työpaikkoihin.

37. painottaa sitä, että entistä laaja-alaisempi näkemys ja pitkän aikavälin vaikutusten huomioon ottaminen olisi tarpeen, jotta ympäristöosaaminen voitaisiin yhdistää vahvaan liiketoimintaosaamiseen. Ympäristö- ja yrittäjyysmyönteinen ajattelutapa on synnyttävä jo alemmanasteisessa koulutuksessa, sillä uudet ammatit edellyttävät myös luonnontieteiden, tekniikan ja matematiikan alan osaamista. Tällaiselle valvuttamiselle on varattava etusijainen asema myös aikuiskoulutusohjelmissa.

38. esittää huolensa siitä, että harvat eurooppalaiset pk-yritykset ovat tietoisia tehokkaamman resurssinkäytön mahdollisuudesta sekä siitä, mitä konkreettisia taloudellisia hyötyjä tämän tietämyksen soveltaminen voisi tuottaa.

39. ehdottaa, että ne paikallis-, alue- ja valtiotason viranomaiset, joilla on toimivaltaa verotuksen suhteen, ottavat käyttöön positiivisen erityiskohtelun mekanismeja sellaisia yrityksiä varten, jotka panevat yhteiskuntavastuun periaatteita noudattaen täytäntöön vihreän talouden periaatteet ja käsitteet. Tämä voidaan tehdä muun muassa niin, että vähennetään paikallisia ja alueellisia maksuja ja veroja, hyödynnetään julkisia hankintoja ja myönnetään verohuojennuksia.

40. kehottaa kohdentamaan tiedotusta koulutus- ja rahoitusmahdollisuuksista räätälöidysti eri alan pk-yrityksille, koska ne eivät välttämättä tiedosta vihreän talouden koulutustarpeitaan.

41. kehottaa rakentamaan kannusteita osaamisen täydentämiseksi, sillä se on tarpeen uusien tietojen ja taitojen hankkimiseksi. Kaikkia kierrätettäviä materiaaleja tulisi osata laajemmin hyödyntää, luoda niistä uusia ja uudenlaisia materiaaleja sekä hallita niihin liittyviä säännöksiä ja määräyksiä.

42. huomioi, että viiden vuoden aikana raaka-ainekustannukset ovat kasvaneet 75 prosentissa EU:n pk-yrityksistä ja yritysten kilpailukyvyyn säilyttämiseksi tarvitaan nopeasti uusia menetelmiä kokeilevia toimenpiteitä ja niiden systemaattista jakamista.

43. ehdottaa, että eri toimialojen tulisi selvittää laajemmin mahdollisuuksia toimia enemmän yhteistyössä ja tutkia mahdollisuuksia hyödyntää toistensa palveluosaamista, tuotteita tai niiden osia. Tämä tarjoaa liiketoimintamahdollisuuksia ennen muuta pienille yrittäjille, jotka verkostoitumalla voisivat kehittää kokonaisuuksia. Tulisi kerätä esimerkkejä ja jakaa parhaita käytänteitä jäsenvaltioissa.

44. kannustaa tutkimaan kaikkia niitä mahdollisuuksia, joiden avulla pk-yritykset voisivat saada käytetty ja ylijääneet raaka-aineet takaisin omaan tuotantonsa ja arvoketjuihinsa tai jopa toisen yrityksen tuotannon osaksi. Esimerkkinä paikallisiin olosuhteisiin sopivaksi rakennettu suljetun kierron energiaratkaisu, missä jätteet, hukkaenergia, lämpö, ravinteet ja hiilidioksidi hyödynnetään ja kierrätetään energian- ja elintarviketuotantoon.

45. toteaa, että on tarpeen edistää yritysyhteistyötä luomuruokasektorin ja muiden siihen mahdollisesti liittyvien sektoreiden välillä: gastronomia, ravintolapalvelut, maaseutumatkailu, maatilamatkailu, luontomatkailu, kestävien ja/tai käsityönä tehtyjen pakkausten luominen, kestävä rakentaminen, elintarvikealan pienteollisuus jne.

46. kehottaa kohdentamaan EU-kansalaisille kestävän kehityksen valistuskampanjoita, joissa korostetaan jokaisen mahdollisuutta henkilökohtaisesti vaikuttaa jätteen määrään ja sen käsittelyyn.

47. muistuttaa, että EU:n päästötavoitteiden saavuttamisessa kunnilla on ratkaiseva merkitys. Hyvä esimerkki on "Kohti hiilineutraalia kuntaa" -hanke, jonka tarkoituksena on sitouttaa kunnan toimijat – kunta, asukkaat ja elinkeinoelämä – kasvihuonekaasupäästöjen vähentämiseen. Hankkeessa etsitään uusia innovatiivisia ja alueen työllisyyttä tukevia ratkaisuja, jotka perustuvat paikallisten luonnonvarojen kestäväan käyttöön ja energiatehokkuuden kasvattamiseen.

48. kannustaa jakamistalouden ja palvelutalouden toimintamallien kehittämiseen, missä perinteisen omistamisen sijaan kuluttajat voisivat ostaa tuotteen palveluna ja palauttaa tuotteen elinkaaren lopussa valmistajalle uudelleen käyttöä varten.

49. esittää, että kehitetään parempia laskentamalleja, joiden avulla voidaan entistä luotettavammin selvittää energian kulutusta.

50. ymmärtää, että ympäristöystävällisesti tuotettujen kaupallisesti menestyksellisten tuotteiden luominen edellyttää voimakasta taloudellista panosta sekä tuotekehitykseen että tuotekehityksen myötä syntyneiden tuotteiden ja palveluiden lanseeraukseen ja rekisteröintiin. Lainsäädännön on tulevaisuudessa pystyttävä tarjoamaan mahdollisuus uusien innovaatioiden nopeaan kehittämiseen eikä olla sen esteenä tai rajoitteena.

51. ehdottaa, että edistetään ympäristöhallintajärjestelmien ja erityisesti eurooppalaisen EMAS-järjestelmän käyttöä, jotta ekologinen kulttuuri saadaan sisällytettyä yritysten päätöksentekoon. Näin voidaan parantaa niiden toiminnan tehokkuutta ja yleisölle suunnattua tiedotusta niiden ympäristönsuojelun tasosta.

Vaikutukset

52. jakaa komission näkemyksen siitä, että jäsenvaltiot voisivat myös alentaa työvoimakustannuksia käyttämällä EU:n päästökauppajärjestelmästä saamiaan huutokauppataloja; korostaa kuitenkin, että päästökauppajärjestelmä ei ole nykyisessä muodossaan täysin tuloksekas.

53. suhtautuu myönteisesti siihen, että aloitteessa korostetaan yrittäjyyden edistämistä, ja toistaa näkemyksensä siitä, että Euroopan pitäisi esittää yrittäjyys nuorille ihmiselle mahdollisena ja lupaavana tulevaisuuden urapolkuna.

54. näkee, että vihreän talouden myötä nähdään myös sosiaalinen yrittäjyys yhtenä arvokkaana vaihtoehtona perinteisille liiketoimintatavoille sekä voittoa tavoittelevissa että voittoa tavoittelemattomissa muodoissa; suhtautuu myös tämän osalta myönteisesti komission haluun helpottaa sosiaalisten yritysten rahoituksen saatavuutta.

55. katsoo, että innovoimalla ja suunnittelemalla uudelleen tuotteitaan, tuotantoaan ja liiketoimintamallejaan yritykset voisivat vähentää kalliiden primaariraaka-aineiden käyttöä ja jätteiden määrää.

56. uskoo, että yhdenmukaisen eurooppalaisen vihreän talouden sertifiointin syntyminen olisi erityisesti elinkeinoelämälle positiivinen seikka, ja pitkällä aikavälillä se toisi ennakoitavuutta ja oikeusvarmuutta, kun laintulkinta monenlaisiin oikeudellisiin konfliktitilanteisiin olisi etukäteen selvillä.

57. toteaa, että raaka-aineet, vesi ja energia muodostavat 50 prosenttia yritysten kaikista valmistuskustannuksista ⁽³⁾, joten niistä yrityksille aiheutuvan kohtuuttoman kustannusvaikutuksen pienentäminen energian tuotanto-, siirto- ja jakelujärjestelmää uudistamalla sekä resurssi- ja energiatehokkuuden lisääminen voivat tuoda erittäin huomattavia säästöjä. Tämä on vieläkin ajankohtaisempaa viime vuosina tapahtuneen energian ja monien raaka-aineiden kustannusten nousun vuoksi.

58. kehottaa tiedottamaan kohdennetusti alue- ja paikallistason toimijoille eurooppalaisten rahoituslähteiden ohjelmakaudella 2014–2020 tarjoamista mahdollisuuksista ja tukemaan tällaisen rahoituksen avulla pk-yritysten viherryttämistä, esimerkkeinä EAKR, ESR, maaseuturahasto, Life-ohjelma, luonnonpääoman rahoitusjärjestely, energiatehokkuuden yksityinen rahoitus, COSME ja Horisontti 2020.

59. esittää kysymyksen siirtymisestä ympäristövastuullisuuteen kannustaviin ympäristöveroihin ja -maksuihin, jotka komission mukaan ovat kasvulle vähemmän haitallisia ja samalla sekä parantaisivat ympäristöön liittyvää suorituskykyä että lisäisivät työllisyyttä. Niissä jäsenvaltioissa, missä kokeillaan ympäristöverotusta, voitaisiin jakaa kokemuksia laajemmin ja muut jäsenvaltiot voisivat tätä seurata.

⁽³⁾ Europe INNOVA (2012) *Guide to resource efficiency in manufacturing: Experiences from improving resource efficiency in manufacturing companies*, s. 6. Saatavilla tästä.

60. muistuttaa, että komissio ja jäsenvaltiot ovat kehittäneet asiaankuuluvia indikaattoreita ja työkaluja, jotta EU:n, jäsenvaltioiden ja alueiden työmarkkinoista saadaan aiempaa perusteellisempaa tietoa. Jäsenvaltioissa olisi hyödynnettävä yhdenmukaistettuja EU:n moduuleja täytäntöönpanossa ja tietojen siirtämisessä, jotta aikaansaadaan vaikuttavuutta.
61. toistaa havaintonsa siitä, että yritysystävällinen ympäristö edellyttää julkisten viranomaisten investointeja laadukkaaseen infrastruktuuriin muun muassa liikenteen ja digitaalisen teknologian aloilla ja että ne tarvitsevat tukea Euroopan unionista, jos tämä aiotaan saada aikaan.
62. ymmärtää, että pk-yrityksiltä puuttuu tietoa ja verkostoja sekä tietoteknisiä taitoja, ja siksi niiden on vaikea hyödyntää niitä mahdollisuuksia, joita jätteiden ehkäiseminen ja tuotteiden, raaka-aineiden ja jätteiden uudelleenkäyttö osana eri arvoketjuja tarjoaisivat.
63. painottaa, että korkeat alkuinvestointikustannukset voivat edelleen vähentää kiinnostusta toteuttaa resurssien uudelleenkäyttöä ja kierrätystä koskevia liiketoimia, sillä pk-yrityksien on kuitenkin koettava toiminta liiketoiminnallisesti kannattavaksi. Tästä syystä näiden vaikutuksien vähentämiseksi on toteutettava verotuksellisia ja lainsäädännöllisiä toimenpiteitä sekä muunlaisia tukitoimia.
64. katsoo, että luonnon monimuotoisuutta kunnioittavien ja ilmastonmuutoksen hillitsemistä ja siihen sopeutumista koskevia politiikkoja edistävien vihreiden standardien laajempi käyttöönottaminen ja niiden levittäminen jäsenvaltioiden alueella on tarpeen, ja tarvitaan säännöllistä tiedottamista kuluttajille tästä asiasta.
65. tiedostaa, että EU:n tasoihin vihreän talouden standardeihin kiteytyt periaatteet tulisi vakiinnuttaa pk-yritysten kokonaisvaltaiseen käyttöön, mutta lisäksi on kriittisen tärkeää saada lopputuotteiden käyttäjät eli kuluttajat ostamaan "vihreän talouden vastuusertifioituja" tuotteita.
66. toteaa, että uudelleenvalmistusta, korjaamista, huoltamista, kierrätystä ja ekologista suunnittelua koskeva vihreämpi arvoketju voisi tarjota monille pk-yrityksille merkittäviä liiketoimintamahdollisuuksia, mutta lainsäädännölliset, institutionaaliset, tekniset ja kulttuuriset esteet estävät pk-yrityksiä hyödyntämästä tätä, ja nämä esteet tulisi poistaa. Mikäli niitä ei pystytä poistamaan, on niistä suoriutumista helpotettava.

Bryssel 12. helmikuuta 2015

*Alueiden komitean
puheenjohtaja*

Markku MARKKULA

Euroopan alueiden komitean lausunto — Ohjeet toimenpiteistä, joilla Euroopan rakenne- ja investointirahastot kytketään talouden tehokkaaseen ohjaukseen ja hallintaan

(2015/C 140/06)

Esittelijä: Bernard Soulage (FR, PES), Rhône-Alpesin aluevaltuuston varapuheenjohtaja

Viiteasiakirja: Komission tiedonanto Euroopan parlamentille, neuvostolle, Euroopan talous- ja sosiaalikomitealle ja alueiden komitealle – Ohjeet sellaisten asetuksen (EU) N:o 1303/2013 23 artiklan mukaisten toimenpiteiden soveltamiselle, joilla Euroopan rakenne- ja investointirahastojen vaikuttavuus kytketään talouden tehokkaaseen ohjaukseen ja hallintaan

COM(2014) 494 final

I POLIITTISET SUOSITUKSET

EUROOPAN ALUEIDEN KOMITEA

1. muistuttaa, että Euroopan unionin koheesiopolitiikalla tulisi jatkossakin olla ensisijainen asema Euroopan alueiden talouden elvyttämisessä.
2. toistaa yhteiseen strategiakehykseen kuuluvista rahastoista annettua yleisasetusehdotusta käsittelevässä lausunnossaan ⁽¹⁾ esitetyn kannan, jonka mukaan se vastustaa periaatteellisesti kaikenlaisten makrotaloudellisten ehtojen asettamista koheesiopolitiikan täytäntöönpanolle ja erityisesti **kaikenlaisia kytköksiä Euroopan rakenne- ja investointirahastojen vaikuttavuuden ja talouden tehokkaan ohjauksen ja hallinnan välillä**. Kytkös nimittäin perustuu siihen virheelliseen oletukseen, että paikallis- ja alueviranomaiset olisivat samassa määrin vastuussa budjettilylyksistä kuin valtionhallinto.
3. toistaa myös Euroopan alueiden komitean kehotuksen laatia alueellisesta yhteenkuuluvuudesta valkoinen kirja, jolla käynnistetään uudelleen keskustelu elämänlaadun ja talouskasvun laadun mittaamisesta pelkkää bkt:tä laajemmin. Komitea kehottaa työstämään uusia, luotettavampia indikaattoreita, joissa otetaan paremmin huomioon yhteiskunnan odotukset.
4. toteaa vastustavansa periaatteellisesti makrotaloudellisia ehtoja ja pohtii lisäksi, mitä lisäarvoa on näillä ohjeilla, jotka yksinomaan selventävät asetuksen (EU) N:o 1303/2013 23 artiklaa.
5. katsoo, että paikallis- ja alueviranomaiset kärsisivät perusteettomasti uudelleen kohdentamisesta, sillä ne eivät ole vastuussa jäsenvaltioiden julkisen talouden liiallisesta alijäämästä siksi, että niillä on useimmiten perustuslaillinen velvoite pitää talousarvionsa tasapainossa. Valtiotasoa alempien tasojen julkisen talouden kokonaisalijäämä olikin EU-27:ssä 0,1 prosenttia suhteessa bkt:hen vuonna 2007 ja noin 0,8 prosenttia suhteessa bkt:hen vuosina 2009 ja 2010. Vaikka valtiotasoa alempien tasojen julkisen talouden tila on heikentynyt tuntuvasti eräissä maissa, joissa alijäämä on kasvanut yli 0,5 prosenttiyksikköä vuosien 2007 ja 2013 välillä, kyse on aivan eri suuruusluokan heikennyksistä kuin valtionbudjeteissa ⁽²⁾.
6. korostaa, että hyvin vastaavanlainen tilanne koskee paikallis- ja aluehallinnon velkaantumista, sillä (kuten komissio myöntää kuudennessa koheesiokertomuksessa) julkisen velan kasvu johtuu etupäässä keskushallinnon toimista. Sellaisten paikallis- ja aluehallintotahojen yhteenlaskettu velka-aste, joilla ei ole merkittävää lainsäädäntävaltaa, on kaikissa jäsenvaltioissa alle 10 prosenttia suhteessa bkt:hen. Velkaantuminen on eräissä maissa silti huolestuttavaa.
7. toteaa, että julkisen varainkäytön vaikuttavuus liittyy lukuisten tutkimusten mukaan enemmän tehokkuuteen ja hyvään ohjaukseen ja hallintaan ⁽³⁾ kuin makrotaloudellisiin tekijöihin ja että julkisten toimien laadulla on ratkaiseva merkitys sen kannalta, pystyykö koheesiopolitiikka saamaan aikaan kasvua. Komitea panee myös merkille, että talouspolitiikan ohjauspakettiin sisältyvissä asetuksissa säädetään jo raskaista seuraamuksista tilanteissa, joissa makrotalouden vakautta koskevia sääntöjä ei ole noudatettu. Komitea epäileekin rakennerahastojen rahoituksen keskeyttämiseen perustuvien seuraamusten tehokkuutta, ja lisäksi ne rankaisisivat samasta rikkeestä toiseen kertaan.

⁽¹⁾ CdR 4/2012 fin.

⁽²⁾ Eurostat – Aluepolitiikan pääosasto.

⁽³⁾ "Quality of Government and Returns of Investment", OECD Regional Development Working Papers, nro 2013/12.

8. katsoo lisäksi, että talouspolitiikan ohjauspaketin (*six-pack*) yhteydessä on syytä tarkistaa rakenteellisen alijäämän laskentamenetelmiä siten, että niissä otetaan huomioon kansantalouksien ominaispiirteet ja julkisten menojen rakenteelliset erot.

Koheesiopolitiikan tulee säilyä EU:n investointipolitiikkana

9. on erittäin huolissaan siitä, että vuosiksi 2014–2020 kaavailut toimenpiteet saattavat uhata **kasvua Euroopassa** ja taloudellisia ja sosiaalisia kehittämishankkeita, sillä ne aiheuttavat epävarmuutta EAKR:n ja ESR:n vuoden 2015 jälkeisen ohjelmasuunnittelun suhteen. Komitea ymmärtää, että ohjelmasuunnittelun viivästyminen, joka johtuu monivuotista rahoituskehystä koskevien neuvottelujen myöhäisestä päättämisestä sekä jäsenvaltioiden ja alue- ja paikallisyhteisöjen vaikeuksista täyttää ennakkoehtoja koskevat vaatimukset, uhkaa tällä hetkellä kylliksi kasvua Euroopassa.

10. tähdentää tässä yhteydessä paikallis- ja alueviranomaisten suurta ja yhä kasvavaa roolia, sillä niiden vastuulla on noin 33 prosenttia julkisista menoista ja osuus on kasvanut hieman eli 2 prosenttiyksikköä kahden viime vuosikymmenen aikana (vuosina 1995–2013). Tämä on 16 prosenttia suhteessa bkt:hen. Vaikka paikallis- ja aluehallinnon painoarvo vaihtelee eri maiden institutionaalisesta organisaatiosta riippuen, paikallis- ja alueviranomaisilla on paljon keskushallintoa tärkeämpi rooli julkisten palvelujen tarjoajina ja varsinkin kasvua edistävien menojen – sellaisina kuin komissio ne on itse määritellyt (vrt. kuudes koheesiokertomus) – yhteydessä koulutuksen, terveydenhuollon, ympäristönsuojelun, liikenteen, t&k-toiminnan ja energian alalla.

11. pyytää siksi tarkistamaan investointilauseketta niin, että alue- ja valtiotason investoinnit, jotka on toteutettu EU:n rahastojen (Euroopan rakenne- ja investointirahastot, Verkkojen Eurooppa) osarahoitusosuuksina, poistettaisiin laskennallisesti jäsenvaltioiden julkisen talouden alijäämää koskevista laskelmista EU-ohjausjakson yhteydessä.

12. korostaa ristiriitaa, joka piilee yhtäältä makrotaloudellisia ehtoja koskevien määräysten ja toisaalta vakaus- ja kasvusopimuksen määräysten välillä. Vakaus- ja kasvusopimuksen joustava soveltaminen on sallittua poikkeuksellisissa ja tilapäisissä tilanteissa, jotka on määritelty asetuksessa (EU) N:o 1177/2011, ja komission oman arvion mukaan EU:n finanssipoliittinen kehys tarjoaa riittävästi mahdollisuuksia sovittaa tarve tehdä tuottavia julkisia investointeja yhteen julkisen talouden kurinalaisuustavoitteiden kanssa ⁽⁴⁾.

13. toistaa tässä yhteydessä huolensa siitä, että syyskuussa 2014 käyttöön otetussa Eurostatin uudessa EKT 2010-tilinpitäjärjestelmässä ei erotella menoja ja investointeja toisistaan ja paikallis- ja alueviranomaiset velvoitetaan soveltamaan investointien vuosittaisia asukaskohtaisia ylärajoja. Eräissä jäsenvaltioissa nämä ylärajat voivat estää paikallis- ja alueviranomaisia tarjoamasta Euroopan rakenne- ja investointirahastojen hankkeisiin tarvittavaa osarahoitusta. Komitea kehottaakin Euroopan komissiota esittämään pikaisesti selonteon EKT 2010:n täytäntöönpanosta.

14. muistuttaa, että paikallis- ja alueviranomaiset ovat kärsineet kolminkertaisesti talous- ja finanssikriisiin vastaamiseksi valtiotasolla päätetyistä julkisen talouden vakauttamistoimenpiteistä. Ensinnäkin toimenpiteet ovat heikentäneet merkittävästi valtiotasoa alempien hallintotasojen kykyä osallistua julkisiin investointeihin: osuus, joka oli EU-27:ssä keskimäärin 2,3 prosenttia suhteessa bkt:hen vuosina 2002–2007, on laskenut 1,8 prosenttiin suhteessa bkt:hen ja on ennen kaikkea pienentynyt reaalisesti 7,2 prosenttia vuonna 2010, 5,9 prosenttia vuonna 2011, 3,3 prosenttia vuonna 2012 ja 8,6 prosenttia vuonna 2013.

15. Toiseksi paikallis- ja aluehallintotahojen tulot ovat pienentyneet tuntuvasti, sillä lähes kaikissa EU:n jäsenvaltioissa niiden pääasiallinen tulonlähde ovat tulon- ja pääomansiirrot keskushallinnolta. Tämä on epätasapainottanut välittömästi niiden budjetteja. Espanjan alueilla tilanne on ollut vieläkin vakavampi, sillä niiden tulot ovat pienentyneet reaalisesti 62 prosenttia yhtäältä sen seurauksena, että tulonsiirrot keskushallinnolta ovat vähentyneet huomattavasti (45 prosenttia), ja toisaalta koska siirrot alueilta keskushallinnolle ovat kasvaneet tuntuvasti (vain noin 1,4 miljardista eurosta aina 10,1 miljardiin euroon vuoden 2005 hintoina).

16. Kolmanneksi julkisen talouden vakauttamistoimenpiteet ovat OECD:n mukaan heikentäneet entisestään paikallis- ja aluehallinnon investointikapasiteettia, minkä lisäksi lainanottoehdot ovat huonontuneet.

⁽⁴⁾ Ks. Euroopan komissio, *Quality of public expenditure*, s. 31.

17. korostaa julkisiin investointeihin kohdistuvan rakenne- ja investointirahastojen tuen merkittävyyttä kriisiaikana: vuonna 2007 osuus EU:n julkisista investoinneista (kiinteän pääoman bruttomuodostus) oli 11,5 prosenttia ja vuonna 2013 jo 18,1 prosenttia. Eräissä maissa osuus on ollut yli 75 prosenttia julkisista investoinneista. Rakenne- ja koheesiorahastoista jaettavat määrärahat ja niihin liittyvät kansalliset osarahoitusosuudet ovat vuosina 2007–2013 olleet vuosittain keskimäärin noin 0,55 prosenttia suhteessa EU–27:n bkt:hen.

18. pitääkin ristiriitaisena, että otetaan käyttöön EAKR:n ja ESR:n määrärahoihin kohdistuva uhka, kun jäsenvaltio on taloudellisissa vaikeuksissa. Julkisten menojen pienentäminen ei johda automaattisesti julkisen talouden alijäämän supistumiseen ja voi aiheuttaa kielteisiä sosiaalisia vaikutuksia.

19. on huolissaan julkisen talouden tilan mahdollisesta heikentymisestä valtiotasolla ja sitä alemmilla hallintotasoilla, jos keskeytetään maksut eikä pelkästään sitoumuksia. Komitea muistuttaa lisäksi, että yhteys rakennerahastojen ja julkisen talouden alijäämien tehokkaan ohjauksen ja hallinnan välillä osoittautui rajalliseksi jo kun sitä sovellettiin alun perin koheesiorahastoon, sillä alijäämiin liittyvät seuraamukset yleensä vain heikentävät asianomaisten valtioiden taloudellista tilannetta.

20. kehottaa tässäkin yhteydessä Euroopan komissiota esittämään valkoisen kirjan, jossa vahvistetaan EU:n tason typologia julkisten menojen kirjanpitoon sisältyvien julkisen investointien laadulle niiden pitkäaikaisten vaikutusten mukaan. Tällainen typologia voisi johtaa siihen, että julkisen investoinnin laatu otetaan painotetusti huomioon laskettaessa budjettialijäämiä tai että otetaan nykyistä paremmin huomioon todellinen makrotaloudellinen sykli tai tilanne.

Haitallista varojen uudelleen kohdentamista

21. ei ole vakuuttunut siitä, että **uudelleen kohdentamisen** sisältö ja menettelytavat olisivat poikkeuksetta myönteisiä ja auttaisivat aina parantamaan valtion kilpailukykyä pitkällä aikavälillä ja suuntamaan talouden kehitystä kohti tulevaisuuden aloja. Vuodesta 2009 tehty analyysi osoittaa, että komissio ja jäsenvaltiot ovat tiukassa tilanteessa mieluummin jatkaneet jo käynnissä olleita hankkeita määrärahojen käytön vauhdittamiseksi ja likviditeetin saamiseksi. Näiden valintojen ansiosta on yleisesti voitu kasvattaa t&k-toimintaan ja innovointiin, yleiseen yritystukeen, uusiutuvaan energiaan, tiehankkeisiin sekä työmarkkinoihin ja erityisesti nuorten työllisyyttä edistäviin toimenpiteisiin suunnattua osuutta. Samalla ne ovat kuitenkin tietyissä tapauksissa johtaneet siihen, että kasvua edistävät alat, kuten tieto- ja viestintätekniikkapalvelut, ympäristöinvestoinnit, rautatiehankkeet, yleissivistävä ja ammatillinen koulutus sekä valmiuksien kehittäminen ovat jääneet toisarvoiseen asemaan.

22. epäilee, ovatko uudelleen kohdentamisen oikeudelliset rajat, jotka perustuvat velvoitteeseen noudattaa mm. temaattista suuntausta, ESR:n ja EAKR:n tasapainoa jne., toimintakykyisiä käytännössä.

23. pitää vain vuodesta 2015 vuoteen 2019 sovellettavan järjestelyn täytäntöönpanoa epärealistisena.

24. katsoo, että uudelleen kohdentaminen ei ole mitenkään helppo ja nopea toimitus, vaan jos otetaan huomioon viimeisten viiden vuoden kokemukset, joita kuvataan kuudennessa koheesiokertomuksessa ja jotka edellyttivät merkittäviä henkilöresurssipanoksia asianomaisissa kahdeksassa jäsenvaltiossa ja myös Euroopan komissiossa, operaatio on erittäin kallis ja raskas hallinnoida sekä valtiotason että paikallis- ja aluetason hallinnolle.

25. pelkää uudelleen kohdentamisen aiheuttavan ylimääräistä byrokratiaa, sillä sen yhteydessä täytyy noudattaa samoja velvoitteita kuin kumppanuussopimusten laadinnassa (tulosindikaattorit, edellytykset jne.), mikä pakottanee käyttämään uusia asiantuntijoita ja maksamaan lisämenoja. Nykyisten työntekijöiden rasittaminen ylenmääräisillä lisävelvoitteilla voi johtaa työtehon laskuun eli odotustenvastaiseen tilanteeseen.

26. pitää valitettavana uudelleen kohdentamiseen liittyvää hallinnollista lisätaakkaa, joka ei kohdistu ainoastaan EU- ja valtiotason hallintoon vaan myös ja varsinkin aluehallintoon silloin kun alueet ovat hallintoviranomaisia. Tästä voi aiheutua merkittäviä lisäkustannuksia, koska komission pyyntöihin on vastattava kiireellisesti ja koska tarvitaan lisähenkilöstöä.

Makrotaloudelliset ehdot ovat ristiriidassa eurooppalaisen ajattelutavan kanssa

27. pitää valitettavana koko kaavailun järjestelyn taustalla olevaa suuntausta hallinnon uudelleenkeskittämiseen sekä valtiotasolle että EU-tasolle, mihin liittyy myös komission voimakas väliintulorooli. Uudelleen kohdentamisen lyhyet määräajat johtavat todennäköisesti koheesiopolitiikalle keskeisten seikkojen eli kumppanuusperiaatteen ja monitasoisen hallinnon vaarantumiseen.

28. korostaa tällaisen seuraamuksen vaikuttavan kielteisesti yleiseen mielipiteeseen ja lisäävän epäilemättä EU-vastaisuutta.

29. hämmästelee, miksei tähän uuteen makrotaloudellisten ehtojen järjestelmään kohdistuva Euroopan parlamentin demokraattinen valvonta toteudu täysimittaisena, vaan valtaa saa yhä teknokraattisempi suuntaus, joka ilmenee muun muassa rahastojen uudelleen kohdentamisessa. Komitea kehottaakin painokkaasti Euroopan komissiota nostamaan Euroopan parlamentin keskeiselle sijalle päätöksenteossa, jotta se voi ottaa kaikilta osin kantaa makrotaloudellisten ehtojen periaatteen täytäntöönpanoon yhteistyössä Euroopan alueiden komitean kanssa.

Bryssel 12. helmikuuta 2015

*Euroopan alueiden komitean
puheenjohtaja*

Markku MARKKULA

Euroopan alueiden komitean lausunto — Paikallis- ja alueviranomaiset ja oikeusvaltion ja perusoikeuksien monitasoinen suojele EU:ssa

(2015/C 140/07)

Esittelijä: Luc Van den Brande (BE, EPP), Flander–Eurooppa-yhteystoimiston puheenjohtaja
Viiteasiakirja: Uusi EU:n toimintakehys oikeusvaltioperiaatteen vahvistamiseksi
COM(2014) 158 final

I POLIITTISET SUOSITUKSET

EUROOPAN ALUEIDEN KOMITEA

Oikeusvaltioperiaatteet, monitasoinen hallinto ja Euroopan komission tiedonanto

1. katsoo, että demokratia, ihmisoikeudet ja oikeusvaltio ovat ne kolme tukipilaria, joiden varaan kaikkien oikeusjärjestysten täytyy tukeutua, luonteeseen tai muotoon katsomatta. Demokratia on ”kollektiivinen oikeus”, ihmisoikeudet ovat loukkaamattomia yksilökohtaisia oikeuksia, jotka täytyy taata kaikissa olosuhteissa, silloinkin, kun demokratia on vasta kehkeytymässä eikä ole kaikilta osin tullut täyteen mittaansa. Oikeusvaltioperiaatteet ja niistä juontuvat käytänteet ovat olennaisia demokratian sisällön ja ihmisoikeuksien takaamisen kannalta. Komitea pitää siksi erittäin tervetulleena komission ehdotusta luoda kehys oikeusvaltion suojelemiseksi EU:ssa, sillä oikeusvaltioperiaate on Euroopan yhdentymisen kannalta välttämätön perusta jäsenvaltioiden keskinäiselle luottamukselle sekä jäsenvaltioiden ja EU:n kansalaisten väliselle luottamukselle. Tällaiset yhtenäiset puitteet ovat paitsi jäsenvaltioiden myös paikallis- ja alueviranomaisten eduksi, sillä viimeksi mainituilla on käytännössä paljolti vastuuta perusoikeuksien ja vapauksien toteutumisesta.

2. huomauttaa, että ihmisoikeudet ovat perusoikeuksia, jotka kytkeytyvät ihmisarvon kunnioittamiseen, ja ovat ensisijaisia kaikenlaisiin institutionaalsiin konstruktioihin nähden ja perimmältään edeltävät niitä.

3. toteaa, että vaikka oikeusvaltiolle ei ole yhtä yhdenmukaista määritelmää, on kuitenkin olemassa tätä keskeistä käsitettä koskeva eurooppalainen oikeusperinne, joka perustuu kolmeen periaatteeseen: 1) kansalaisten kaikkien lakisääteisten velvoitteiden ja niiden täytäntöönpanon on perustuttava lakiin ja niiden täytyy olla täysin riippumattomia kaikenlaisesta toimeenpanovallan käyttäjien mielivaltaiseen tai yksipuoliseen päätöksentekoon johtavasta harkintavallasta, 2) puolueettoman ja riippumattoman oikeuslaitoksen on ratkaistava kansalaisten ja toimeenpanovallan väliset kiistat normaalin lainsäädännön nojalla, 3) kansalaisten perusoikeuksia (yksilönvapaus, mielipiteenvapaus, yhdistymisvapaus jne.) on kunnioitettava, ja niiden on oltava selkeästi määriteltyjä ja perustuttava selkeään peruslainsäädäntöön, eivätkä ne voi riippua mistään epämääräisestä perustuslaillisesta käsitteestä, julistuksesta tai oikeudesta tai mielivaltaisista tulkinnoista. Näiden periaatteiden vaikutus on kahtalainen: yhtäältä hallitusvallan on käytettävä toimivaltuuksiaan selkeästi laadittujen, julkaistujen lakien ja sääntöjen mukaisesti ja sellaisten vankkojen oikeusperiaatteiden perusteella, joita toteutetaan oikeudenmukaisesti ja avoimesti, ja toisaalta hallitusvallan käyttäjien tulee noudattaa perustuslakia ja lakeja, joita näihin sovelletaan.

4. katsoo, että tärkeä toissijaisuusperiaate (Euroopan unionista tehdyn sopimuksen 5 artiklan 3 kohta) on sekin syytä omaksua lähtökohdaksi ja suuntaviivaksi sovellettaessa monitasoiseen hallintoon pohjaavaa toimintamallia perusoikeuksien suojelemiseksi.

5. korostaa, että Euroopan neuvoston ihmisoikeussopimus ja Euroopan unionin perusoikeuskirja muodostavat pisimmälle kehitetyn oikeudellisen kehyksen alalla. Ne ovat hyväksymisestään lähtien unionia itseään, kaikkia jäsenvaltioita ja jokaista hallinnon tasoa velvoittava perusta, jolle oikeusvaltion ja sen toteuttamisen periaatteiden täytyy rakentua.

6. toteaa, että EU:ta varten mutta myös laajemmin Euroopan neuvostoon kuuluvien maiden aluetta ajatellen muokatulla monitasoisen hallinnon käsitteellä pyritään heijastamaan hallintotavassa (engl. *governance*) tapahtunutta ja tapahtuvaa välttämätöntä kehitystä EU:ssa ylhäältä alaspäin suuntautuneesta mallista osallistavampaan malliin, niin että suuntaukset ”alhaalta ylöspäin” ja ”ylhäältä alaspäin” yhtenevät ja toissijaisuusperiaatteen kaksi ulottuvuutta toteutuvat. Yhtäällä on ”vertikaalinen” ulottuvuus, jossa alue- ja paikallistason vaaleilla luottamustehtäviin valittujen osallisuutta, yhteisvastuullisuutta ja kumppanuutta vahvistetaan, ja toisaalla ”horisontaalinen” ulottuvuus, jossa muut yhteiskunnalliset toimijat (sosiaali-, talous-, koulutus-, terveys- ja kulttuurialalta) saavat ja ottavat yhteisvastuuta kantaakseen kaikilla politiikanaloilla. ”Monitasoinen hallinto” tarkoittaa hallintotapaa, jossa on monta toimijaa ja hallinnon tasoa. Alue- ja paikallisyhteisöjen päivittäisessä politiikanteossa tuntuu valtiollisen ja unionin tason tapahtumien, toimien ja virtausten vaikutus. Ne puolestaan määrittävät monilla aloilla toiminnan puitteet koko maanosassa ja viime kädessä koko maailmassa. Oikeusvaltioperiaate käsittää Euroopan unionin puitteissa myös useampia tasoja, ja sitä on näin ollen suojeltava myös eri tasojen vuorovaikutuksessa. Tasa-arvopolitiikassa ja luonnollisesti myös sosiaalisen integraation politiikassa otetaan huomioon globalisaation konkreettinen toteutuminen ja siitä johtuvat haasteet, jotka näkyvät työllistymismahdollisuuksissa ja hakeuduttaessa hyvinvointivaltion palvelutarjonnan piiriin. Kullakin kansallisella järjestelmällä on oma historiansa ja mallinsa, mutta me pyrimme määrittämään ylikansallisia laatuvaatimuksia. Viime kädessä kehkeytyy eurooppalainen perusoikeuksien ja siten myös yhteiskunnallisten oikeuksien alue, jonka perustekijät ovat monitasoisuus ja eri tahojen horisontaaliset ristikkäiset siteet.

7. katsoo, että monitasoisen hallinnon ansiosta on mahdollista puuttua konkreettisesti tilanteissa oikeusvaltiota mahdollisesti uhkaavaan tekijään ja kompensoida joukkoa puutteita, joita ovat mm. informaatiovaje, kapasiteetin niukkuus, varojen vähyys, hallinnollisten mahdollisuuksien suppeus ja poliittisen vaikutuksen vähäisyys, ottamalla alue- ja paikallisviranomaiset mukaan EU:ssa sovellettavien oikeusvaltion periaatteiden valvontaan ja täytäntöönpanoon. Sen avulla päästään osallistavampaan demokratiaan, lisäämään avoimuutta ja tilivelvollisuutta ja kiinnitetään enemmän huomiota kansalaisiin. Oikeusvaltion suojeleminen onkin keino tuoda unioni lähemmäs kansalaisia ja päinvastoin. Kaiken tämän tavoitteena on, kuten monitasoista hallintoa käsittelevässä valkoisessa kirjassa todetaan, saada aikaan ”unionin, jäsenvaltioiden ja alue- ja paikallisviranomaisten koordinoitua toimintaa, joka perustuu kumppanuuteen ja jolla pyritään muotoilemaan ja panemaan täytäntöön Euroopan unionin politiikkaa”.

8. toteaa, että vuonna 2009 julkistetun monitasoista hallintoa käsittelevän valkoisen kirjan jatkoksi käsite on saanut kerta kerralta enemmän sisältöä, mistä ovat osoituksena Euroopan alueiden komitean vuonna 2012 antama täydentävä lausunto sekä aiheesta järjestetyt seminaarit, sille omistettu tulostaulu ja aivan hiljattain julkistettu Eurooppalaisen monitasoisen hallinnon peruskirja. Sen lisäksi, että käsite saa enenevästi jalansijaa hallinnon eri aloilla ja että erilaiset kumppanitahot omaehtoisesti edistävät sen omaksumista, voidaan ensimmäisenä saavutuksena mainita Euroopan rakenne- ja investointirahastoja koskevat yleiset säännöt ja niitä seuranneet menettelysäännöt.

9. panee merkille, että tiedonannossaan Euroopan komissio korostaa nimenomaisesti oikeusvaltioperiaatteen olevan kaikkien nykyaikaisten demokratioiden kulmakivi ja kaikkien EU:n jäsenvaltioiden yhteisestä perustuslaillisesta perinteestä kumpuava ratkaisevan tärkeä periaate ja siten yksi niistä keskeisistä arvoista, joihin unioni vapauden, turvallisuuden ja oikeuden alueena perustuu (Euroopan unionista tehdyn sopimuksen 2 artikla ja perussopimuksen johdanto-osa ja Euroopan unionin perusoikeuskirja). Esitetyllä uudella toimintakehyksellä pyritään ratkaisemaan jäsenvaltioissa oikeusvaltioperiaatteeseen tulevaisuudessa kohdistuvat uhat ennen kuin edellytykset, jotka käynnistävät SEU-sopimuksen 7 artiklassa tarkoitettujen mekanismien, täytyvät. Se ei kuitenkaan vaikuta Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen (SEUT-sopimus) 258 artiklan nojalla nykyisin sovellettaviin rikkomusmenettelyihin.

10. toteaa, että uudessa oikeuskehityksessä otetaan näin ollen käyttöön horisontaalinen, jäsenvaltioiden rajat ylittävä toimintamalli silloin, kun EU:n yhteiseen arvokehykseen saattaa kohdistua valtiollisten toimijoiden toiminnan aiheuttama uhka, eivätkä nykyiset rikkomusmenettelyt kaikissa tapauksissa tuo ratkaisua. Niinpä on välttämätöntä lujittaa oikeusvaltioperiaatetta, joka on olennainen EU:n yhteinen arvo, jotta saavutetaan tavoitteet perusarvojen suojelussa, mistä perusoikeuksien turvaaminen muodostaa keskeisen osan.

11. katsoo, että uuteen kehykseen kuuluvan prosessin, joka etenee kolmessa vaiheessa, tulisi korjata tietty puute sekä luoda EU:n toimielimille mahdollisuuksia arvioida oikeusvaltioperiaatteen toteutumista ja mahdollisesti reagoida, jos jäsenvaltio on vaarassa aiheuttaa omalla toiminnallaan oikeusvaltioon kohdistuvan järjestelmällisen uhan. Tästä syystä uuteen mekanismiin sisältyy kolme vaihetta: 1) kyseisessä jäsenvaltiossa vallitsevan tilanteen objektiivinen ja huolellinen arviointi, 2) suositukset välittömiksi konkreettisiksi toimiksi oikeusvaltioon kohdistuvien uhkien estämiseksi, ellei kysymystä ole sillä välin ratkaistu tyydyttävällä tavalla ja 3) seurataan jatkotoimenpiteitä, joita asianomainen jäsenvaltio toteuttaa sille osoitetun suosituksen seurauksena. Tässä asianomaisen jäsenvaltion kanssa käytävään vuoropuheluun perustuvassa menettelyssä on äärimmäisen tärkeää, että hallinnon eri tasot, alue- ja paikallisyhteisöt sekä kansalaisyhteiskunta mukaan luettuina, kutsutaan mukaan mahdollisimman varhaisessa vaiheessa.

Perusoikeuksien suojelun vahvistaminen: uudistava ja innovatiivinen monitasoinen hallinto – puitteet EU:ta varten

12. korostaa, että alue- ja paikallisviranomaistahot kohtaavat ensimmäisinä, välittömimmin monilla aloilla päivittäin ilmenevät haasteet ja vaikeudet, jotka voivat vaikuttaa suoraan oikeusvaltioperiaatteen mukaisiin menettelyihin ja näin ollen myös tiettyjen perusoikeuksien toteutettavuuteen, mm. taloudelliset ongelmat, työttömyyden, ympäristökysymykset ja ilmastonmuutosasiat. Paikallis- ja alueviranomaisten erityinen rooli on myös asiantuntemuksessa, joka antaa näille mahdollisuuden havaita oikeusvaltioon mahdollisesti kohdistuvat järjestelmäriskit hyvissä ajoin, mutta sen ohella myös tulossuuntautuneisuudessa, joka unionin politiikassa kannattaa aina pitää mielessä. Näin on etenkin globalisoituneessa maailmassa, jossa muuttoliike ja liikkuvuus ovat tuottaneet uudenlaisia kulttuurienvälisiä suhteita ja monimuotoisen yhteiskunnan moninaisine arvoineen ja uskontoineen, mikä on parhaiten havaittavissa paikallisyhteisöissä. Tuloksiin oikeusvaltion ja perusoikeuksien suojelussa päästään vain, kun kaikki hallintotasot tekevät yhteistyössä osansa, ovat asianmukaisesti verkottuneita ja toimivat yhdensuuntaisesti, toimivaltansa ja vastuualueensa puitteissa. Useilla aloilla on vahvistunut käsitys, että tarvitaan välttämättä näyttöön perustuvaa ja paikkalähtöistä politiikkaa, mikäli halutaan parantaa tuloksia. Tämä koskee epäilemättä myös perusoikeuksien suojelua. Perusoikeuksien vahvistaminen vaikuttaa myönteisesti yhteiskunnalliseen ja taloudelliseen kehitykseen. Mahdollisimman lähellä ihmisiä tehdyt päätökset lujittavat keskinäistä luottamusta ja luottamusta omaan yhteiskuntaan.

13. pitää merkille pantavana, kuinka voimakkaasti EU:ssa perusoikeuksista ja oikeusvaltioperiaatteen vahvistamisesta käytävä keskustelu on muutamassa vuodessa saanut yhtymäkohtia monitasoisen hallinnon ajatusmalliin. Mutta myös komitean vuonna 2012 antamassaan täydentävässä lausunnossa mainitsemat toiminnalliset periaatteet sekä yksityiskohtainen tulostaulu ja etenkin monitasoisen hallinnon peruskirja ovat olennaisia välineitä, joiden avulla tämä näkemys muokataan teoksi.

14. korostaa, että ne perusarvot, joita "Eurooppa" (eivät yksinomaan EU ja Euroopan neuvosto, vaan myös arvovaltaiset kansalliset perinteet) edustaa, eivät kytkeydy pelkästään demokraattiseen oikeusjärjestykseen, vaan myös politiikkaan, jonka avulla taataan tosiasialliset mahdollisuudet toteuttaa kyseisiä arvoja. Mikäli tämä ajatuskulku viedään johdonmukaisesti loppuun, alue- ja paikallisviranomaisten asema näyttäytyy täysin uudenlaisena. Silloin alue- ja paikallisviranomaiset eivät ole pelkästään tahoja, jotka toteuttavat kansallista (ja unionin) lainsäädäntöä ja toimintapolitiikkaa (suuntautuminen ylhäältä alaspäin), vaan täysivertaisia toimijoita, joilla on poliittista vastuuta muokata määrätyissä puitteissa paikalliseen tilanteeseen soveltuva yhdennettyä politiikkaa. Tällöin ei ole kyse vain kansalais- ja poliittisista oikeuksista, vaan yhtä lailla taloudellisista ja sosiaalisista oikeuksista (koulutus, työ, terveys, hyvinvointi, asuminen).

15. huomauttaa, että alue- ja paikallisviranomaiset ovat ne viranomaistahot, jotka havaitsevat ensimmäisinä perusoikeuksia koskevat valtiollisen politiikan kipukohdat. Ne ovat tekemisissä niiden yksityisten ihmisten, ryhmien tai "kategorioiden" kanssa, joita oikeusvaltion periaatteiden rikkominen tai perusoikeuksien rajaaminen koskettavat ensimmäisinä. Tässä yhteydessä vaatii erityistä huomiota universaalien perusoikeuksien takaaminen kaikille asukkaille riippumatta niistä oikeuksista ja etuuksista, jotka koskevat nimenomaan EU:n kansalaisia.

16. katsoo näin ollen, että perusoikeuksia, kuten yhtäläisiä mahdollisuuksia täysarvoiseen työhön ja yhteiskunnalliseen vaikuttamiseen, on edistettävä järjestelmällisesti tarkoituksenmukaisin tukitoimin. Tässä suhteessa alue- ja paikallisviranomaiset ovat yhdessä valtiollisten ja unionin julkisen vallan tasojen sekä kansalaisyhteiskunnan kanssa täysivertaisia kumppaneita strategisessa yhteistoiminnassa sosiaalisen oikeusvaltion toteuttamiseksi.

17. katsoo, että huoli perusoikeuksien mahdollisesta loukkaamisesta on laajennettava systemaattiseksi poliittiseksi tahdoksi toteuttaa oikeusvaltio Euroopan unionissa ja sen jäsenvaltioissa korostaen myös sen myönteisiä piirteitä. Sen vuoksi oikeusvaltioperiaatteen yhteydessä on siirryttävä yksinomaisesta oikeudensuojelun käsitteestä dynaamiseen käsitteeseen, jolloin perusoikeuksiin liitetään toimintapolitiikkaa toteutettaessa myös yhteiskunnallisia piirteitä. Euroopan komissio ei vielä korosta tätä näkökantaa riittävästi vaan suhtautuu (liian) pidättyvästi jäsenvaltioiden "sisäasioihin liittyviin seikkoihin" ja haluaa uudessa toimintapolitiisessa kehyksessään ennen kaikkea kehittää joustavamman vaihtoehdon varsinaiselle rikkomusmenettelylle voidakseen ryhtyä hyvissä ajoin toimiin. Hiljalleen yleisen hyväksynnän saava monitasoisen hallinnon ajatus voi tarjota tässä yhteydessä hyödyllisen lähestymistavan. Euroopan komission tiedonannossa avataan tietä aloitteelliselle lähestymistavalle (mm. viittaamalla Venetsian komissioon), johon on sen vaikutuksen takaamiseksi kuitenkin sisällytettävä asianomaisten valtion eri hallintotasot ja kansalaisyhteiskunta.

18. katsoo, että alue- ja paikallisviranomaiset ovat unionin ja jäsenmaiden viranomaisille keskeisen tärkeitä kumppaneita, kun yhdessä kansalaisyhteiskunnan kanssa suojellaan nykyaikaista oikeusvaltioperiaatetta ja myös muokataan sitä aktiivisesti ja johdonmukaisesti omin toimintapoliittisin aloittein. Tämä on jokaisen hallintotason ydintehtävä. Toimijat, jotka suhtautuvat tähän asiaan järjestelmällisen välinpitämättömästi, loukkaavat Euroopan unionin perusoikeuskirjaa ja jättäytyvät syrjään Euroopan aatteellisesta valtavirrasta.

19. on sitä mieltä, että alue- ja paikallisviranomaisten olennaisen tärkeä tehtävä perusoikeuksien takaamisessa ja niiden toteuttamisessa aiempaa tuloksekkaammin ansaitsee tunnustuksen. Tässä yhteydessä niiden on kuitenkin aina noudatettava tapaoikeutta tai kulloistakin perustuslakia.

20. katsoo, että alue- ja paikallisviranomaisten pitää saada mahdollisuus kääntyä suoraan Euroopan komission puoleen, kun nämä toteavat, että oikeusvaltio uhkaa joutua vaaraan. Euroopan komission tulisi luoda tätä varten asianmukaiset rakenteet.

21. on sitä mieltä, että perusoikeuksien suojeleminen ei ole ainoastaan Euroopan komission tehtävä, vaan myös Euroopan parlamentin tulisi antaa siihen aktiivisesti panoksensa. Oikeusvaltion ollessa vaarassa on tarpeen, että EU-tasolla huolehditaan alue- ja paikallisviranomaisten avustuksella asianmukaisesta parlamentaarisesta julkisuudesta, joka osaltaan edistää tilanteen tarkistamista.

22. huomauttaa, että myös alue- ja paikallistasolla on erotettavissa vertikaalinen ja horisontaalinen ulottuvuus. Jälkimmäisellä tarkoitetaan julkisen ja yksityisen tahon yhteistyötä, jota tehdään esim. sosioekonomisen kehityksen saralla sekä koulutus-, terveys- ja hoitopalveluissa.

23. katsoo, että alue- ja paikallisviranomaisilla – varsinkin niillä, joilla on lainsäädäntävaltaa – on välitön velvollisuus soveltaa lukuisia perusoikeuksia, ja ne ovat määrittäneet yleiset poliittiset suuntaviivat tähän tarkoitukseen. Tämä koskee myös konkreettisesti erityisiä kansalaisoikeuksia, joilla taataan mielipide-, yhdistymis- ja toimintavapaus, osallistuminen vapaisiin ja rehellisiin vaaleihin sekä yleisesti ottaen torjutaan kaikenlainen syrjintä kansalaisten omissa paikallis- ja alueyhteisöissä. Tässä mielessä alue- ja paikallisviranomaiset eivät ole pelkästään taho, joka toimittaa eteenpäin saamansa tiedon ilmiselvistä perusoikeuksien loukkauksista, vaan niiden itsensä pitää laatia ja ottaa käyttöön asiaa koskevia konkreettisia ohjeistoja kyseisten oikeuksien toteuttamiseksi.

24. toteaa, että klassisen EU-tarkastelutavan mukaan alueitamme, kaupunkijamme ja kuntiamme asuttavat EU:n kansalaiset, jolloin syrjimättömyystoimissa keskitytään muiden jäsenvaltioiden kansalaisten oikeuksiin, mutta sosiologinen todellisuus, varsinkin suurissa kaupungeissa, on luonnollisesti paljon monitahoisempi. Yhteiskunnallinen integraatio onnistuu ainoastaan edustuksellisen ja osallistavan demokratian eri muotojen kautta. Se on yhteisen rinnakkaiselon tyyssija, minkä lisäksi se suojelee paikallista historia- ja kulttuuriperintöä. Näin ollen, mikäli halutaan ottaa kaikki asukkaat huomioon, täytyy ”kansalaisuuden” määritelmää laajentaa (ks. Euroopan neuvoston asiakirja *White Paper on Intercultural Dialogue* [2008]: ”Citizenship in the widest sense, is a right and indeed a responsibility to participate in the cultural, social and economic life and in public affairs of the community together with others”). Samalla kannalla on professori Antonio Papisca tarkastellessaan Nova Civitas -käsitettä.

25. katsoo, että Euroopan unionin perusoikeusviraston esittämä perusoikeuksia koskeva EU:n strategiakehys (*Strategic EU Framework on Fundamental Rights*) tarjoaa puitteet horisontaalisen ja vertikaalisen ulottuvuuden muodollisen yhteyden luomiseen tavoitteena määrätietoinen osallistuminen, yhteistyö ja koordinaatio. Tässä mielessä perusoikeusvirastolle tulisi myös antaa keinot tarkistaa oikeusvaltioperiaatteen toteutuminen ja perusoikeuksien noudattaminen EU:n jäsenvaltioissa ja tarvittaessa suorittaa hälytys.

26. toteaa, että Euroopan unionin perusoikeusviraston samoin kuin Euroopan neuvoston pitää huolehtia siitä, että erityisesti myös alue- ja paikallisviranomaiset saavat jatkuvasti asiantuntemusta käyttöönsä.

27. katsoo, että monitasoisen hallinnon käsite tulee ottaa ihmisoikeuksien suojelun nimenomaiseksi lähtökohdaksi.

Muita konkreettisia ehdotuksia

28. toteaa, että alue- ja/tai paikallisviranomaisia tulee kannustaa
- sisällyttämään perusoikeudet ja oikeusvaltiokäsitteen niitä turvaten yhteiskunnallisten organisaatioiden toimintaan
 - ottamaan asian tärkeys esiin julkisessa keskustelussa ja tähdentämään aiheen tiedostamista
 - vahvistamaan kaikkien toimijoiden valmiuksien kehittämistä koulutuksen ja tuen turvin
 - perustamaan tiedotuspisteitä, jotka ovat välittömästi kansalaisten ulottuvilla
 - perustamaan hälytysjärjestelmän, mahdollisesti yhteistyössä alueellisen tai paikallisen oikeusasiamiehen kanssa
 - välittämään kyseisen seurannan pohjalta tietoa muille viranomaistahoille
 - seuraamaan "Älykkäät kaupungit" -hankkeen toteutumista.
29. voisi tutkia, edesauttaisivatko seuraavat ehdotukset oikeusvaltion suojelua Euroopan unionissa:
- perustetaan erityisyöryhmä avoimen koordinoitimenetelmän valmistelemiseksi
 - perustetaan alue- ja paikallisviranomaisille raportointikeskus
 - suunnitellaan alue- ja paikallisviranomaisille kokonaisvaltainen unioninlaajuinen tiedotus- ja valistuskampanja niiden roolista oikeusvaltion suojelussa
 - järjestetään konferenssi monitasoisen hallinnon roolista perusoikeuksien suojelussa ja edistetään peruskirjan toteuttamista tarkoituksena laatia paikallis- ja alueviranomaisten välinen monitasoisen hallinnon sopimus
 - muodostetaan kolmen osapuolen väliseen yhteisymmärrykseen perustuva liitto Euroopan neuvoston paikallis- ja aluehallintoasiain kongressin ja Euroopan unionin perusoikeusviraston kanssa viimeksi mainitun esittämän perusoikeuksia koskevan EU:n strategiakehyksen (*Strategic EU Framework on Fundamental Rights*) pohjalta.

Bryssel 12. helmikuuta 2015

*Euroopan alueiden komitean
puheenjohtaja*

Markku MARKKULA

III

(Valmistavat säädökset)

ALUEIDEN KOMITEA

Euroopan alueiden komitean lausunto — Kohti kiertotaloutta: EU:n jätehuoltolainsäädännön uudelleentarkastelu

(2015/C 140/08)

Esittelijä:	Mariana Gâju, Cumpănan maaseutukunnan pormestari (Constanța lääni), (RO, PES)
Viiteasiakirjat:	Komission tiedonanto Euroopan parlamentille, neuvostolle, Euroopan talous- ja sosiaalikomitealle ja alueiden komitealle – Kohti kiertotaloutta: jätteen Eurooppa COM(2014) 398 final Ehdotus – Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi jätteistä annetun direktiivin 2008/98/EY, pakkauksista ja pakkausjätteistä annetun direktiivin 94/62/EY, kaatopaikoista annetun direktiivin 1999/31/EY, romuajoneuvoista annetun direktiivin 2000/53/EY, paristoista ja akuista sekä käytetyistä paristoista ja akuista annetun direktiivin 2006/66/EY ja sähkö- ja elektroniikkalaiteromusta annetun direktiivin 2012/19/EU muuttamisesta COM(2014) 397 final – 2014/0201 (COD)

I. POLIITTISET SUOSITUKSET

EUROOPAN ALUEIDEN KOMITEA

A. Kohti kiertotaloutta

1. on tyytyväinen, että komissio on pannut alulle joukon kiertotalouteen liittyviä toimenpiteitä⁽¹⁾. Ne muodostavat Euroopan unioniin yhteiset ja johdonmukaiset puitteet resurssien tehokasta käyttöä varten. Alueiden komitea korostaa, että niiden toteutus edellyttää poliittista muutosvalmiutta, pitkän aikavälin investointipolitiikkaa ja -suunnittelua, kansalaisten tietoisuuden lisääntymistä ja vahvempaa sitoutumista sekä asennemuutosta resurssien suhteen. Komitea tähdentää lisäksi paikallis- ja alueviranomaisten avainasemaa laajemmin kyseisten politiikkojen yhteydessä, mutta myös niiden toimeenpanossa ja arvioinnissa⁽²⁾.

2. pitää kiertotalouteen siirtymistä ehdottoman tarpeellisena sekä tiedostaa siirtymisen edut sellaisina kuin korkean tason eurooppalainen resurssitehokkuusfoorumi on asian esittänyt⁽³⁾. Alueiden komitea muistuttaa, että tämä on loogista jatkoa sitoumuksille, jotka on tehty etenemissuunnitelman ”Kohti resurssitehokasta Eurooppaa” yhteydessä EU:n seitsemännessä ympäristöalan toimintaohjelmassa. Komitea korostaa, että kiertotalouden luominen on välttämätöntä, jos kaikki resurssitehokkuustavoitteet halutaan saavuttaa ja jotta talous saadaan takaisin kasvu-uralle ja vähemmän riippuvaiseksi primaariraaka-aineista, siten että toiminnan tuloksena suojellaan ympäristöä paremmin.

⁽¹⁾ COM(2014) 398 final.

⁽²⁾ CdR 140/2011 fin.

⁽³⁾ http://ec.europa.eu/environment/resource_efficiency/re_platform/index_en.htm

3. on siksi erittäin huolissaan komission joulukuussa ilmoittamasta aikeesta vetää pois säädösesitys, jolla edistetään kiertotaloutta muuttamalla useita jätealan direktiivejä. Komitea katsoo, että kyseinen ehdotus, jonka työstämiseksi kaikki EU:n toimielimet ja sidosryhmät ovat jo nähneet huomattavan paljon vaivaa, on kaiken kaikkiaan tasapainoinen kompromissiteksti. Komitea muistuttaa tässä yhteydessä, että sekä Euroopan parlamentti että ministerineuvosto samoin kuin useat sidosryhmät ovat selkeästi ilmaisseet tukevansa lainsäädäntäprosessin jatkamista.

4. kehottaa Euroopan komissiota muokkaamaan kiertotaloutta koskevan lähestymistavan yhdenmetymmäksi ja kokonaisvaltaisemmaksi. Siirtyminen kiertotalouteen vaatii jätteen syntymisen ehkäisemisen ja uudelleenkäytön painottamisen ohella kattavaa ketjuajattelutapaa ja eri politiikanalojen ja aloitteiden yhteenkuuluvuuden parantamista. Viimeksi mainittuihin kuuluvat seuraavat: etenemissuunnitelma kohti resurssitehokasta Eurooppaa, seitsemäs ympäristöä koskeva toimintaohjelma, energia- ja ilmastopaketti, ympäristöjalanjälki (elinkaariarviointi ja hiilijalanjälki) ja eurooppalainen biopohjainen strategia ”Innovointistrategia kestävästä kasvusta varten: biotalousstrategia Euroopalle”.

5. ottaa huomioon tässä yhteydessä Euroopan komission aikomuksen esittää vuoden 2015 loppuun mennessä ”paranneltu” ja ”kunnianhimoisempi” ehdotuspaketti. Komitea epäilee kuitenkin suuresti, onko tämänhetkistä parempiin kompromisseihin pääseminen mahdollista lukuisissa monitahoisissa aiheissa ja suhteellisen lyhyessä ajassa. Komitea muistuttaa tarpeesta asettaa selkeät ja luotettavat oikeudelliset suuntaviivat paikallis- ja alueviranomaisille ja korostaa kiertotalouden tarjoamaa valtavaa potentiaalia edistää talouskasvua. Komitea suosittaaakin, ettei hukata aikaa vaan jatketaan komission ehdotusten käsittelyä ja parantelua jo aloitetun lainsäädäntäprosessin puitteissa. Komitea kehottaa komissiota ja lainsäätäjiä ottamaan tulevassa työssään huomioon seuraavat huomioidut ja suositukset, jotka koskevat muun muassa kiertotalouden aseman vahvistamista tuotteiden varhaisissa suunnittelu- ja valmistusvaiheissa.

6. painottaa, että on välttämätöntä sisällyttää biotalous kiertotaloutta koskevaan EU:n tarkastelutapaan kokonaisuudessaan. Biotalouden vuotuinen liikevaihto on 22 miljardia euroa, ja se antaa tärkeän panoksen vihreään ja kestäväan kasvuun ja edistää uusia työllistämisen- ja markkinamahdollisuuksia. Biopohjaiset investoinnit tehdään useimmiten alue- ja paikallistasolla, missä luodaan uusia arvoketjuja ja työpaikkoja sikäläisten lukuisien alhaalta ylöspäin rakentuvien aloitteiden ansiosta.

7. muistuttaa tässä yhteydessä ennen kaikkea kiertotalouden tarjoamista erinomaisista mahdollisuuksista tuoda säästöjä EU:n yrityksille, viranomaisille ja kuluttajille. Komitea korostaa, että säästöt voitaisiin ohjata laajamittaisiin pitkän aikavälin investointeihin, jotka kohdistuvat EU:n talouteen ja jotka sitä kautta luovat pysyviä työpaikkoja EU:hun.

8. painottaa tarvetta jatkaa kiertotaloudelle suotuisan poliittisen kehityksen luomista kaikilla tasoilla – EU-, valtio- ja aluetasolla – toteuttamalla toimenpiteitä, joissa yhdistyvät järkevä sääntely, markkinapohjaiset välineet – joiden osalta erityinen paino on kierrätysmateriaalien käytön edistämiseksi –, tutkimus ja innovointi, kannustinmekanismit, tiedonvaihto ja vapaaehtoisuuteen perustuvien lähestymistapojen tukeminen. Komitea katsoo, että suunnittelu ja innovointi ovat olennaisia kiertotalouteen siirtymistä nopeuttavia tekijöitä, ja kehottaa komissiota tukemaan innovointia erityisesti EU:n innovointi- ja tutkimusohjelman (Horisontti 2020) puitteissa, tukemaan yhä useampien, tuotteisiin ja palveluihin soveltuviin kiertotalousmallien kehittelyä erityisesti johdonmukaisemman tuotepoliittikan puitteissa, jatkamaan ekosysteemien suojelun ja soveltamisen tarkistamista ja soveltamista ottamalla käyttöön resurssitehokkuuskriteerit ja määrittämään, miten ympäristövaikutusten arviointia on tarkoitus käyttää tuotteiden ja prosessien suunnittelussa.

9. kannattaa ekosysteemien suojelun ja soveltamisen direktiivin soveltamista kestäväyyteen, modulaarisuuteen, uudelleenkäytettävyyteen ja kierrätettävyyteen liittyviin resurssitehokkuuskriteereihin. Tähän on myös sisällytettävä asianmukainen kuluttajaneuvonta, joka käsittelee myös tulevat ensisijaiset tuoteryhmät vuosien 2015–2017 työsuunnitelmassa. Komitea on kehottanut tarkistamaan ekologista suunnittelua koskevan direktiivin ja sen täytäntöönpanotoimet perusteellisesti. Resurssitehokkuutta tulisi tässä yhteydessä edistää laajentamalla direktiivin soveltamisalaa muihin kuin energiatuotteisiin, joilla on merkittäviä ympäristövaikutuksia ⁽⁴⁾.

⁽⁴⁾ CDr 3751/2013, CDr 1617/2013, CDr 140/2011 fin.

10. painottaa sen merkitystä, että jo tuotantoprosessien varhaisissa vaiheissa kiinnitetään erityistä huomiota komposiittimateriaaleista valmistettuihin pakkauksiin, jotta voidaan vähentää tällaisista materiaaleista syntyvää jätettä, jota ei voida kierrättää lainkaan tai vain monimutkaisen ja kalliin tekniikan avulla. Komitea ehdottaa, että ympäristömerkki ulotettaisiin yhä useampiin palveluihin ja tuotteisiin, jotta sekä varmistetaan jätteiden vähentämistoimien helpompi toteuttaminen että tarjotaan kuluttajille hyödyllisempiä ja selkeämpiä ohjeita tuotteiden ja palvelujen ympäristövaikutusten vähentämiseksi.

11. pitää tervetulleena Euroopan komission esittämiä aloitteita ympäristöä säästävien julkisten hankintojen edistämiseksi. Tämä koskee erityisesti ohjeita mahdollisuuksista, joita uudet julkiset hankinnat koskevat direktiivit tarjoavat ympäristöä säästävien julkisten hankintojen alalla, ja suositusta, joka koskee seurantaan siitä, miten jäsenvaltiot onnistuvat saavuttamaan ympäristöä säästäviä julkisia hankintoja koskevan ohjeellisen 50 prosentin tavoitteen, sekä tukea ympäristöä säästävien julkisten hankintojen verkostojen luomiseksi viranomaisten keskuuteen. AK toistaa kuitenkin ehdotuksensa, jonka mukaan jäsenvaltioiden hallituksille ja EU:n toimielimille tulisi määrätä ympäristöä säästäviä julkisia hankintoja koskevia sitovia tavoitteita ⁽⁵⁾.

12. toistaa, että on välttämätöntä seurata Eurooppa 2020 -lippulaivahankkeen ”Resurssitehokas Eurooppa” edistymistä Eurooppa 2020 -strategian sekä siihen liittyvien EU-ohjausjakson ja vuotuisen kasvuselvityksen puitteissa. Resurssitehokkuudesta on tehtävä erottamaton osa Eurooppa 2020 -strategiaa koskevien kansallisten raporttien järjestelmää, kansallisia uudistusohjelmia sekä maakohtaisia suosituksia. Komitea kehottaa tässä yhteydessä Eurooppa-neuvostoa sisällyttämään Eurooppa 2020 -strategian väliarvointiin uuden resurssituottavuuden yleistavoitteen, jonka mukaan resurssituottavuutta tulee vuoteen 2030 mennessä lisätä vähintään 30 prosenttia mitattuna BKT:n ja raaka-aineiden kulutuksen välisenä suhteena, mutta kansallisella tasolla jo olemassa olevat tavoitteet samanaikaisesti huomioon ottaen ⁽⁶⁾.

B. Direktiiviehdotuksesta, jolla muutetaan useita jätedirektiivejä

13. panee merkille, että jätehuollossa on edistytty ennakoivaan toimintatapaan perustuvan unionin säädöskehityksen ansiosta. Alueiden komitea korostaa, että tietyt jäsenvaltiot ja paikalliset alueviranomaiset ovat saavuttaneet EU:n tavoitteet tällä alalla ja ylittävät ne. Komitea katsoo, että tulevassa lainsäädännössä tulee ottaa huomioon erilaiset lähtötilanteet ja auttaa erityisesti heikoiten suoriutuvia jatkamaan ja lisäämään tämänsuuntaisia ponnistelujaan.

14. katsoo, että vastuullisessa ja kestäväpohjaisessa jätehierarkiapolitiikassa on pyrittävä vähentämään mahdollisimman paljon jätteen tuottamista ja supistamaan jätteistä ja jätehuollosta ihmisten terveyteen ja ympäristöön kohdistuvia haittavaikutuksia mutta myös vähentämään resurssien kulutusta ja palauttamaan talouden kiertoon jätteiden sisältämät raaka-aineet. Alueiden komitean mielestä jätehierarkian noudattaminen on tehokkain keino vähentää jätehuollosta aiheutuvia taloudellisia ja rahoituskustannuksia, ja siksi onkin harmillista, ettei komission tiedonannossa tarkastella mahdollisuutta sisällyttää jätteisiin liittyvään puitedirektiiviin sitovaa yleistä jätteiden määrän vähentämistavoitetta.

15. katsoo, että olisi helpotettava niiden mekanismien soveltamista, joiden avulla määritellään, että tuote on sivutuote tai että sitä ei enää luokitella jätteeksi. Tämä on näet yksi suorimmista tavoista edistää materiaalien palauttamista tuotantosyklin ja siten siirtymistä kohti kiertotaloutta.

16. tähdentää, että EU:n alueiden ja jäsenvaltioiden väliset erot voimassa olevassa jätehuoltolainsäädännössä asetettujen tavoitteiden noudattamisessa ⁽⁷⁾ huomioon ottaen on erittäin tärkeää kannustaa yhteistyön tekemiseen ja hyvien käytänteiden levittämiseen tällä alalla, jolloin autetaan heikommin edistyneitä saavuttamaan lopulliset päämäärät. On kuitenkin otettava huomioon, että haja-asutusvaltaisilla ja harvaan asutuilla alueilla sekä alueilla, missä etäisyydet jätteenkäsittelylaitoksiin ovat pitkät, jätehuoltokustannukset nousevat ja jätteettömyyden lopullinen tavoite on hyvin vaikea saavuttaa.

17. huomauttaa, että on syytä luoda markkinat jätteistä saataville materiaaleille ja niistä valmistetuille tuotteille laatimalla yhdenmukainen oikeudellinen kehys ja takaamalla lisäksi tasa-arvoiset mahdollisuudet kaikille toimijoille, jotka hyödyntävät näitä materiaaleja ja palauttavat ne talouden kiertoon.

⁽⁵⁾ CdR 140/2011 fin.

⁽⁶⁾ CdR 140/2011 fin.

⁽⁷⁾ Direktiivit 2008/98/EY, 99/31/EY ja 94/62/EY.

18. korostaa alue- ja paikallisyhteisöjen keskeistä roolia tämän alan lainsäädännön täytäntöönpanossa, jätteiden käsittely- ja varastointi-infrastruktuurin luomisessa ja rahoittamisessa sekä jätevirtojen toimivan hallinnoinnin varmistamisessa; viimeksi mainittu tehtävä on yksi laajimmista alue- ja paikallisyhteisöjen vastuulla olevista haasteista. Alueiden komitea toivoo edelleen, kuten se on todennut aiemmassakin lausunnossaan⁽⁸⁾, että paikallis- ja alueyhteisöt otettaisiin tiiviimmin mukaan tarkistamaan tavoitteita, jotka asetetaan niiden noudatettavaksi. Komitea pyytää tässä yhteydessä EU:ta varmistamaan, että paikallis- ja alueyhteisöt saavat tukea ja niiden kanssa tehdään yhteistyötä tasolla, joka noudattaa täysin toissijaisuusperiaatetta.

19. pitää valitettavana, että ehdotetulla direktiivillä ei edistetä riittävästi energian tuottamista kierrätettäväksi kelpaamattomista jätteistä – jätteen hyödyntämisprosessin viimeisenä vaiheena –, vaikka se parantaisi jäsenvaltioiden mahdollisuuksia vastata niille kaikille asetettuihin kunnianhimoisiin tavoitteisiin ja vahvistaisi samalla Euroopan unionin energiaomavaraisuutta.

20. katsoo, että Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiiviehdotukseen liitetyn vaikutuksenarvioinnin tulokset⁽⁹⁾ ovat varsin optimistisia, ja kehottaa komissiota täsmentämään tietoja, joiden pohjalta arviointi on laadittu. Tämä koskee etenkin tieteellisiä perusteita, joiden nojalla komissio on valinnut tietyn lähestymistavan, kyseisen menettelyn kustannuksia ja sitä, onko järkevää valita kriteeriksi parhaiten suoriutuvien jäsenvaltioiden tilanne.

21. katsoo aiempien suositustensa⁽¹⁰⁾ mukaisesti, että jäsenvaltioiden ja paikallis- ja alueviranomaisten on nopeutettava taloudellisten välineiden järjestelmällistä käyttöönottoa jätehuollossa, esimerkiksi edistämällä tällaisten välineiden sisällyttämistä jätehuoltosuunnitelmiin ja sääntöjen noudattamista koskeviin suunnitelmiin (osana varhaisvaroitusjärjestelmää) ja edistämällä laajennettua tuottajan vastuuta. Komitea korostaa näiden välineiden mahdollisuuksia tuottaa paikallis- ja alueyhteisöille tuloja, joita ne voivat käyttää jätetavoitteiden täytäntöönpanoon ja noudattamisen valvontaan liittyvien hallinnollisten kustannusten (osittaiseen) kompensoimiseen ja jotka antaisivat myös varat roskien siivoamiseen liittyviä toimia, kierrätystä ja muita ympäristöhankkeita varten.

Määritelmät

22. kehottaa neuvostoa ja Euroopan parlamenttia säilyttämään direktiiviehdotuksen liitteessä VI *yhdyskuntajätteen* yksiselitteisen määritelmän. Määritelmää olisi selvennettävä niin, ettei se enää perustu jätteen kerääjä~~tahoon~~ vaan kerätyn jätteen *laatuun*. Yhteinen selkeä määritelmä tarvitaan, jotta voidaan varmistaa toimien yhdenmukaisuus ja asianmukainen täytäntöönpano sekä vertailla eri paikallis- ja alueyhteisöjen ja jäsenvaltioiden saavutuksia.

23. on tyytyväinen ehdotukseen muuttaa sellaisen jätteen määritelmää, jota pidetään *uudelleenkäyttöä ja kierrätystä varten valmisteltuna*. Vaikka määritelmä ei vielä aivan täysin perustu tuloksiin, se vastaa pyyntöjä, joita alueiden komitea oli aiemmin esittänyt kierrätystehokkuudelle ja tosiasiallisesti kierrätetyille jättemäärille tarkoitetun yhteisen laskentamenetelmän käyttöön ottamiseksi⁽¹¹⁾.

24. suosittelee komissiolle, että se tarkistaa *keräystä* ja *erilliskeräystä* koskevat määritelmät, koska niistä on jäsenvaltioittain toisistaan eriäviä tulkintoja. Lisäksi alueiden komitea suosittelee, että myös *lajittelun* käsite määritellään, sekä tilastoihin ja viestintään että materiaalien laatuun liittyvistä syistä, sillä useat jäsenvaltiot mittaavat ja laskevat lajitteluasemille toimitetut jättemäärät, ja niissä voi olla jopa 30 prosenttia epäpuhtauksia.

Yhteinen mittausmenetelmä

25. korostaa ja tukee ajatusta, että on tärkeää ottaa käyttöön *yhteinen kierrätystavoitteiden laskentamenetelmä* ja on tyytyväinen komission ehdotukseen. Tämä yksinkertaistaminen ja ”tulossuuntautuneen menetelmän” valinta mahdollistavat erilaisen suoriutumisen paremman vertailemisen EU:ssa ja edistävät jätteen muuntamista käyttökelpoisiksi resursseiksi. Komitea korostaa, että ehdotettuun laskentamenetelmään liittyy kuitenkin vielä avoimia kysymyksiä. Tiettyjen jätevirtojen osalta saattaa osoittautua varsin vaikeaksi saavuttaa tavoitteet nykyisiä tekniikoita soveltamalla. Komitea kehottaa Euroopan komissiota selvittämään menetelmää ja siinä käytettyjä määritelmiä ja tarpeen vaatiessa ehdottamaan mukautuksia.

⁽⁸⁾ CdR 1617/2013.

⁽⁹⁾ SWD(2014) 208 final.

⁽¹⁰⁾ CdR 3751/2013, CdR 1617/2013.

⁽¹¹⁾ CdR 3751/2013.

Jätteen syntymisen ehkäiseminen ja hallinnointimallien optimointi

26. panee merkille, että "jätehierarkian" tärkeysjärjestyksen kärjessä on jätteiden syntymisen estäminen, ja jätehierarkian periaatteiden noudattamiseksi tämä olisikin asetettava kaikkien muiden asioiden edelle ottaen myös huomioon, että jätteet ovat olennainen osa kiertotaloutta. Sen vuoksi komission olisi ensi sijassa ehdotettava *jätteen syntymisen ehkäisemistä koskevia velvoittavia tavoitteita*, joihin liittyy saastuttaja maksaa -periaatteen kokonaisvaltaisen soveltamisen lisäksi myös taloudellisia kannustimia.

27. toistaa pyyntönsä, että asetetaan sitova tavoite yhdyskuntajätteen syntymisen ehkäisemiselle tai sen vähentämiselle EU:ssa, jotta yhdyskuntajätteen määrä henkeä kohden olisi vuoteen 2020 mennessä 10 prosenttia pienempi kuin se oli vuonna 2010 ⁽¹²⁾.

28. suosittaa, että toteutetaan muun muassa seuraavanlaisia lisätoimenpiteitä jätteiden erilliskeräyksen ja kierrätyksen parantamiseksi: edistetään kotitalousjätteen imukuljetusta erillisiin keräyssäiliöihin; sijoitetaan rakennustyömaille monilokeroisia säiliöitä, joilla helpotetaan eri tyyppisen rakennus- ja purkujätteen erottelua ja siitä huolehtimista; kehitetään hallintamalleja ja välineistöä aurinkopaneeleista syntyvän jätteen – jonka ennustetaan lisääntyvän tulevaisuudessa – kierrättämiseksi sekä perustetaan infrastruktuuriverkosto käyttöikänsä loppuun tulleiden ajoneuvojen puhdistusta ja hyödyntämistä varten.

Laajennettu tuottajan vastuu

29. korostaa, että kiertotalouteen siirryttäessä on paitsi tarkasteltava jätehuoltoa myös otettava mukaan tuotekehitykseen ja -valmistukseen liittyvät alat. Jotta tuotteita pystyttäisiin helposti kierrättämään ja asettamaan saataville, on edistettävä ympäristön huomioon ottavaa tuotesuunnittelua sekä sellaisten teknologioiden yleistämistä, jotka tuottavat vain vähän tai ei ollenkaan jätettä.

30. kehottaa neuvostoa ja parlamenttia hyväksymään jätteitä koskevan puitedirektiivin 8 artiklaan tehdyn muutosehdotuksen, joka liittyy laajennettuun tuottajan vastuuseen ja jonka mukaan jäsenvaltiot veloitetaan jatkossa – eikä vain kehoteta – kannustamaan tuotteiden ekotehokkuuden varmistamiseen ja ekosuunnitteluun, jotta tuotteet muun muassa ovat kestäviä ja kierrätykseen soveltuvia, ja ottamaan huomioon tuotteiden vaikutukset koko niiden elinkaaren ajan.

31. panee merkille, että ehdotetussa direktiivissä ei ole asetettu yhtään määrällistä tavoitetta ympäristön huomioon ottavan tuotesuunnittelun edistämiseksi, ja edellyttää talouden toimijoiden kantavan entistä suuremman vastuun ympäristöstä. Niin ollen komitea toivoo, että annetaan konkreettisia suosituksia markkinoille saatettavien tavaroiden koostumukseen lisättävien kierrätysmateriaalien prosenttiosuudesta. Komitea kiinnittää huomiota myös ympäristömerkkiin hyödyllisenä välineenä.

32. toteaa, että laajennetun tuottajan vastuun periaate, jota sovelletaan valmistajiin ja maahantuojiin, on osoittautunut tehokkaaksi keinoksi jätteiden syntymisen ehkäisemiseen tarkoitettuja toimia painottavassa politiikassa. Alueiden komitea toivoo kuitenkin liitännäistoimien toteuttamista sen varmistamiseksi, etteivät kustannukset koidu lopullisen käyttäjän ja kuluttajan maksettaviksi ja että saatu tuotto sijoitetaan takaisin jätehuoltoprosessiin.

33. tukee edelleen laajennetun tuottajan vastuun periaatteen lujittamista EU:n lainsäädännössä ⁽¹³⁾ vähimmäisvaatimusten käyttöönottoa koskevan ehdotuksen avulla (keräyskustannusten kattaminen, jätevirtojen hallinnointi ja käsittely, kansalaistiedotuksesta ja tuotesuunnittelun muokkaamisesta ympäristömyötisemmäksi koituvat kulut).

Tavoitteet

34. kehottaa Euroopan parlamenttia ja neuvostoa pysymään kunnianhimoisina komission ehdottaman yhdyskuntajätteen uudelleenkäyttö- ja kierrätystavoitteen suhteen. Alueiden komitea on myös tyytyväinen uuteen säännökseen, jonka mukaan jäsenvaltioiden on sisällytettävä jätehuoltosuunnitelmiinsa kriittisiä raaka-aineita merkittävästi sisältävien jätteiden kierrätystä koskevia toimenpiteitä.

⁽¹²⁾ CdR 1617/2013.

⁽¹³⁾ CdR 1617/2013.

35. suosittaa, että unionin lainsäädännöstä tehdään samalla kertaa sekä kunnianhimoista että realistista. Alueiden komitea korostaa, että yhteistä laskentamenetelmää koskevaan ehdotukseen yhdistettyinä tavoitteiden muuttamista koskevat ehdotukset voivat osoittautua raskaaksi haasteeksi useille jäsenvaltioille ja paikallis- ja alueyhteisöille, varsinkin mikäli niillä on ollut vaikeuksia panna nykyistä lainsäädäntöä täytäntöön. Uudet tavoitteet pitäisi asettaa sen jälkeen, kun on analysoitu yksityiskohtaisesti voimassa olevien tavoitteiden noudattamatta jättämisen syyt ja niiden vaikutuksia aluetasoon, sillä demografiset ominaispiirteet ovat erityisen merkittävä tekijä eräillä alueilla, missä väestötiheys on äärimmäisen alhainen. Komitea ehdottaa, että määritetään samalla kertaa sekä kunnianhimoisia että realistisia kierrätystavoitteita, jotka pohjautuvat jäsenvaltioiden ja niiden paikallis- ja alueviranomaistahojen kanssa käytyyn perusteelliseen keskusteluun toimenpiteistä, joiden avulla voidaan taata niiden tehokas seuranta ja onnistunut toteutus.

36. korostaa, että nykyisten tavoitteiden soveltaminen vaihtelee huomattavasti jäsenvaltioittain ja alueittain. Se kiinnittää kuitenkin huomion siihen, että tietyissä jäsenvaltioissa saadut myönteiset tulokset osoittavat myös, että kunnianhimoisetkin tavoitteet ovat saavutettavissa tai ainakin niitä voidaan lähestyä, kunhan olosuhteet ovat suotuisat ja tarvittava hallintokapasiteetti on saatu aikaan sinne, missä sitä ei vielä ole lainkaan ⁽¹⁴⁾.

37. vetoaa ponnekkaisesti sen puolesta, että uudessa direktiivissä asetetut tavoitteet korreloivat kierrätettyjen tai talteen otettujen aineiden laadun kanssa siten, että kierrätetyt materiaalit eivät ole vahingollisia ympäristölle eivätkä ihmisten terveydelle ja voidaan varmistaa kyseisten aineiden tasavertainen kilpailu markkinoilla primaariraaka-aineiden kanssa. Lisäksi olisi määriteltävä yhdenmukaiset ja selkeät laskentaperusteet todellisten kierrätyskiintiöiden selvittämiseksi.

38. kehottaa säilyttämään pakkausjätteen kierrätykselle vuosiksi 2020, 2025 ja 2030 kunnianhimoisen tavoitetason ja kannattaa ehdotettua kierrätysasteen laskentatavan yhtenäistämistä, jonka mukaan kierrätysaste rajataan koskemaan vain kierrätystoimintaa sen sijaan, että se koskisi talteenottoa ja kierrätystä kuten nykyisin. Määrälliset kierrätystavoitteet tulee asettaa ehdotetun laskentatavan muutosten vaikutustarkastelujen jälkeen. Myös pakkausten suora uudelleenkäyttö tulee ottaa laskentamenetelmissä ja tavoitteissa huomioon. AK on aiemmin pyytänyt, että tarkastellaan mahdollisuuksia nostaa muovipakkausten kierrätysaste 70 prosenttiin ja lasin, metallin, paperin, pahvin ja puun kierrätysaste 80 prosenttiin vuoteen 2020 mennessä.

39. toistaa esittämänsä pyynnön, että EU:n tarkistettuun direktiiviin sisällytetään uusi *biojätteen kierrätystavoite* alan kehittämiseksi ja määrällisten tavoitteiden käyttöön ottamiseksi ⁽¹⁵⁾. Lisäksi komissio voisi myös asettaa pakollisia kompostin laatuksia biojätteen kierrätysmarkkinoiden ja ympäristönsuojelun edistämiseksi ⁽¹⁶⁾. Tätä varten voisi olla hyödyllistä laatia kansalaisille jaettavia ohjeita, jotta parannettaisiin kerättyjen ja kompostointiin tarkoitettujen biojätteiden laatua.

40. kehottaa jälleen painokkaasti asettamaan uudelleenikäytön valmistelua koskevia täydentäviä tavoitteita, jotka ovat sitovia ja kullekin jäsenvaltiolle erillisiä ja ominaisia ja jotka koskevat erityisesti kalusteita, tekstiilejä ja sähkö- ja elektroniikkalajetettuja, semminkin kun tällaisia tavoitteita on eräissä maissa jo asetettu valtakunnallisella tai alueellisella tasolla ⁽¹⁷⁾.

Jätteen sijoittaminen kaatopaikoille

41. on – Euroopan parlamentin kehoittamaa ottamaan asteittain käyttöön kiellon viedä jätteitä kaatopaikalle ⁽¹⁸⁾ – vaatinut, että kaiken kierrätettävän jätteen ja biojätteen kaatopaikoille sijoittaminen kielletään vuoteen 2020 mennessä ⁽¹⁹⁾. Alueiden komitea toistaa asian suhteen Euroopan parlamentille ja neuvostolle esittämänsä pyynnön, että säilytetään ainakin ehdotettu tavoite, jonka mukaan 1. tammikuuta 2025 alkaen ei mitään biojätettä saa enää viedä kaatopaikoille ja kierrätyskelpoiset jätteet kerätään erikseen ja tosiasiallisesti kierrätetään aina kun se on teknisesti mahdollista ja taloudellisesti kannattavaa.

⁽¹⁴⁾ Ks. myös kiertotalouspakettia koskeva alueellisten vaikutusten arviointiraportti, CdR 05609/2014.

⁽¹⁵⁾ CdR 74/2009 fin.

⁽¹⁶⁾ CdR 1617/2013.

⁽¹⁷⁾ CdR 1617/2013, CdR 3751/2013, CdR 140/2011 final.

⁽¹⁸⁾ Euroopan parlamentin mietintö resurssitehokkaasta Euroopasta, (2011/2068(INI)) 8. toukokuuta 2012.

⁽¹⁹⁾ CdR 3751/2013 ja CdR 1617/2013.

42. pyytää tarkistamaan vähennystavoitteiden muotoilua, koska esitettyssä laskennassa ja suhteutuksessa on sekoitettu käsitteet "tavanomaisen jätteen kaatopaikka" ja "yhdyskuntajäte", vaikka tavanomaisen jätteen kaatopaikoille voidaan viedä muutakin kuin yhdyskuntajätettä. AK ehdottaa myös, että ehdotettuun vapaaehtoiseen tavoitteeseen, jonka mukaisesti kaatopaikalle vietävän jäännösjätteen osuus saa olla enintään 5 prosenttia vuoteen 2030 mennessä, voitaisiin lisätä joustavampia elementtejä. Komitea korostaa kuitenkin, että se tulee muuttaa sitovaksi kyseisten jätteiden kaatopaikalle viennin vähentämistä koskevaksi tavoitteeksi. Tämä vastaisi paremmin seitsemännessä ympäristöalan toimintaohjelmassa esitettyyn tehtävänantoon ja olisi enemmän alueiden komitean aiempien suositusten mukainen ⁽²⁰⁾.

43. kehottaa komissiota toimimaan edelleen rakennus- ja purkujätteen kierrätysasteen parantamisen puolesta ja erityisesti arvioimaan, onko yksi ainoa rakennus- ja purkujätettä koskeva tavoite riittävä kannustamaan erilaisen rakennusjätteen keräämiseen, lajitteluun ja kierrätykseen vai olisiko tarpeen määritellä omat tavoitteet niille rakennusmateriaaleille, joiden rakennus- ja purkujätteen määrä on pienempi.

Varhaisvaroitus- ja selontekojärjestelmä

44. on tyytyväinen siihen, että on otettu käyttöön varhaisvaroitussjärjestelmä, jonka avulla on tarkoitus valvoa uudessa direktiivissä ehdotettujen kierrätystavoitteiden noudattamista. Tavoitteiden saavuttamiseen tähtäävät suunnitelmat ovat samansuuntaisia kuin alueiden komitean suositukset kullekin jäsenvaltiolle laadittavista erityisistä etenemissuunnitelmista. Komitea kehottaa kuitenkin komissiota tarjoamaan jäsenvaltioille metodologista tukea mainittujen suunnitelmien laatimisessa.

45. komitea kannattaa lisäksi veloitetta laatia vuosittain *kertomus*, jota täydennetään laadunvalvontakertomuksella ja jonka riippumaton kolmas osapuoli todentaa. Tämä säännös voisi luoda tarvittavat edellytykset sille, että jokaisen jäsenvaltion tavoitteistaan selviytymistä arvioidaan paremmin ja että mahdollistetaan toimenpiteitä tulosten parantamiseksi tässä asiassa.

46. esittää, että vuosikertomuksen toimittamisen kolmannen osapuolen todennettavaksi tulisi olla pakollista vain, mikäli epäillään kertomuksen käsittelemän aineiston luotettavuutta. Komitea suosittelee, että komissio määrittelee objektiiviset kriteerit ja tarjoaa metodologista tukea tällaisen todentamisen suorittamiseksi.

Toissijaisuusperiaate ja suhteellisuusperiaate

47. katsoo, että yhdyskuntajätteen, pakkausjätteen ja sähkö- ja elektroniikkalaiteromun kierrätystä koskevat uudet tavoitteet, kierrätettävän jätteen kaatopaikalle vientikielto ensin vuoteen 2025 ja sen jälkeen vuoteen 2030 mennessä, varhaisvaroitussjärjestelmä tai kertomusvelvoitteiden muuttaminen eivät anna syytä huoleen toissijaisuusperiaatteen toteutumista ajatellen. Erot nykyisten tavoitteiden saavuttamisen asteesta sekä komission uusille tavoitteille esittämä aikataulu tuottavat kuitenkin tiettyjä vaikeuksia suhteellisuusperiaatteen kannalta ⁽²¹⁾.

Delegoidut säädökset

48. panee huolestuneena merkille useat uuden direktiivin säännökset, jotka oikeuttavat komission hyväksymään delegoituja säädöksiä.

⁽²⁰⁾ CdR 3751/2013 ja CdR 1617/2013.

⁽²¹⁾ Alueiden komitean selonteko toissijaisuusperiaatteen toteutumisen seurantaverkoston ja toissijaisuusperiaatetta käsittelevän asiantuntijaryhmän kuulemisesta, 2014.

II MUUTOSEHDOTUKSET

Muutosehdotus 1

COM(2014) 397 final – 2014/0201 (COD)

Muutos direktiivin 2008/98/EY 1 artiklan 6 kohtaan – 8 artiklan muuttaminen, b kohta

Komission ehdotus	AK:n muutosehdotus
b) Korvataan 2 kohta seuraavasti: ”2. Jäsenvaltioiden on toteutettava tarvittavat toimenpiteet tuotteiden suunnittelun edistämiseksi, jotta voitaisiin vähentää niiden ympäristövaikutuksia ja jätteen syntymistä tuotannon ja tuotteen myöhemmän käytön aikana niin, etteivät tällaiset toimenpiteet vääristä sisämarkkinoita. Näihin toimenpiteisiin on sisällyttävä toimenpiteitä, joilla edistetään sellaisten tuotteiden kehittämistä, tuotantoa ja markkinoille saattamista, jotka ovat monikäyttöisiä ja teknisesti kestäviä ja jotka jätteeksi muututtuaan soveltuvat uudelleenkäyttöön ja kierrätykseen jätehierarkian asianmukaisen täytäntöönpanon helpottamiseksi. Toimenpiteissä on otettava huomioon tuotteiden koko elinkaaren vaikutukset.”;	b) Korvataan 2 kohta seuraavasti: ”2. <u>Euroopan komission ja</u> Jäsenvaltioiden on toteutettava tarvittavat toimenpiteet taatakseen, että tuotteiden suunnittelun edistämiseksi, jotta voitaisiin toteutetaan siten, että voidaan vähentää niiden ympäristövaikutuksia ja jätteen syntymistä tuotannon ja tuotteen myöhemmän käytön aikana niin, etteivät tällaiset toimenpiteet vääristä sisämarkkinoita. Näihin toimenpiteisiin on sisällyttävä toimenpiteitä, joilla edistetään sellaisten tuotteiden kehittämistä, tuotantoa ja markkinoille saattamista, jotka ovat monikäyttöisiä ja teknisesti kestäviä ja jotka jätteeksi muututtuaan soveltuvat uudelleenkäyttöön ja kierrätykseen jätehierarkian asianmukaisen täytäntöönpanon helpottamiseksi. Toimenpiteissä on otettava huomioon tuotteiden koko elinkaaren vaikutukset.”;

Perustelu

Merkittävimmät muutokset voidaan toteuttaa tuotannon alkuvaiheessa, jotta resurssit saadaan hyödynnettyä tehokkaasti. Tuotteiden suunnitteleminen paremmin siten, että tuotteita voidaan käyttää uudelleen, korjata ja kierrättää, ja niiden pakkaaminen optimaalisella tavalla voivat ehkäistä huomattavasti jätteiden syntymistä, mikä on alan tärkein tavoite, tärkeämpi kuin kierrätys ja uudelleenkäyttö. On siis laadittava nykyistä kunnianhimoisempi ekosuunnittelupolitiikka sekä EU:n että jäsenvaltioiden tasolle.

Muutosehdotus 2

COM(2014) 397 final – 2014/0201 (COD)

Muutos direktiivin 2008/98/EY 1 artiklan 11 kohtaan

Komission ehdotus	AK:n muutosehdotus
11) Korvataan 22 artiklan toinen kohta seuraavasti: ”Jättemateriaalien saastumisen minimoimiseksi jäsenvaltioiden on varmistettava biojätteen erilliskeräys vuoteen 2025 mennessä. Komissio suorittaa biojätehuoltoa koskevan arvioinnin tehdäkseen tarvittaessa sitä koskevan ehdotuksen. Arvioinnissa tarkastellaan mahdollisuutta asettaa vähimmäisvaatimuksia biojätehuollolle sekä laatuvaatimuksia biojätekomposteille ja mädätteelle, jotta voidaan varmistaa ihmisten terveyden ja ympäristön suojelun korkea taso.”;	11) Korvataan 22 artiklan toinen kohta seuraavasti: ”Jättemateriaalien saastumisen minimoimiseksi <u>Käyttö-</u> U <u>kelpoisten jättemateriaalien saastumisen minimoimiseksi ja</u> Orgaanisten jätteiden optimaalisen kierrätyksen varmistamiseksi jäsenvaltioiden on varmistettava biojätteen erilliskeräys vuoteen 2025 mennessä. Komissio suorittaa biojätehuoltoa koskevan arvioinnin tehdäkseen tarvittaessa sitä koskevan ehdotuksen. Arvioinnissa tarkastellaan mahdollisuutta asettaa vähimmäisvaatimuksia biojätehuollolle sekä laatuvaatimuksia biojätekomposteille ja mädätteelle, jotta voidaan varmistaa ihmisten terveyden ja ympäristön suojelun korkea taso.”;

Perustelu

Biojäte ei saastuta. Biojätteen keräys tulisi järjestää sen perusteella, että biojätettä voidaan hyödyntää parhaalla mahdollisella tavalla, esimerkiksi biokaasuun perustuvaan energiantuotantoon tai lannoitetuotantoon, eikä huolehtia muiden jätteiden säilymisestä kuivina. Lisäksi ei tulisi pakottaa johonkin tiettyyn jätteiden keräys- tai käsittelyvaihtoehtoon. Joustavuus pitäisi aina sallia, jotta mukaudutaan paikallisiin oloihin ja uusiin teknologioihin. Tärkeintä on biojätteen laatu, ei sen keräys- tai hallintamenetelmä.

Muutosehdotus 3

COM(2014) 397 final – 2014/0201 (COD), liite VI

Komission ehdotus	AK:n muutosehdotus
Yhdyskuntajätteen koostumus Yhdyskuntajätteeseen sisältyy kotitalousjäte ja vähittäiskaupan, pienten yritysten, toimistorakennusten ja laitosten (kuten koulut, sairaalat, viranomaisten rakennukset) jätteet, jotka muistuttavat luonteeltaan ja koostumukseltaan kotitalousjätettä ja jotka kunnat tai niiden puolesta toimiva taho kerää. Siihen sisältyy: — karkea jäte (muun muassa kodinkoneet, huonekalut ja patjat); — puutarhajäte, lehdet, nurmikonleikkuujäte, kadunlakaisujäte, roskasäiliöiden sisältö ja torialueiden puhdistusjäte; — tiettyjen kunnallisten palvelujen jäte, kuten puistojen ja puutarhojen hoidosta kertyvä jäte sekä katujen puhdistuspalvelujen aiheuttama jäte; Siihen sisältyy myös samoista lähteistä peräisin oleva ja luonteeltaan sekä koostumukseltaan vastaava jäte, — jota ei kerätä kuntien puolesta vaan jonka keräyksestä vastaavat suoraan tuottajien vastuujärjestelmät tai yksityiset voittoa tavoittelemattomat elimet uudelleenkäyttö- ja kierrätystarkoituksissa pääasiassa erilliskeräyksellä, — joka on peräisin maaseutualueilta, joilla ei ole säännöllistä jätehuoltopalvelua. Siihen ei sisälly — viemäriverkostosta ja jäteveden käsittelystä peräisin oleva jäte, puhdistamoliete mukaan lukien, — rakennus- ja purkujäte.	Yhdyskuntajätteen koostumus Yhdyskuntajätteeseen sisältyy kotitalousjäte ja vähittäiskaupan, pienten yritysten, toimistorakennusten ja laitosten (kuten koulut, sairaalat, viranomaisten rakennukset) jätteet, jotka muistuttavat luonteeltaan ja koostumukseltaan kotitalousjätettä ja jotka kunnat tai niiden puolesta toimiva taho kerää. Siihen sisältyy: — karkea jäte (muun muassa kodinkoneet, huonekalut ja patjat); — puutarhajäte, lehdet, nurmikonleikkuujäte, kadunlakaisujäte, roskasäiliöiden sisältö ja torialueiden puhdistusjäte; — tiettyjen kunnallisten palvelujen jäte, kuten puistojen ja puutarhojen hoidosta kertyvä jäte sekä katujen puhdistuspalvelujen aiheuttama jäte; Siihen sisältyy myös samoista lähteistä peräisin oleva ja luonteeltaan sekä koostumukseltaan vastaava jäte, — jota ei kerätä kuntien puolesta vaan jonka keräyksestä vastaavat suoraan tuottajien vastuujärjestelmät tai yksityiset voittoa tavoittelemattomat elimet uudelleenkäyttö- ja kierrätystarkoituksissa pääasiassa erilliskeräyksellä, — joka on peräisin maaseutualueilta, joilla ei ole säännöllistä jätehuoltopalvelua. Siihen ei sisälly — viemäriverkostosta ja jäteveden käsittelystä peräisin oleva jäte, puhdistamoliete mukaan lukien, — rakennus- ja purkujäte. <u>Euroopan jäteluettelossa määritellään tarkkaan, mitkä jätteet kuuluvat yhdyskuntajätteisiin.</u>

Perustelu

Yhteinen määritelmä on tarpeen, jotta voidaan määrittää, toteuttavatko jäsenvaltiot jätelainsäädännössä asetetut tavoitteet, eikä paikallisviranomaisten suorituskyyvyn arvioimiseksi. Näin ollen "yhdyskuntajäte" pitäisi määrittää sen kerääjän sijaan sen sisällön eli siis sen koostumuksen perusteella. Yhdenmukaisuuden varmistamiseksi jäsenvaltioiden välillä kyseisen määritelmän tulisi lisäksi perustua Euroopan jäteluetteloon, joka puolestaan perustuu Euroopan komission päätökseen.

Bryssel 12. helmikuuta 2015

*Euroopan alueiden komitean
puheenjohtaja*

Markku MARKKULA

Euroopan alueiden komitean lausunto — Yhteentoimivuus julkisen sektorin nykyaikaistamisen välineenä

(2015/C 140/09)

Esittelijä: Odeta Žerlauskienė (LT, ALDE), Skuodasin piirikunnanvaltuutettu

Viiteasiakirja: Ehdotus – Euroopan parlamentin ja neuvoston päätös eurooppalaisia julkishallintoja, yrityksiä ja kansalaisia palvelevia yhteentoimivuusratkaisuja koskevasta ohjelmasta (ISA²) – Yhteentoimivuus julkisen sektorin nykyaikaistamisen välineenä

COM(2014) 367 final

I POLIITTISET SUOSITUKSET

EUROOPAN ALUEIDEN KOMITEA

1. korostaa tieto- ja viestintäteknologian kattavan käytön tuomia hyötyjä ja mahdollisuuksia julkisen sektorin tehokkuuden ja avoimuuden lisäämisessä.
2. pitää tärkeänä, että julkiset laitokset ovat yksityishenkilöiden ja yritysten tavoitettavissa sähköisin välinein riippumatta siitä, missä yhteydenottaja fyysisesti on, ja korostaakin kannattavansa erityisesti sellaisten rajatylittävien julkisten palveluiden kehittämistä, jotka liittyvät yhteentoimivuuteen ja sähköiseen tunnistamiseen, sähköisiin allekirjoituksiin, asiakirjojen sähköiseen tiedoksiantoon ja muihin sähköisen hallinnon kulmakiviin⁽¹⁾.
3. korostaa, että eri jäsenvaltioiden ja Euroopan unionin julkishallintojen yhteentoimivuus on tärkeä osa julkishallintojen (ja unionin toimielinten) yleistä nykyaikaistamista kaikkialla EU:ssa, jotta Eurooppa 2020 -strategian ja sen lippulaivahankkeen ”Euroopan digitaalistrategia”⁽²⁾ tavoitteet voidaan saavuttaa.
4. toteaa, että EU on kiinnittänyt yhteentoimivuuksihelmiin runsaasti huomiota siitä lähtien, kun ne otettiin käyttöön vuonna 1995⁽³⁾, ja että EU:n eri toimielimet ovat antaneet tällaisista toimista myönteisiä arvioita⁽⁴⁾. Komitea kehottaa pitämään kiinni tästä sitoumuksesta ja jatkamaan julkishallinnon yhä pidemmälle menevää nykyaikaistamista, sillä se edistää hyvää hallintotapaa ja helpottaa maiden ja hallinnonalojen rajat ylittävää vuorovaikutusta.
5. on tyytyväinen 24.–25. lokakuuta 2013 kokoontuneen Eurooppa-neuvoston päätelmiin, joissa esitetään, että julkishallintojen nykyaikaistamista olisi jatkettava painottaen erityisesti sellaisia sähköisiä palveluita kuin sähköinen viranomaisasiointi, sähköinen terveydenhuolto, sähköinen laskutus ja sähköiset hankintamenettelyt, ja joissa korostetaan tarvetta huolehtia tällaisten palveluiden yhteentoimivuudesta. Näin lisätään ja parannetaan kansalaisten ja yritysten saatavilla olevia digitaalisia palveluja kaikkialla Euroopassa, saadaan aikaan kustannussäästöjä ja parannetaan tehokkuutta, avoimuutta ja palvelun laatua julkisella sektorilla.

⁽¹⁾ Ks. CdR 4165/2014, 5960/2013, 5559/2013, 3597/2013, 1646/2013, 2414/2012, 1673/2013, 626/2012, 402/2012, 65/2011 ja 104/2010.

⁽²⁾ Euroopan digitaalistrategia, komission tiedonanto, COM(2010) 245 final, 28.8.2010.

⁽³⁾ Ensimmäisenä asiaa koskevana säädöksenä pidetään yhteisön panoksesta hallintojen välisessä telemaattisessa tietojenvaihdossa (HVT) yhteisössä 6. marraskuuta 1995 tehtyä neuvoston päätöstä 95/468/EY.

⁽⁴⁾ Euroopan parlamentin päätöslauselma ”Kilpailukykyiset digitaaliset sisämarkkinat – kärjessä sähköiset viranomaispalvelut” (3. huhtikuuta 2012).

6. korostaa komission vuosina 2011, 2012 ja 2013 julkaisemien vuotuisten kasvuselvytysten tuloksia, jotka osoittavat, että eurooppalaisten julkishallintojen laadulla on suora vaikutus taloudelliseen toimintaympäristöön ja että se on siten olennaisen tärkeää tuottavuuden, kilpailukyvyyn ja kasvun edistämisen kannalta. Näin ollen komitea tähdentää julkishallintojen ripeän ja kattavan nykyaikaistamisen merkitystä.

7. korostaa, että EU:n kaikkien 28 jäsenvaltion ja muiden EU:n lainsäädännön välittömän vaikutuksen piiriin kuuluvien maiden yli 100 000 paikallis- ja alueviranomaista ovat keskeisiä suurelle yleisölle ja yrityksille tarkoitettujen palveluiden tarjoajia. Niiden näkemyksiä olisi kuultava ja näkemykset olisi otettava huomioon aina, kun valmistellaan aloitteita, jotka vaikuttavat julkisten palveluiden tarjontaan.

8. suhtautuu myönteisesti eurooppalaisia julkishallintoja, yrityksiä ja kansalaisia palvelevia yhteentoimivuusratkaisuja koskevaan ohjelmaan (ISA²) ja pitää sitä askeleena kohti Euroopan digitaalimarkkinoiden toteuttamista⁽⁵⁾. Komitea korostaa kuitenkin, että on tärkeää huolehtia siitä, että ohjelma on samansuuntainen muiden asiaan liittyvien politiikanalojen ja niiden tulevien tarkistusten kanssa. Esimerkkeinä mainittakoon talouspolitiikan EU-ohjausjakso, Horisontti 2020 -ohjelma, Verkkojen Eurooppa -väline, Euroopan digitaalistrategian toinen pilari, joka koskee yhteentoimivuutta ja standardeja, sekä Euroopan yhteentoimivuusstrategia ja eurooppalaiset yhteentoimivuusperiaatteet. Samansuuntaisuus on tärkeää johdonmukaisuuden ja yhteisvaikutusten maksimoimiseksi.

Kohti eurooppalaisten julkishallintojen yhteentoimivuutta

9. panee merkille tutkimustulokset, joiden mukaan jäsenvaltioiden hallinnoilla on vielä pitkä matka siihen, että ne voivat taata yrityksille ja yksityishenkilöille vaivattoman pääsyn sähköisiin julkisiin palveluihin edes omassa maassaan (indikaattori osoittaa tällä hetkellä 72:ta prosenttia kaikista palveluista). Muiden EU-maiden kansalaisten saatavilla olevien rajatylittävien palveluiden osuus taas on alle puolet (42 prosenttia)⁽⁶⁾.

10. tähdentää EU-tason merkitystä hyviä käytänteitä koskevien suuntaviivojen koordinoinnissa ja laatimisessa sellaisilla uusilla aloilla kuin sähköiset julkiset palvelut ja niiden yhteentoimivuus yli valtorajojen.

11. korostaa avointen standardien käytön tuomia hyötyjä, joita ovat lopputuotteen alhaisemmat kustannukset, uudelleenkäytettävyys ja joustavuus.

12. kehottaakin ryhtymään toimiin EU:n ja jäsenvaltioiden sähköisten palveluiden kattavan hallinnonalojen ja maiden rajat ylittävän yhteentoimivuuden varmistamiseksi jäsenvaltio-, alue- ja paikallistasolla ja antamaan asiasta kiinnostuneille maille mahdollisuuden osallistua järjestelmään, jos se on tarkoituksenmukaista.

13. suhtautuu myönteisesti siihen, että päätösehdotus pohjautuu "e-koheesiota" koskevaan aloitteeseen, jonka tarkoituksena on yksinkertaistaa ja johdonmukaistaa koheesiopolitiikan täytäntöönpanoa kaudella 2014–2020 edistämällä edunsaajien ja asianomaisten elimien välistä sähköistä tiedonvaihtoa.

14. yhtyy päätösehdotuksessa esitettyyn varaukselliseen näkemykseen, jonka mukaan alakohtaiseen yhteentoimivuuteen perustuva lähestymistapa tuo mukanaan riskin, että toisistaan poikkeavien tai yhteensopimattomien ratkaisujen käyttöönotto jäsenvaltioiden tai yksittäisten alojen tasolla luo uusia sähköisiä esteitä, jotka haittaavat sisämarkkinoiden sujuvaa toimintaa, siihen liittyviä liikkumisvapauksia ja kilpailua markkinoilla.

⁽⁵⁾ Ehdotus – Euroopan parlamentin ja neuvoston päätös eurooppalaisia julkishallintoja, yrityksiä ja kansalaisia palvelevia yhteentoimivuusratkaisuja koskevasta ohjelmasta (ISA²) – Yhteentoimivuus julkisen sektorin nykyaikaistamisen välineenä, COM (2014) 367 final – 2014/0185 (COD), 26.6.2014.

⁽⁶⁾ *eGovernment Benchmark Framework 2012-2015 – Method paper*, heinäkuu 2012, Euroopan komission viestintäverkkojen, sisältöjen ja teknologian pääosaston toimeksiannosta laaditun tutkimuksen loppuraportti, saatavilla osoitteessa https://ec.europa.eu/digital-agenda/sites/digital-agenda/files/eGovernment%20Benchmarking%20method%20paper%20published%20version_0.pdf

15. on tyytyväinen siihen, että ISA²-ohjelmalla on määrä edistää ja, mikäli tarkoituksenmukaista, tukea olemassa olevien yhteentoimivuuksien osittaista tai täydellistä standardointia ja että tämä on tarkoitus toteuttaa yhteistoiminnassa muiden unionitason sekä eurooppalaisten ja muiden kansainvälisten standardointielinten standardointitoimien kanssa.

16. toteaa, että yhteentoimivuutta koskevan lainsäädännön tulisi ulottua myös kansalaisiin ja yrityksiin⁽⁷⁾, ja kehottaakin avaamaan ISA²-ohjelman laajemmin myös julkishallintoon kuulumattomille aloille.

17. kiinnittää huomiota pilvipalveluita kohtaan osoitettuun vahvaan luottamukseen⁽⁸⁾ mutta toteaa, että näiden palveluiden fyysisten ominaispiirteiden vuoksi tärkeimmäksi prioriteetiksi olisi asetettava yhteentoimivien järjestelmien turvallinen ja aukoton toiminta.

18. korostaa, että sähköisen hallinnon yhteentoimivuus edellyttää paitsi järjestelmien yhteensopivuutta (laitteiden väliset ns. M2M-ratkaisut) myös julkishallinnon henkilöstön kykyä työskennellä tiiviisti tietojärjestelmien kanssa ja yleistä tietoisuutta tällaisten järjestelmien tarjoamista mahdollisuuksista. Komitea ehdottaakin, että ISA²-ohjelmaan lisätään muissa säädöksissä⁽⁹⁾ esitettyyn tapaan ihmisten valmiuksien, niin tietoteknisten taitojen kuin kielitaidon, kehittämistä ja tietoisuuden lisäämistä koskevia elementtejä.

Soveltamisala

19. on tyytyväinen siihen, että ehdotetun ISA²-ohjelman on tarkoitus kattaa kaikki hallinnon tasot: EU-, jäsenvaltio-, alue- ja paikallistaso. Komitea on niin ikään tyytyväinen sitoumukseen ottaa huomioon kunkin tason ja tarvittaessa myös kansalaisten ja yritysten tarpeet⁽¹⁰⁾.

20. toteaa, että komissiota on useissa ministeritason julistuksissa⁽¹¹⁾ kehoitettu helpottamaan jäsenvaltioiden yhteistyötä toteuttamalla maiden ja hallinnonalojen rajat ylittäviä yhteentoimivuuksien ratkaisuja, jotka mahdollistavat tehokkaammat ja turvatut julkiset palvelut.

21. on tyytyväinen siihen, että kehitetyt ratkaisut tarjotaan rajoittamattomaan käyttöön muille unionin toimielimille ja elimille sekä jäsenvaltio-, alue- ja paikallistason julkishallinnoille, mikä helpottaa maiden tai hallinnonalojen rajat ylittävää vuorovaikutusta niiden välillä⁽¹²⁾.

22. suhtautuu myönteisesti siihen, että ISA²-ohjelma avataan myös Euroopan talousalueeseen kuuluville maille ja ehdokasmaille, jotta sen avulla voidaan edistää ehdokasmaiden integroitumista EU:hun. Kun otetaan huomioon muiden kumppanimaiden potentiaalinen kiinnostus ja ajatellaan mahdollisuuksia kannustaa hyvään hallintotapaan laajemmaltikin, komitea ehdottaa, että myös muille kumppanimaille, lähinnä itäiseen kumppanuuteen tai Euro-Välimeri-kumppanuuteen osallistuville valtioille, annettaisiin mahdollisuus saada ISA²-ohjelmasta rahoitusta.

23. pitää kuitenkin melko ahdasrajaista ja epämääräisenä säännöstä, jonka mukaan kansallisten hallintojen pyrkimyksiä voidaan tukea Euroopan rakenne- ja investointirahastojen (ERI-rahastojen) erityisvälinein, ja kehottaa tarkentamaan ehdotusta tältä osin.

⁽⁷⁾ COM(2014) 367 final – 2014/0185 (COD), s. 10.

⁽⁸⁾ Ks. komission tiedonanto aiheesta ”Pilvipalvelujen potentiaali käyttöön Euroopassa”, COM(2012) 529 final.

⁽⁹⁾ Erityisesti asetuksessa (EU) N:o 1303/2013.

⁽¹⁰⁾ COM(2014) 367 final, 29 kohta.

⁽¹¹⁾ Ks. Manchesterissä 24. marraskuuta 2005, Lissabonissa 19. syyskuuta 2007, Malmössä 18. marraskuuta 2009 ja Granadassa 19. huhtikuuta 2010 annetut julistukset.

⁽¹²⁾ COM(2014) 367 final, ehdotetun päätöksen 2 kohta.

(¹⁴) COM(2014) 367 final, ehdotetun päätöksen 4 artikla.

II MUUTOSEHDOTUKSET

Muutosehdotus 1

Johdanto-osan 19 kappaleen jälkeen

Komission ehdotus	AK:n muutosehdotus
	(20) <u>ISA²-ohjelman tulee kattaa myös käytön ja pilviin tallennetun datan turvallisuus.</u>

Muutosehdotus 2

Johdanto-osan 28 kappale

Komission ehdotus	AK:n muutosehdotus
(28) Yksi asetuksen (EU) N:o 1303/2013 temaattisista tavoitteista on "viranomaisten ja sidosryhmien institutionaalisten valmiuksien ja tehokkaan julkishallinnon edistäminen". Tähän liittyen ISA2 ohjelman tulisi nivoutua julkishallintojen nykyaikaistamista edistäviin ohjelmiin ja aloitteisiin, kuten Euroopan digitaalistrategiaan, ja niihin liittyviin verkkoihin, kuten julkishallintojen eurooppalaiseen verkkoon (EUPAN), ja pyrittävä luomaan synergioita niiden kanssa.	(28) Yksi asetuksen (EU) N:o 1303/2013 temaattisista tavoitteista on "viranomaisten ja sidosryhmien institutionaalisten valmiuksien ja tehokkaan julkishallinnon edistäminen". Tähän liittyen ISA ² -ohjelman tulisi nivoutua julkishallintojen nykyaikaistamista edistäviin ohjelmiin ja aloitteisiin, kuten Euroopan digitaalistrategiaan, ja niihin liittyviin verkkoihin, kuten julkishallintojen eurooppalaiseen verkkoon (EUPAN), ja <u>pyrkittävä luomaan synergioita niiden kanssa ja edistää julkishallinnon henkilöstön valmiuksien parantamista.</u>

Perustelu

Yhteentoimivuus voidaan saavuttaa vain, jos sen täytäntöönpanosta vastaavat julkishallintoelimet pystyvät sen toteuttamaan. Näin ei nykyisin aina ole.

Muutosehdotus 3

Johdanto-osan 29 kappale

Komission ehdotus	AK:n muutosehdotus
(29) Eurooppalaisten julkishallintojen yhteentoimivuus koskee kaikkia hallinnon tasoja: eurooppalaista, paikallista, alueellista ja kansallista. Siksi on tärkeää, että ratkaisuihin otetaan huomioon kunkin tason tarpeet, sekä tarvittaessa kansalaisten ja yritysten tarpeet.	(29) Eurooppalaisten julkishallintojen yhteentoimivuus koskee kaikkia hallinnon tasoja: eurooppalaista, paikallista, alueellista ja kansallista. Siksi on tärkeää, että ratkaisuihin otetaan huomioon kunkin tason tarpeet, sekä tarvittaessa kansalaisten ja yritysten tarpeet. <u>Paikallis- ja alueviranomaisten tulee voida osallistua tiiviisti ISA²-ohjelman tarkistamiseen.</u>

Perustelu

Koska paikallis- ja alueviranomaiset osallistuvat ohjelmaan ja sen täytäntöönpanoon, niiden tulee voida osallistua myös sen tarkistamiseen, sillä niillä saattaa olla erilaista kokemusta kuin muilla osallistuvilla tahoilla.

Muutosehdotus 4

Johdanto-osan 30 kappale

Komission ehdotus	AK:n muutosehdotus
(30) Kansallisten hallintojen pyrkimyksiä voidaan tukea Euroopan rakenne- ja investointirahastojen erityisvälineillä. ISA ² -ohjelman puitteissa toteutettavan tiiviin yhteistyön pitäisi maksimoida tällaisista välineistä odotettavat hyödyt varmistamalla, että rahoitettavat hankkeet ovat linjassa unionin laajuisten yhteentoimivuuspuitteiden ja -eritelmien kuten eurooppalaisten yhteentoimivuuksiperiaatteiden kanssa.	(30) Kansallisten, <u>alueellisten ja paikallisten</u> hallintojen pyrkimyksiä voidaan tukea Euroopan rakenne- ja investointirahastojen erityisvälineillä. ISA ² -ohjelman puitteissa toteutettavan tiiviin yhteistyön pitäisi maksimoida tällaisista välineistä odotettavat hyödyt varmistamalla, että rahoitettavat hankkeet ovat linjassa unionin laajuisten yhteentoimivuuspuitteiden ja -eritelmien kuten eurooppalaisten yhteentoimivuuksiperiaatteiden kanssa.

Muutosehdotus 5

Johdanto-osan 32 kappale

Komission ehdotus	AK:n muutosehdotus
(32) Olisi tarkasteltava mahdollisuuksia käyttää liittymistä valmistelevaa tukea helpottamaan ehdokasmaiden osallistumista ISA ² -ohjelmaan ja ohjelmassa luotujen ratkaisujen käyttöönottoa ja toteuttamista kyseisissä maissa.	(32) Olisi tarkasteltava mahdollisuuksia käyttää liittymistä valmistelevaa tukea helpottamaan ehdokasmaiden osallistumista ISA ² -ohjelmaan ja ohjelmassa luotujen ratkaisujen käyttöönottoa ja toteuttamista kyseisissä maissa. <u>Osa ISA²-ohjelman tarjoamista rahoitusmahdollisuuksista olisi avattava osallistumishalukaille itäisen kumppanuuden ja Euro-Välimeri-kumppanuuden maille kyseisten maiden kannustamiseksi omaksumaan eurooppalaisia yhteentoimivuuksistandardeja.</u>

Muutosehdotus 6

2 artikla

Komission ehdotus	AK:n muutosehdotus
Tässä päätöksessä tarkoitetaan	Tässä päätöksessä tarkoitetaan
1) "yhteentoimivuudella" erillisten ja erilaisten organisaatioiden kykyä olla vuorovaikutuksessa niiden yhteistä etua palvelevien ja yhteisesti sovittujen tavoitteiden saavuttamiseksi jakamalla tietoa ja osaamista organisaatioiden kesken niiden käyttämien toimintaprosessien kautta käyttäen niiden tieto- ja viestintätekniikkajärjestelmien välistä tiedonsiirtoa;	1) "yhteentoimivuudella" erillisten ja erilaisten organisaatioiden kykyä olla vuorovaikutuksessa niiden yhteistä etua palvelevien ja yhteisesti sovittujen tavoitteiden saavuttamiseksi jakamalla tietoa ja osaamista organisaatioiden kesken niiden käyttämien toimintaprosessien kautta käyttäen niiden tieto- ja viestintätekniikkajärjestelmien välistä tiedonsiirtoa;
	2) <u>"eurooppalaisilla julkishallinnoilla" EU-, valtio-, alue- ja paikallistason julkishallintoja;</u>

Komission ehdotus	AK:n muutosehdotus
2) "yhteentoimivuusratkaisuilla" yhteisiä toteutuspuitteita, yhteisiä palveluja ja yleiskäyttöisiä työkaluja, jotka helpottavat erillisten ja erilaisten organisaatioiden välistä yhteistyötä, jotka joko rahoitetaan ja kehitetään itsenäisesti ISA²-ohjelmassa tai kehitetään yhteistyössä muiden unionin aloitteiden kanssa ja jotka perustuvat eurooppalaisten julkishallintojen määrittelemiін vaatimuksiin; 3) "ratkaisuhautomona" toimimisella yhteentoimivuusratkaisujen kehittämistä tai tukemista niiden pilottivaiheessa ennen kuin ne otetaan käyttöön muissa unionin ohjelmissa tai aloitteissa; 4) "ratkaisusiltana" toimimisella täysin toimintakykyisten yhteentoimivuusratkaisujen edelleen kehittämistä ja tukemista ennen niiden tarjoamista muissa unionin ohjelmissa tai aloitteissa; 5) "yhteisillä toteutuspuitteilla" eritelmiä, standardeja, menetelmäkokonaisuuksia, ohjeistoja, yhteisiä semanttisia kokoelmia ja vastaavia lähestymistapoja ja asiakirjoja; 6) "yhteisillä palveluilla" organisatorista ja teknistä valmiutta tarjota yhteinen lopputulos käyttäjille, mukaan lukien yleiskäyttöiset toimivat järjestelmät, sovellukset ja digitaaliset infrastruktuurit, jotka vastaavat yhteisiä käyttäjävaatimuksia eri hallinnonaloilla tai maantieteellisillä alueilla, sekä niitä tukeva operatiivinen hallinnointi; 7) "yleiskäyttöisillä työkaluilla" järjestelmiä, viitetoteutus-alustoja, jaettuja ja yhteistyöhön perustuvia kehitysalustoja ja yleiskäyttöisiä komponentteja, jotka vastaavat yhteisiä käyttäjävaatimuksia eri hallinnonaloilla tai maantieteellisillä alueilla; 8) "toimilla" hankkeita, jo käyttövaiheessa olevia ratkaisuja ja liitännäistoimenpiteitä; 9) "hankkeella" ajallisesti rajattua sarjaa tarkasti määriteltäviä tehtäviä, joissa käsitellään yksilöityjä käyttäjien tarpeita soveltamalla vaiheittaista lähestymistapaa;	23) "yhteentoimivuusratkaisuilla" yhteisiä toteutuspuitteita, yhteisiä palveluja ja yleiskäyttöisiä työkaluja, jotka helpottavat erillisten ja erilaisten organisaatioiden välistä yhteistyötä, jotka joko rahoitetaan ja kehitetään itsenäisesti ISA²-ohjelmassa tai kehitetään yhteistyössä muiden unionin aloitteiden kanssa ja jotka perustuvat eurooppalaisten julkishallintojen määrittelemiін vaatimuksiin; 34) "ratkaisuhautomona" toimimisella yhteentoimivuusratkaisujen kehittämistä tai tukemista niiden pilottivaiheessa ennen kuin ne otetaan käyttöön muissa unionin ohjelmissa tai aloitteissa; 45) "ratkaisusiltana" toimimisella täysin toimintakykyisten yhteentoimivuusratkaisujen edelleen kehittämistä ja tukemista ennen niiden tarjoamista muissa unionin ohjelmissa tai aloitteissa; 56) "yhteisillä toteutuspuitteilla" eritelmiä, standardeja, menetelmäkokonaisuuksia, ohjeistoja, yhteisiä semanttisia kokoelmia ja vastaavia lähestymistapoja ja asiakirjoja; 67) "yhteisillä palveluilla" organisatorista ja teknistä valmiutta tarjota yhteinen lopputulos käyttäjille, mukaan lukien yleiskäyttöiset toimivat järjestelmät, sovellukset ja digitaaliset infrastruktuurit, jotka vastaavat yhteisiä käyttäjävaatimuksia eri hallinnonaloilla tai maantieteellisillä alueilla, sekä niitä tukeva operatiivinen hallinnointi; 78) "yleiskäyttöisillä työkaluilla" järjestelmiä, viitetoteutus-alustoja, jaettuja ja yhteistyöhön perustuvia kehitysalustoja ja yleiskäyttöisiä komponentteja, jotka vastaavat yhteisiä käyttäjävaatimuksia eri hallinnonaloilla tai maantieteellisillä alueilla; 89) "toimilla" hankkeita, jo käyttövaiheessa olevia ratkaisuja ja liitännäistoimenpiteitä; 910) "hankkeella" ajallisesti rajattua sarjaa tarkasti määriteltäviä tehtäviä, joissa käsitellään yksilöityjä käyttäjien tarpeita soveltamalla vaiheittaista lähestymistapaa;

Komission ehdotus	AK:n muutosehdotus
10) "liitännäistoimenpiteillä"	10 11) "liitännäistoimenpiteillä"
— strategisia ja tietoisuuden lisäämiseen tähtääviä toimenpiteitä;	— strategisia ja tietoisuuden lisäämiseen tähtääviä toimenpiteitä;
— ISA ² -ohjelman hallinnointia tukevia toimenpiteitä;	— ISA ² -ohjelman hallinnointia tukevia toimenpiteitä;
— kokemustenvaihtoon liittyviä toimenpiteitä sekä hyvien toimintatapojen vaihtoon ja niiden käytön edistämiseen liittyviä toimenpiteitä;	— kokemustenvaihtoon liittyviä toimenpiteitä sekä hyvien toimintatapojen vaihtoon ja niiden käytön edistämiseen liittyviä toimenpiteitä;
— olemassa olevien yhteentoimivuusratkaisujen uudelleenkäyttöä edistäviä toimenpiteitä;	— olemassa olevien yhteentoimivuusratkaisujen uudelleenkäyttöä edistäviä toimenpiteitä;
— yhteisöjen luomiseen ja valmiuksien parantamiseen tähtääviä toimenpiteitä; ja	— yhteisöjen luomiseen ja valmiuksien parantamiseen tähtääviä toimenpiteitä; ja
— toimenpiteitä, joilla pyritään luomaan synergioita yhteentoimivuuden kannalta merkityksellisten aloitteiden kanssa unionin politiikan muilla aloilla;	— toimenpiteitä, joilla pyritään luomaan synergioita yhteentoimivuuden kannalta merkityksellisten aloitteiden kanssa unionin politiikan muilla aloilla;
11) "eurooppalaisella yhteentoimivuuden viitearkkitehtuurilla" (<i>European Interoperability Reference Architecture</i> , EIRA) rakenteeltaan yleiskäyttöistä arkkitehtuuria, joka koostuu joukosta periaatteita ja ohjeita, joita sovelletaan yhteentoimivien ratkaisujen toteuttamiseen Euroopan unionissa;	11 12) "eurooppalaisella yhteentoimivuuden viitearkkitehtuurilla" (<i>European Interoperability Reference Architecture</i> , EIRA) rakenteeltaan yleiskäyttöistä arkkitehtuuria, joka koostuu joukosta periaatteita ja ohjeita, joita sovelletaan yhteentoimivien ratkaisujen toteuttamiseen Euroopan unionissa;
12) "Euroopan yhteentoimivuuskartoituksella" (<i>European Interoperability Cartography</i> , EIC) arkistoa unionin toimielinten ja jäsenvaltioiden eurooppalaisille julkishallinnoille tarjoamista yhteentoimivuusratkaisuista, jotka on esitetty yhteisessä muodossa ja jotka täyttävät määrätyt uudelleenkäytettävyyttä ja yhteentoimivuutta koskevat kriteerit, jotka voidaan esittää eurooppalaisen yhteentoimivuuden viitearkkitehtuurin avulla.	12 13) "Euroopan yhteentoimivuuskartoituksella" (<i>European Interoperability Cartography</i> , EIC) arkistoa unionin toimielinten ja jäsenvaltioiden eurooppalaisille julkishallinnoille tarjoamista yhteentoimivuusratkaisuista, jotka on esitetty yhteisessä muodossa ja jotka täyttävät määrätyt uudelleenkäytettävyyttä ja yhteentoimivuutta koskevat kriteerit, jotka voidaan esittää eurooppalaisen yhteentoimivuuden viitearkkitehtuurin avulla.

Muutosehdotus 7

3 artikla

Komission ehdotus	AK:n muutosehdotus
ISA ² -ohjelmassa tuetaan ja edistetään	ISA ² -ohjelmassa tuetaan ja edistetään
a) maiden tai hallinnonalojen rajat ylittävien olemassa olevien yhteentoimivuusratkaisujen arviointia, parantamista, vahvistamista, tuotantokäyttöön saamista, käyttöä ja uudelleenkäyttöä;	a) maiden tai hallinnonalojen rajat ylittävien olemassa olevien yhteentoimivuusratkaisujen arviointia, parantamista, vahvistamista, tuotantokäyttöön saamista, käyttöä ja uudelleenkäyttöä;
b) maiden tai hallinnonalojen rajat ylittävien uusien yhteentoimivuusratkaisujen kehittämistä, vahvistamista, tuotantokäyttöön saamista, käyttöä ja uudelleenkäyttöä;	b) maiden tai hallinnonalojen rajat ylittävien uusien yhteentoimivuusratkaisujen kehittämistä, vahvistamista, tuotantokäyttöön saamista, käyttöä ja uudelleenkäyttöä;
c) ehdotetun tai hyväksytyn unionin lainsäädännön tieto- ja viestintätekniisten vaikutusten arviointia;	c) ehdotetun tai hyväksytyn unionin lainsäädännön tieto- ja viestintätekniisten vaikutusten arviointia;

Komission ehdotus	AK:n muutosehdotus
d) eurooppalaisten julkishallintojen välistä yhteentoimivuutta haittaavien lainsäädännön puutteiden määrittelyä;	d) eurooppalaisten julkishallintojen välistä yhteentoimivuutta haittaavien lainsäädännön puutteiden määrittelyä;
e) eurooppalaisen yhteentoimivuuden viitearkkitehtuurin luomista, ylläpitoa ja parantamista;	e) eurooppalaisen yhteentoimivuuden viitearkkitehtuurin luomista, ylläpitoa ja parantamista;
f) Euroopan yhteentoimivuuskartoituksen luomista ja ylläpitämistä välineenä, jonka avulla helpotetaan olemassa olevien yhteentoimivuuksratkaisujen uudelleenkäyttöä ja määritellään alueet, joilta tällaiset ratkaisut vielä puuttuvat;	f) Euroopan yhteentoimivuuskartoituksen luomista ja ylläpitämistä välineenä, jonka avulla helpotetaan olemassa olevien yhteentoimivuuksratkaisujen uudelleenkäyttöä ja määritellään alueet, joilta tällaiset ratkaisut vielä puuttuvat;
g) olemassa olevien yhteisten eritelmien ja standardien arviointia, päivittämistä ja tunnetuksi tekemistä ja uusien yhteisten eritelmien ja standardien laatimista, vahvistamista ja tunnetuksi tekemistä unionin standardointifoorumien kautta ja yhteistyössä eurooppalaisten tai kansainvälisten standardointielinten kanssa, tapauksen mukaan; ja	g) olemassa olevien yhteisten eritelmien ja standardien arviointia, päivittämistä ja tunnetuksi tekemistä ja <u>muun muassa datan siirtoa, käsittelyä ja varastointiturvallisuutta koskevien</u> uusien yhteisten eritelmien ja standardien laatimista, vahvistamista ja tunnetuksi tekemistä unionin standardointifoorumien kautta ja yhteistyössä eurooppalaisten tai kansainvälisten standardointielinten kanssa, tapauksen mukaan; ja
h) yhteentoimivuuksratkaisujen hyötyjä mittaavan ja kvantifioivan mekanismin kehittämistä.	h) yhteentoimivuuksratkaisujen hyötyjä mittaavan ja kvantifioivan mekanismin kehittämistä.
ISA ² -ohjelma voi lisäksi toimia ”ratkaisuhautomona”, jossa pilotoidaan uusia yhteentoimivuuksratkaisuja, ja ”ratkaisusiltana”, jossa käytetään olemassa olevia yhteentoimivuuksratkaisuja.	ISA ² -ohjelma voi lisäksi toimia ”ratkaisuhautomona”, jossa pilotoidaan uusia yhteentoimivuuksratkaisuja, ja ”ratkaisusiltana”, jossa käytetään olemassa olevia yhteentoimivuuksratkaisuja.

Perustelu

Datan siirrolla, käsittelyllä ja varastointiturvallisuuksella on erittäin suuri merkitys yhteentoimivuudessa, ja ne olisi otettava huomioon laadittaessa ja tehtäessä tunnetuksi uusia standardeja.

Muutosehdotus 8

11 artiklan 1 kohta

Komission ehdotus	AK:n muutosehdotus
Komissio ja ISA ² -komitea seuraavat säännöllisesti ISA ² -ohjelman toteutusta ja vaikutusta ja käyttäjien tyytyväisyyttä siihen. Ne selvittävät myös mahdollisuuksia synergioihin täydentävien unionin ohjelmien kanssa.	Komissio ja ISA ² -komitea seuraavat säännöllisesti ISA ² -ohjelman toteutusta ja vaikutusta ja käyttäjien tyytyväisyyttä siihen. <u>Ne Valtion ja sitä alempien hallintotasojen viranomaisilta pyydetään palautetta tämän seurannan tuloksista. Komissio ja ISA²-komitea</u> selvittävät myös mahdollisuuksia synergioihin täydentävien unionin ohjelmien kanssa.

Perustelu

On tärkeää pitää yllä vuoropuhelua ohjelmaan osallistuvien valtion viranomaisten ja valtiota alempien hallintotasojen viranomaisten kanssa.

Muutosehdotus 9

11 artiklan 2 kohta

Komission ehdotus	AK:n muutosehdotus
Komissio laatii ohjelman toteutuksesta vuosittain kertomuksen ISA ² -komitealle.	Komissio laatii ohjelman toteutuksesta ja <u>julkisten palvelujen yhteentoimivuudesta eri jäsenvaltioissa</u> vuosittain kertomuksen ISA ² -komitealle, <u>Euroopan parlamentille, neuvostolle ja alueiden komitealle.</u>

Perustelu

ISA²-ohjelman toteutuksesta olisi jaettava tietoa laajasti. On myös tärkeää tarkastella yhteentoimivuutta yksittäisissä jäsenvaltioissa ottaen huomioon alue- tai paikallisviranomaisten tuottamien palvelujen yhteentoimivuus.

Muutosehdotus 10

12 artikla

Komission ehdotus	AK:n muutosehdotus
1. Euroopan talousalueeseen kuuluvat valtiot ja EU:n jäsenehdokasvaltiot voivat osallistua ISA ² -ohjelmaan unionin kanssa tekemiensä sopimusten puitteissa.	1. Euroopan talousalueeseen kuuluvat valtiot ja EU:n jäsenehdokasvaltiot voivat osallistua ISA ² -ohjelmaan unionin kanssa tekemiensä sopimusten puitteissa.
2. Yhteistyötä muiden kolmansien maiden ja kansainvälisten järjestöjen tai elinten kanssa edistetään, varsinkin Euro-Välimeri-kumppanuuden ja itäisen kumppanuuden puitteissa ja naapurimaiden, erityisesti Länsi-Balkanin maiden ja Mustanmeren alueen maiden kanssa. Tähän liittyviä kustannuksia ei kateta ISA ² -ohjelmasta.	2. Yhteistyötä muiden kolmansien maiden ja kansainvälisten järjestöjen tai elinten kanssa edistetään, varsinkin Euro-Välimeri-kumppanuuden ja itäisen kumppanuuden puitteissa ja naapurimaiden, erityisesti Länsi-Balkanin maiden ja Mustanmeren alueen maiden kanssa. Tähän <u>liittyvät kustannukset voidaan kattaa osittain liittyviä kustannuksia ei kateta</u> ISA ² -ohjelmasta.
3. Ohjelma edistää mahdollisuuksien mukaan ratkaisujensa uudelleenkäyttöä kolmansissa maissa.	3. Ohjelma edistää mahdollisuuksien mukaan ratkaisujensa uudelleenkäyttöä kolmansissa maissa.

Perustelu

Yhteentoimivuuksasioihin liittyvän kansainvälisen yhteistyön edistämiseksi tulee mahdollistaa kustannusten osittainen kattaminen ISA²-ohjelmasta.

Bryssel 12. helmikuuta 2015

*Euroopan alueiden komitean
puheenjohtaja*

Markku MARKKULA

ISSN 1977-1053 (sähköinen julkaisu)
ISSN 1725-2490 (painettu julkaisu)

Euroopan unionin julkaisutoimisto
2985 Luxembourg
LUXEMBURG

FI